

Universidad del País Vasco   Euskal Herriko Unibertsitatea

Gizarte eta Komunikazio Zientzien Fakultatea
Facultad de Ciencias Sociales y de la Comunicación

KAZETARITZA GRADUA
IKASTURTEA 2021-2022

OSTIRAL SANTUKO AKORDIOEK HEDABIDEETAN IZANDAKO TRATAERA

EGILEA: MIKEL GARCÍA MARTIKORENA
ZUZENDARIA: IÑAKI ZABALETA URKIOLA

Data, 2022ko maiatzaren 12a
Fecha, 12 de mayo de 2022

“Gratu Amaierako Lanaren egileak adierazten du lan original eta propio honetako datuak benetakoak direla, eta hala izan ezean bere gain hartzen duela jokabide ez-egokien (plagioen, irudien erabilera bidegabeen eta abarren) erantzukizuna. Irudien copyrighta haien jabeena edo lizentziadunena da. Dibulgazio helburuekin baino ez dira erabili hemen, lanaren marko teorikoa edo analisia ilustratze aldera”

Aurkibidea

1.	Sarrera	5
2.	Hipotesiak eta helburuak	5
2.1.	Hipotesiak.....	5
2.2.	Helburuak	5
3.	Testuinguru sozio-politikoak	6
3.1.	Katolikoak eta Protestanteak: bi komunitate aurrez aurre	6
3.2.	Gatazkaren hasiera: biolentziaren lehen pausoak	7
3.3.	<i>The Troubles</i>	7
3.4.	Ostiral Santuko Akordioak.....	8
4.	Metodologia	9
4.1.	Metodoak	9
4.1.1.	Eduki analisia.....	9
4.1.2.	Interpretazio-markoen metodoa edo <i>framing-a</i>	10
4.2.	Unibertsoak	12
4.2.1.	Hedabideen unibertsoa.....	12
4.2.2.	Edukien unibertsoa	12
4.3.	Laginak.....	12
4.3.1.	Hedabideen lagina.....	12
4.3.2.	Egun eta eduki lagina	13
4.4.	Unitateak.....	13
4.4.1.	Analisi unitateak.....	13
4.4.2.	Neurketa unitatea	13
4.5.	Fidagarritasuna eta baliotasuna.....	13
4.5.1.	Fidagarritasuna.....	13
4.5.2.	Froga pilotua eta kodelarien arteko fidagarritasuna	14
4.6.	Kodetze fitxa.....	14
4.6.1.	ID	14
4.6.2.	Kazetaritza ekoizpen ezaugarriak.....	15
4.6.3.	Zer (albistearen edukia)	16
4.6.4.	Protagonistak	17
4.7.	Budd-en garrantzi eskala egokitua	19
4.8.	Framing edo enkadreak edo interpretazio-markoak	19
5.	Analisiaren emaitzak	21
5.1.	Eduki mota	21
5.2.	Rola, genero eta adina	25
5.3.	Akordioekiko jarrera.....	26
5.4.	Komunitateen arteko bizikidetasuna	29

5.5.	Akordioaren atribuzioa.....	30
5.6.	Akordioen eragin ekonomikoak	32
5.7.	Eduki esanguratsuena	32
6.	Ondorioak.....	33
7.	Bibliografia	34
8.	Eranskinak	36

1. Sarrera

Europa XX. mendean definitu beharko balitz, biolentziak bere aparteko lekua izango luke. Izan ere, kontinentea guda eta gatazka ezberdinen eszenatoki izan zen pasaden mendean, hamaika iraultza, gatazka eta guda eman baitziren. Irlandan, kontinentearen barnean egon ez arren, joera berdina eman zen. 1919ko independentzia gudarekin hasi eta 1998an Ipar Irlandako *The Troubles*en amaierara arte irlako biztanleria gatazkan murgildurik bizi izan zen.

1998an ematen zaio irlako iparraldean elkar bizi ziren bi komunitateen, Katolikoen eta Protestanteen, arteko gatazkari amaiera Ostiral Santuko Bake Akordioen hitzarmenarekin. Akordio hauek prentsan izan zuten trataera da Gradu Amaierako Lan honen egitekoa. Horretarako *ABC*, *Egin*, *The Guardian* eta *Irish Independent* hedabideek apirilaren 3tik 18ra argitaratutako egunkariak aztertu dira erpin ezberdinetatik; hala nola, akordioekiko jarrera, protagonisten rola, ondorio ekonomikoak edo akordioen atribuzioa.

Ikerketaren helburua akordioei eman zitzaizkien trataera ezagutzea da, bai nazioartean, baita Erresuma Batuan zein Irlandako Errepublikan ere. Egunkari jakin hauen aukeraketarekin lortu nahi izan dena da ikuspegi orokor bat lortzea, ideologia eta xedetalde ezberdinak baitituzte.

2. Hipotesiak eta helburuak

2.1. Hipotesiak

- Egunkari guztiak bake akordioen alde agertuko dira.
- Protagonistak, norbanakoak direnean, gizon helduak izango dira.
- *Egin* izango da bakarra emakumeen papera nabarmenduko duena.
- *ABC*k garrantzi nabarmena emango die Sinn Fein eta Irlandako Errepublikari bake akordioaren aurrerapenen esleipenean.
- Bake akordioa justifikatzeko, ondorio ekonomiko positiboak azpimarratuko dira. *Egin*en kasuan, halaber, bere izaera politiko-ekonomiko ezkertiarra dela-eta, ez die halako garrantzirik emango ondorio ekonomikoari. Horren beharrean, bizikidetasunak dituen onuretan jarriko du fokoa.
- Akordioaren esleipena *ABC*n eta *Egin*en antzekoa izango da, baina *Irish Independent* eta *The Guardian*en kasuan ezberdintasun argiak topatuko dira.
- *The Guardian* izango da terrorismoarekin lotutako kazetaritza pieza gehien izango dituen.

2.2. Helburuak

Lan honen helburua nagusia eremu geografiko eta testuinguru sozial ezberdinetan ezarrita dauden lau hedabidek Irlandako Ostiral Santuko Bake Akordioak nola jorratu zituzten ezagutzea da. Komunikabide hauen trataera orokorra jakin ahal izateko, aurretik zenbait helburu zehatzago bete behar dira. Hauen emaitzak esku artean izandakoan, garaian gaiarekiko egon zen ikuspegi globala lortzea da azken xedea.

Xede nagusia lortze aldera, Gradu Amaierako Lan honen helburuen artean hurrengoak daude:

1. Lau hedabideen jarrera akordioekiko ezagutzea. Hau da, alde edo kontra dauden.
2. Komunitate Katoliko eta Protestantearen arteko bizikidetasuna posible den edo ez komunikabideentzat.
3. Bake Akordioen protagonismoa eta hauek aurrera eramateko rola nori esleitzen dion hedabide bakoitzak ezagutzea.
4. Hedabideek Ostiral Santuko Bake Akordioek ondorio ekonomiko positiborik ekarriko zuen ustea zuten jakitea.

Azkenik, behin hedabide bakoitzean gaiari eman zitzaion trataera ezagututa, haien arteko ezberdintasunak baloratuko dira. Honen helburua da testuinguru eta ideologia ezberdinak kontuan izanda Ostiral Santuko Bake Akordioen trataeran ezberdintasun handirik egon zen edo ez jakitea.

3. Testuinguru sozio-politiko

Irlandako Ostiral Santuko Bake Akordioek amaiera eman zioten 30 urtez irlako iparraldean bizitako gatazkari. Izan ere, 1998ko apirilaren 10a hartzen dute historialariek *The Troubles* ezizenarekin ezagututako gatazkaren amaieratzat, 3636 hildako eragin zituen komunitateen arteko gatazka (Casanova, J., 2020). Gobernu Britaniarraren eta Irlandarraren arteko akordioa, Ipar Irlandako alderdi politiko gehien oniritziarekin eman zen.

*The Troubles*en hasiera 1968ko urriaren 5ean kokatzen den arren, Katolikoek eta Protestanteen arteko gatazkak 1920ko hamarkadan ditu bere sustraiak, Irlandako Errepublikaren independentzia lortu zenean. Izan ere, Ipar Irlandako gizartea ezberdina zen oso Errepublika osatzen duten konderriekin alderatuz gero.

3.1. Katolikoak eta Protestanteak: bi komunitate aurrez aurre

Ipar Irlandako gatazkaren oinarritzko elementua erlijioa da. Irlandako Errepublika Erresuma Batutik atera zenean bere independentzia aldarrikatuz 1921ean, Errepublika berria osatzen zuten biztanleriaren gehiengoa Katolikoa zen. Ulsterrean edo Ipar Irlandan, baina, biztanleriaren bi heren Protestanteak ziren, Ingelesak bezala. Hori dela-eta, Erresuma Batuaren barnean mantentzea erabaki zuten, Londresekin Dublinekin baino harreman estuagoa baitzuten. Banaketa honen adibide dira Belfasten industria garatu zenean Liverpoolekin eta Glasgowekin zituela harreman ekonomiko gehienak eta ez Dublin edo Corkekin.

Protestanteak populazioaren gehiengoa izan arren, Katolikoek gutxiengo handi bat eratzen zuten, biztanleriaren herena osatuz. Bi komunitateen arteko bizikidetasuna ez zen inoiz oparoa izan. Baina, momentu hartatik, guztiz banandu ziren. Alde batetik, komunitate protestantea unionista zen; hau da, Irlanda batu bakar bat defendatzen zuten Erresuma Batuaren baitan. Errepublikak bere independentzia lortu ostean, iparraldeko konderriak Westminsterrek esandakoaren menpe mantentzearen alde egin zuten. Bestetik, Katolikoek hegoaldeko nahiekin bat egiten zuten, hau da, Irlanda batu baten alde zeuden Erresuma Batutik at. Hori dela-eta, Ipar Irlanda estatu ez-legitimotzat hartzen zuten.

Ezberdintasun hau, baina, ez zen soilik norbanakoen arteko harremanetan nabaritzen. Gizarte osoan nabaria zen komunitate protestantearen nagusitasuna.

Politikatik hasi eta enpresa publiko zein pribatuetan Katolikoak bigarren mailako biztanletzat jotzen ziren. Politika mugiezina zen, Unionistek (Protestanteak) irabazten zituzten boza gehienak. Sir James Craige, Ulsterreko lehen presidentea, 1921etik 40ra egon zen, eta hirugarrena, Sir Basil Brooke, hogeitaz egon zen boterean.

Lan publikoetan, eta bereziki goi karguetan, politikan zegoen jarraikortasuna mantentzen zen, ez baitzegoen ia Katolikorik. Enpresa handietan, Belfasteko ontziolatan esaterako, Katolikoek purgak egoten ziren komunitateen arteko gatazkak zeudenean. Banaketa hau ez zen soilik helduen artean gertatzen; haurrak zirenetik bi komunitateek bizi ezberdinak zituzten, eskoletan ez baitzegoen integrazio erlijiosorik. (McKittrick, D. eta McVea, D., 2012)

3.2. Gatazkaren hasiera: biolentziaren lehen pausoak

1920an, Erresuma Batuak lege bat onartu zuen non bi Irlandak banatzen ziren. Honek konfrontazioa eragin zuen bi komunitateen artean, eta kontuan izanda Irlanda guda zibil batean murgildurik zegoela, biolentziak gora egin zuen bortizki. Lehenengo bi urte haietan, 428 pertsona erail ziren, horietatik bi heren Katolikoak. Horrelako datuak ez ziren errepikatu 1969ko abuztura arte. Konfrontazioan oinarritutako politikak ezarri ziren Ipar Irlanda berri hartan, lubaki-guda eratuz, non mugimendurik ez zegoen ez Unionistengandik ezta Nazionalistengandik ere. Hamarkadetan zehar iraun zuen egoera honek. (McKittrick, D. eta McVea, D., 2012)

In pass hartan mantendu ziren gauzak 1968ko urrira arte. Garai hura gizartea aldatzeko joerak markatu zuten; hala nola, Pariseko maiatza, Pragako udaberria edo Amerikako Estatu Batuetako eskubide zibilen mugimendua. Azken mugimendu sozial hartatik hartu zuten inspirazioa Ulsterreko Katolikoek diskriminazioari aurre egiteko. 1968ko urriaren 5ean, Derryn, manifestazio bat antolatu zen Gobernuak aurrera zeraman etxebizitza-politikaren aurka, haien ustetan diskriminatzailea baitzen, Protestanteei errazago ematen baitzitzaien etxeak Katolikoei baino. Etxe bat edukitzea ez zen soilik garrantzitsua etxea beragatik, baizik eta, bozkatu ahal izateko, etxe baten jabea izatea beharrezkoa baitzen. Egun bat lehenago, urriak 4, Ipar Irlandako Gobernuak manifestazioa debekatu zuen, baina Katolikoek aurrera jarraitu zuten berarekin. RUCek, Ipar Irlandako polizia militarra, manifestazioa desegiten saiatu zen. Horretarako, urkanoiak erabili ziren, hamaika zauritu utziz. Hor hasi ziren *The Troubles*. (McLaughlin, D. et al, 2018)

Gatazken hasiera hartan, 1969ko abuztuan gertaturiko Bogsideko bataila nabarmenezkoa da, horren ondorioz sortu baitzen *new Irish Republican Army*. Katolikoek arabera, poliziak haien aurka jarduten zuen. Hortaz, ez zuten nahi indar Protestanteak haien auzoetan sartzea. Eskari honekin antolatu zituen eskubideen aldeko mugimenduak zenbait manifestazio. Baina, manifestazio hauek bi komunitateen arteko gatazka areagotu zuen. Alde bateko zein besteko etxeak erre ziren eta 8 hildako egon ziren Belfasteko Ardoyne auzoan. 1800 familiek haien etxeak utzi behar izan zituzten. Haietatik 1500 Katolikoak ziren. Hortik aurrera, gaur egunera arte mantendu izan diren barrikadak eta hesiak jarri ziren komunitateak banatu eta haien arteko liskarrak ekiditeko. (McKittrick, D. eta McVea, D., 2012)

3.3. *The Troubles*

Honek guztiak odolez busti zuen Irlandako iparraldean 30 urtez. Milaka pertsona hil ziren Protestanteen eta Katolikoek arteko liskarretan. Torturak eta epaiketarik gabeko espetxeratzeak ohiko bihurtu ziren. 1971ko lehen sei hilabetetan, adibidez, 2400 pertsona atxilotuak izan ziren. Urte hartan, 170 hildako utzi zituzten Gatazkek, erdia herritar katolikoak zirelarik (McKittrick, D. eta McVea, D., 2012). Bi komunitateetan talde

terroristak eratu ziren; haietatik famatuena, IRA berria, UDA eta *Ulster Volunteer Force*. Lehen, Katolikoa, eta, beste biak, Protestanteak.

Bi komunitateen arteko harremanak higatzen joan ziren, arestian aipatutako harresi eta hesiak Ipar Irlandako hirien geografiaren parte bihurtzeraino. Urteetako liskarrak egun bakarrean laburbildu daitezke: *Bloody Sunday*-n.

1972ko urtarrilaren 30ean 15000 nazionalista Derryko kaleetan zehar batu ziren manifestazioak legetik kanpo aitortzen zituen lege baten aurka egiteko. Erresuma Batuko armada eta unionistak manifestarien aurka egin zuten, bi aldeek kideen arteko liskarrak eratu. Gaur egungo informazioei esker jakin denez, 21 soldaduk manifestarien aurka egin zuten tiro; hamahiru manifestari hil ziren egun hartan armada britaniarraren esku. Gertakizun hark IRAren aldeko eta Protestanteen eta Erresuma Batuaren aurkako sentimenduak handitzea eragin zuen nazionalisten artean. (Blakemore, E., 2022)

Ipar Irlandan bakea 1998ra arte lortu ez zen arren, *The Troubles* iraun zuten bitartean hau lortzeko ekimenak eraman ziren aurrera. Haietatik garrantzitsua eta 1998ko akordioekin antzekotasun handien zuena 1973an eman zen Sunningdaleko Akordioa da. Akordio honek Asanblada berria ekarri zuen Ipar Irlandara, 72an desegin baitzen aurrekoa eta Erresuma Batuak zeukan boterea momentu hartan. Gobernu berria bi aldeetako politikariak, unionistak eta nazionalistak egon beharko ziren, Kristauek bizi zuten bigarren mailako trataera harekin bukatzeko asmoz. Akordioak urtebete iraun zuen soilik, Erresuma Batuko parlamentuan zeuden Ipar Irlandako hamabi diputatutik hamaikak haren aurka agertu zirelako. Horren ondorioz, bertan behera gelditu zen Sunningdaleko Akordioa. (McKittrick, D. eta McVea, D., 2012)

Sunningdaleko Akordioaren porrotak talde terroristen ekintzak aurrera jarraitzea eragin zuen. 1985ean, IRAk buruzagi britaniarren aurka egindako atentatu bat zela medio, Erresuma Batuak eta Irlandako Errepublikak Anglo-Irish akordioa sinatu zuten. Herrialdeen arteko harremanak hobetu eta Irlanda bateratu baten aukera zabaltzea ziren akordioaren xedeak, baina ez zen gustukoa izan ez nazionalistentzat ezta unionistentzat ere. (Blakemore, E., 2022)

Horrela hasi zuen Ipar Irlandako biztanleriak 1990ko hamarkada. Gobernuen aldetik bakearen aldeko ekintzak egon bazeuden arren, Ipar Irlandako herritarrak polarizaturik mantentzen ziren eta bi komunitateen kideen arteko liskarrak eguneguneko zerbait ziren. 1968an Derryn jaiotako mugimenduak, berdintasunean erroturiko bizikidetasuna babesten zuenak, bere helburuak betetzeko ahaleginean porrot egin zuen. Edo, agian, ez guztiz.

3.4. Ostiral Santuko Akordioak

Ostiral Santuko Akordioak 1998an sinatu ziren arren, horrelako prozesu baketzaile orok bezala, urteak pasa behar izan ziren lehen kontaktutik hitzarmena lortzeraino. Lehen pauso horiek 1993an eman zituen Erresuma Batuko Lehen Ministroa zen John Majorrek. Ipar Irlandan bakearen alde egindako deklarazio eta nahiek bidea zabaltu zuten prozesu baketzaile bati. Halere, historikoki ezin da esan biolentziaren bukaera 1997a baino lehen heldu zenik. Urte hartan IRAk su-etena ezarri zuen eta Ulsterreko alderdiek, George Mitchell senatari amerikarraren gidaritzapean, elkarrizketak eraman zituzten aurrera herrialdea bakean zegoela. (Blakemore, E., 2022) Irlandako Errepublikaren eta Erresuma Batuko Gobernuen rola garrantzitsua izan zen oso bake-elkarrizketa hauetan.

Ipar Irlandarako eskuordetza gobernu bat eratzea zen akordioaren helburua. Bertan, nazionalistek eta unionistek boterea partekatuko zuten. Gainera, hitzartu zen Ipar Irlandako eta Irlandako Errepublikaren gehiengoak nahi izanez gero, Ulsterrak Erresuma Batutik independentzia lortu zezakeela eta Errepublikarekin bat egin estatu berri batean. (Northern Ireland Assembly)

Akordioa hainbat printzipiotan dago oinarriturik: Gobernuak eta instituzio publikoek begirune bera izatea bi komunitateekiko; Ipar Irlandako Konstituziopeko estatua errespetatzea; Ipar Irlandako biztanleek britaniar edo irlandes bezala identifikatzeko, eta hala baieztatzea bi herrialdeetako administrazioek, jaiotza eskubidea izatea eta Erresuma Batuko zein Irlandako Errepublikako herritartasuna izatea. Gainera, konpromisuak hartu ziren segurtasunaren, poliziaren, atxilotuen eta armagabetzeen esparruetan.

Ostiral Santuko Akordioek hiru egitura politiko berri ezarri zituen. Lehenak, Ipar Irlandako Asanblada eta Exekutiboa osatzen du. Bertan, legeak ezarri eta erabakiak hartuko dira egunerokotasunari lotuak. Bigarrenak, Ipar-Hego instituzioak hartzen ditu bere baitan, Ipar-Hego Ministro Kontseilua eta Ipar-Hego errendimendu kabineteak. Instituzio hauen helburua da bi Irlanden arteko kooperazioa sustatzea. Hirugarren egituraren xedea da Erresuma Batuaren eta Irlandako Errepublikaren arteko kooperazioa eta harremanak sustatzea. Horretarako, Ekialde-Mendebalde instituzioak eratu ziren: *British-Irish* Kontseilua eta *British-Irish* Gobernu arteko Konferentziak. (Gov.uk)

Arestian aipatu bezala, Amerikako Estatu Batuak (George Mitchellen figurarekin), Erresuma Batuak eta Irlandako Errepublikak rol nabaria jokatu zuten hitzarmena lortzeko elkarrizketetan. Halere, Ipar Irlandako bi alderdi nabarmendu behar dira elkarrizketetan, Ipar Irlandako bozkatuenak baitziren, eta, hortaz, Ulsterraren nahiak definitzen zituztenak. Hauek bakea nahi izatea eta akordioaren alde egitea ezinbestekoa zen, bestela *Sunningdale* bezala bukatu zezakeen akordioa. Bi alderdi hauek ziren: *Ulster Unionist Party* eta *Social Democratic and Labour Party*. Lehenak, David Trimble zuen buruzagi, eta, bigarrenak, John Hume. Bake akordioetan izandako paperagatik, 1998ko Bakearen Nobel Saria irabazi zuten biek. Beste zenbait alderdik hartu zuten parte baita elkarrizketetan ere. Hala nola, *Sinn Féin* edo *Progressive Unionist Party*. (Northern Ireland Assembly)

Ostiral Santuko akordioak 1998ko maiatzaren 22an izan ziren onartuak erreferendum bidez mugaren bi aldeetan; 1999ko abenduaren 2an jarri ziren martxan behin betiko. Komunitateen arteko liskarrak eta gatazkak denboran zehar mantendu ziren arren, geroz eta gutxiago izan dira, bizikidetasuna eta kooperazioak irabaziz.

4. Metodologia

4.1. Metodoak

Gradu Amaierako Lan honetan, Britainia Handiaren, Ipar Irlandaren eta Irlandako Errepublikaren artean sinatutako Ostiral Santuko Akordioen analisi historikoa egingo da alde batetik. Bestetik, gertakizunaren inguruan lau egunkarik (*The Guardian*, *Irish Independent*, *ABC* eta *Egin*) argitaratutako eduki informatibo zein iritzizkoak ikertuko dira hainbat metodo (eduki analisia eta interpretazio-markoen metodoa) eta iker-alor ezberdinen bitartez (protagonistak, interpretazio-markoak eta genero periodistikoak).

Ikerketaren oinarria egunkarien analisiaren ostean lortutako datu kuantitatiboak izango dira. Hauek abiapuntutzat izanda, interpretazio-markoen eraikuntzaren inguruan jardungo da.

4.1.1. Eduki analisia

Gizakien eguneroko harremanetan, material komunikatzailea eratzen da. Hauek esan edo idazterako orduan, helburuak, jarrerak, iritzia, interpretazioak eta abar adierazten dira. Eduki analisiarekin hauen azterketa bideratu daiteke. (Juaristi, 2003) Ikerketa metodologia hau ez da ageriko edukien deskripzio soilak egitera mugatzen, bere

helburuetako bat hori baldin bada ere, ageriko eta ezkutuko edukien inferentzia egiten du baita ere (Zabaleta, 1997) . Honi esker, azterketaren emaitzak ez dira informazioaren azalean geratzen, haratago doaz; ikerketari osotasuna emanaz.

Patxi Juaristiren (2003) arabera, eduki analisiaren bitartez, egunkariaren ekoizpenaren parte direnen “intentzio, jarrera eta berezitasunak” ezagutu daitezke eta egunkariaren irakurleen berezitasunak ezagutu. Edozein eduki analisisik lau ezaugarri izan behar ditu:

- Objektibotasuna: testuen kodifikazio eta azterketa zehatza egin ahal izateko, ikerlariaren subjektibotasuna alde batera utzi behar da. Hau ahalbidetzeko, erregistro kategoriak ahalik eta era zehatzenean definitu behar dira.
- Sistematizazioa: aztergai diren testuen eta datuen aukeraketa aurretik adierazitako irizpideen arabera egingo da. Gainera, ikerketa osoan zehar berdin jardungo da.
- Zenbaketa: aztertutako testuetan ikertuak izaten ari diren berezitasunen maiztasunari balio numerikoa eman behar zaio. Izan ere, maiztasunak adieraziko du berezitasun horren garrantzia igorlearentzat.
- Ageriko edukia: eduki analisiak testuetan dagoena hartzen du oinarritzat ikerketa egiteko; hortaz, presentzia adierazten da. Halaber, eduki batzuen presentzia adierazteaz gain, edukian egon daitezkeen gabeziak plazaratzeko balio dezake.

Ikerketa honetan eduki analisiaren papera.

Eduki analisiaren bidez testu periodistikoaren zenbait ezaugarri eta alderdi aztertuko dira Gradu Amaierako Lan honetan. Besteak beste, protagonistak, eduki mota, iturri mota edo informazioa emateko era aztertuko dira teknika honen bitartez.

4.1.2. Interpretazio-markoen metodoa edo *framing*-a

Berria testu edo ikus-entzunezko eraikuntza bat da, zeinek mezuaren eraginpean dauden hartzailleentzako interpretazio-esparru bat eskainiko duen. Interpretazio-markoek mintzo gara kazetariak gertakariaren esparru jakin batzuk aukeratzen dituelako beste batzuen gainetik jarritz, arazoa definitzen eta baloratzen, arrazoiak zehazten eta arazoari irtenbidea eskainiz. (Ardèvol, 2015; Entman, 1993)

Framing-a gaia edo gertakizuna deskribatu eta plazaratzeko era da. Izan ere, interpretazio-markoak identifikatzerakoan, ez da berriak ematen duen informazioan erreparatu behar, baizik eta honen barnean txertaturik egon daitezkeen ezaugarri konnotatiboetan (Mercado eta Sánchez, 2013). Hainbat ikerlarik, adibidez Entmanek (1993), haien lanetan *framing*-ak bi talde nagusitan banatzen dituzte: “norbanakoaren *frame*-ak” eta “hedabideen *frame*-ak”. Lehenengoa, informazioa jaso duen pertsonak bere buruan sortu dituen ideiak dira, geroago beste informazio piezak identifikatzeko eta sailkatzeko erabiliko dituen. Hedabideek eratutako interpretazio-markoak aldiz, kazetaritza testuetan errealitatearen alderdi batzuk beste batzuen gainetik jartzean sortzen dira.

Hamaika interpretazio-marko daude eta ikerlari bakoitzak ikerketarentzat komenigarrienak zaizkionak erabili ditzake. Halere, interpretazio-markoen inguruko ikerlariek zenbait *frame* zehatz eta erabilgarri proposatu dituzte urteetan zehar. Horietatik

esanguratsuen Sometko eta Valkenburg (2003) ekarpena dago. Ikerlari hauek, bost interpretazio-marko nagusi proposatu zituzten haien ikerketarako, eta hainbatek haien lanerako hartu izan dituzte. Hauek dira: ardura atribuzioa, gatazka, giza interesa, ondorio ekonomikoak eta moralitatea.

Proposamen hauek erabilgarriak izan daitezkeen arren, ikerketa lan sakon bat egiteko aproposagoa da gaira zehazki bideratuta egongo diren markoak erabiltzea. Izan ere, informazioa eskuragarri bihurtzeko era bakarra, mezua ulertzea ahalbidetuko duen interpretazio marko bat sortzea da. (Ardèvol, 2015) Hortaz, kazetaritza testu orok bere interpretazio-marko propioak izango ditu.

Interpretazio-markoak edo *frame*-ak eratzerako orduan eragina hiru iturri ezberdinetatik dator. Aurrena, kazetariak informazioa ulerterraza egiteko eraten dituztenak daude; hau kazetariaren ideologiak, lan egiteko erak edota informazioarekiko duen jarrerak eragin dezake. Bigarrenik, hedabidearen lan egiteko era dago. Bertan, ildo ideologikoa egongo litzateke. Azkenik, hedabidetik at dauden aktoreek eragindakoak daude, alderdi politikoak edo erakundeak, esaterako. Hau gertatzen da, batez ere, kazetariak informazioa lantzen ez dutenean eta hitzez hitz protagonistak esandakoa argitaratzen dutenean albiste bezala. (Scheufele, 1999)

Ikerketa honetan interpretazio-markoen erabilera.

Gradu Amaireko Lan honen gaia Irlandetako Ostiral Santuko Bake Akordioak eta haien trataera medioetan izanik, hedabide ezberdinek gaiaren inguruan eratu zituzten interpretazio-markoek garrantzi handia hartzen dute. Ikusienez, *framing*-ari esker hedabideek haien ideiak plazaratzen dituzte, haien ildo ideologikoarekin bat egiten duten gertakizunetan fokua jarriz eta besteak alde batera utziz. Joera hau are eta nabariagoa da gatazka politiko batean, bi aldeetako bati protagonismo handiagoa emanaz eta bere gatazkarekiko jarrera azpimarratuz.

Gauzak horrela, ikerketa honetan gatazka politiko-sozial honetan eragina izan zuten eta bi Irlandetako gizarteak egun haietan banandu zituzten jarrerak aztertuko dira. Hauek, Ostiral Santuko Akordioekiko eta hauen ondorioekiko hedabideek eta eragile sozialek izandako jarreraren inguruan izango dira.

- Bake akordioekiko jarrera: Nazioartetik bake akordio bat gehienetan positibotzat hartzen den arren, herrialde barruan ez da beti horrela jasotzen. Izan ere, hainbat hamarkaden ostean bi aldeek pairatutako sufrimendu dena sinadura batzuetan amaitzea ez da guztientzat nahikoa izaten. Normalean alde batentzako gutxi da besteak eman behar duena, eta alderantziz. Irlandan kasuan, akordioak baieztatzeko biztanleek erreferendum batean bozkatu behar zuten bezala bi aldeetako jarrerak hedabide ezberdinetan agertzea normala zen.
- Bizikidetasuna: Kristauen eta protestanteen arteko harremana gatazkatsua izan da beti Ipar Irlandan, komunitate bakoitza bere bizitza bestea gabe eginez. Akordioen helburuetako bat muga horiek gainditzea zen, Ipar Irlandako biztanleria oso errespetatuz eta batuz. Joko-lege aldaketa honek aldeko eta kontrako erantzunak izan zituen, batez ere unionistengandik, boterea eta abantailak galtzearen beldur zirelarik.

- Atribuzioa: Edozein bake akordioetan hamaika aktorek hartzen dute parte, eta bakoitzak bere ekarpenak egiten ditu. Akordio hauek, gehienetan, ekarpen hauen eztabaiden ondoriozko batuketa bat izaten da. Halere, hedabide bakoitzaren ildo ideologikoaren arabera bake prozesuko aktore batzuei edo besteei emango zaizkie akordioen lorpenaren atribuzioa, besteek egindako ekarpenak alde batera utzita eta garrantzia kenduz.
- Ondorio ekonomikoak: Ostiral Santuko Bake Akordioen osteko gizartearen berregituratzeak zenbait aldaketa ekarri zituen berarekin. Haien artean Irlandan arteko gatazkaren amaierak eta terrorismoarekin bukatzeak ekarri zitekeen ondorio ekonomikoak. Hortaz gain, katolikoak Ipar Irlandako ekonomian txertatzeak ondorio ekarriko zituen berarekin, batzuentzat positiboak eta beste batzuentzat negatiboak.

4.2. Unibertsoak

4.2.1. Hedabideen unibertsoa

Ikerketa honetan, gaia eta bere testuingurua kontuan izanik bi multzotan banandu dira ikertuko diren egunkariak. Alde batetik, bake akordioetan interes zuzena zuten bi estatuen hedabideak egongo dira; hau da, Britania Handikoak eta Irlandako Errepublikarenak. Bestetik, gure eremu geografikora gerturatzeko eta testuingurua antzekoa zenez (ezberdintasunak zeuden arren), Espainiar Estatuko (Madrilen argitaratuak batez ere) eta Euskal Herriko hedabideak hartuko dira kontuan.

Egunkaritzat hartuko dira egunero edo astean sei aldiz plazaratzen diren argitalpenak. Ostiral Santuko Akordioak eman ziren momentuan, gaur egun mantentzen den maiztasuna ematen zen; hori dela-eta, aurreko definizioa balizkoa da Gradu Amaierako Lan honetarako.

4.2.2. Edukien unibertsoa

Edukien unibertsoari dagokionez, paperean argitaratutako eduki oro hartuko dira kontuan ikerketa egiteko. Hau da, egunkarietako orrialde guztiak begiratuko dira Ostiral Santuko Akordioekin zerikusia duten albisteak bilatu eta ikerketan erabiltzeko.

Denboraren unibertsoari dagokionez, Ostiral Santuko Akordioak 1998ko apirilaren 10ean sinatu zirenez, 10a eta 11a T0tzat hartuko dira. Lana egiteko, aurreko zazpi egunak eta ondorengo zazpiak hartuko dira. Hortaz, denboraren unibertsoa 1998ko apirilaren 3tik 1998ko apirilaren 18ra artekoa izango da.

4.3. Laginak

4.3.1. Hedabideen lagina

Arestian azaldu bezala, ikerketa honetan erabiliko diren hedabideak bi bloketan banandu daitezke lurraldetasunaren arabera. Alde batetik, Irlandan arteko bake akordioak eragin zuzena duten bi herrialde daude: Irlandako Errepublika eta Britania Handia. Bestetik, Espainiar estatua eta Euskal Herria daude. Azken hauen hedabideen trataera interesgarria da; izan ere, garai hartako testuinguru sozial eta politikoak antzekotasunak ditu ETArekin izatea zela-eta.

Lurraldetasun hau galdu gabe, hedabideak aukeratzeko orduan haien ildo ideologikoa hartuko da kontuan. Bloke bakoitzeko hedabideak haien artean ezberdintasun

ideologikoak izango dituzte. Hau da, bat kontserbadorea izatea eta bestea aurrerakoiagoa edo ezkertiarra.

Laginerako aukeratutako egunkariak, ildo ideologikoak eta beraien jaiotze eta amaiera/itxiera datak hurrengo hauek dira:

- Egin (1977-1998); ezkertiarra eta independentista (Caminos, Armentia eta Marín; 2013)
- ABC -Madrileko edizioa- (1903-gaur egun); kontserbadore eta katolikoa (Pizarroso; 2010).
- The Guardian (1821-gaur egun); ezkertiarra eta liberala. (Tsang, 2018)
- Irish Independent (1905-gaur egun); kontserbadorea eta katolikoa. (McGarry, 2002)

4.3.2. Egun eta eduki lagina

Aurreko puntuetan azaldu den bezala 1998ko apirilaren 3tik 1998ko apirilaren 18ra arte argitaratutako egunkariak hartuko dira kontuan. Alabaina, aztertutako egunkari denek ez zituzten argitalpenak plazaratu denbora tarte osoan zehar, batzuk igandetan argitalpenik ez baitzuten.

Edukiari dagokionez, antzeko metodologia jarraitzen duten ikerketek egun bakoitzeko pieza kopuru zehatz bat soilik kontuan hartzea erabakitzen dute. Baina, ikerketa honetan denbora tarte oso zabala ez denez, egunkarietan Ostiral Santuko Akordioen inguruan edo zeharka lotura dutenak (IRAko atentatu bat, Ipar Irlandako alderdi politiko baten agintariari egindako elkarrizketa bat eta abar) hartuko dira kontuan.

4.4. Unitateak

4.4.1. Analisi unitateak

Ikerketa honetan analisi-unitatea pieza osoa izango da. Hau da, ez da soilik izenburua edo *lead*-a hartuko azterketa egiteko, baizik eta albiste edo artikulua bere osotasunean.

4.4.2. Neurketa unitatea

Analisi unitatea definiturik egotea ez du esan nahi neurketa unitatea definituta dagoenik. Izan ere, prentsaren azterketa historikoetan ohikoa da analisi unitate bakar batean eduki-unitate bat baino gehiago egotea. Hau da, albiste batean zenbait protagonista edo eduki-unitate topatzea.

Adibidez, iritzi artikulua batean politikariek izandako papera analizatzen da. Baina, bukaeran, etorkizunean gazteei eskolatan Ipar Irlandan gertatutakoa ondo azaldu behar zaiela esaten da, egoera berriz ez errepikatzeko eta bakea mantentzeko. Kasu honetan, lehenengo eduki-unitatea politika den arren, beste bat topa daiteke: hezkuntza. Horrelako kasuetan biak hartuko dira kontuan.

4.5. Fidagarritasuna eta baliotasuna

4.5.1. Fidagarritasuna

Edozein ikerketa metodok eta erabilitako neurketa-prozedurak fidagarritasuna izan behar du. Funtsezko kontzeptu honek esan nahi du ikerketa edo neurketa bera

errepikatuko balitz, emaitza berdinak edo berdintsuak lortuko liratekeela. Beraz, ondoriozta liteke aplikatutako metodologia hori fidagarria dela (Zabaleta Urkiola, 1997).

Bi fidagarritasun mota bereizten dira: kanpo eta barne fidagarritasuna. Lehenean, bi denbora-une desberdinetan (t1 eta t2), eduki osoaren lagin bat neurtzen da eta, emaitza berdinak eta kontsistenteak lortzen badira, orduan esan daiteke metodo edo neurketa-tresna horrek kanpo fidagarritasuna duela. Bigarrenean, denbora berean edo bertsuan (t1) egiten da neurketa edo kodetzea, baina unibertso bereko bi subjektu-lagini aplikatzen zaie, eta bi lagin hauen emaitzak berdinak edo berdintsuak badira, orduan esan daiteke neurketa-tresna horrek barne fidagarritasuna duela eta, beraz, emaitzak fidagarriak direla.

Barne fidagarritasunaren bariante bat izaten da unibertso beraren lagina bi edo hiru kodelari independentek kodetzea eta kodelarien arteko adostasun maila egiaztatzea. Argibide modura, kontsideratzen da %90etik gorako fidagarritasuna edo erabaki-adostasuna egon behar dela kodelarien artean, metodo bat fidagarria dela adierazteko (Wimmer, R. eta Dominick, J., 2010).

4.5.2. Froga pilotua eta kodelarien arteko fidagarritasuna

Ostiral Santuko Akordioaren inguruko ikerketa honetan, metodologia fidagarria den ebaluatzeko froga pilotu bat egin da. Horretarako, aurreneko pausua kategoria sistema espezifikoak prestatu dira haien lanerako definizioekin. Definizio hauek Gradu Amaierako Lanaren tutorearekin berrikusi ostean, kazetaritza piezen laginketaren froga pilotua egin da.

Froga honetan hiru kodelarik hartu dute parte: lan honen egileak eta beste bi kodelari independente. Guztiek lau pieza kodetu behar izan dituzte eta hau egin ostean, emaitzak konparatu dira. Emaitzak parekoak izan dira oso, %96ko adostasuna lortuz; maila akademiko egokia dena eta metodologiaren fidagarritasuna adieraziz.

Normala den bezala, lehenengo froga honek balio izan du kodetze fitxak izan zitekeen arazoei (erantzuteko aukera gutxi, esaterako) konponbidea emateko, eta lanerako definizioei alde praktikoago baten barruan egokitzeke.

4.6. Kodetze fitxa

4.6.1. ID

4.6.1.1. Zenbakia

Aztertuko den kazetaritza pieza bakoitzari zenbaki bat esleituko zaio metodologia errazte aldera. Ordena egunkariaren eta dataren arabera izango da. Hortaz, lehenengo ABCrenak joango dira, ondoren *Eginenak*, *The Guardianenak* eta, azkenik, *Irish Independentenak*. Egunkariaren barruan ordena kronologikoa izango da.

4.6.1.2. Data

Kazetaritza pieza bakoitza argitaratuta doan egunkariaren data idatziko da atal honetan.

4.6.1.3. Egunkaria

Zer egunkaritan argitaratu zen pieza bakoitza adierazi beharra dago bere azterketa egin ahal izateko.

4.6.1.4. Hizkuntza

Nazio ezberdinetakoak izanik, hizkuntzak paper garrantzitsua joka dezake mezuak komunikatzerako orduan. Gainera, *Eginen* kasuan argitaratutakoak gazteleraz zein euskaraz idatzitakoak izan daitezke.

4.6.1.5. Atala

Identifikazioaren sail honetarako kontuan hartuko da aztertutako pieza egunkariak zein sailetan kokatu duen: ekonomia, nazioarte, kirola, iritzia eta abar.

4.6.2. Kazetaritza ekoizpen ezaugarriak

4.6.2.1. Egilea (kazetaria, erredakzioa, agentzia)

Edozein informazio edo iritzi artikuluk bere egilea du, gehienetan kazetari bat. Hala ere, pieza denak ez doaz kazetariaren izenarekin sinatuta. Esaterako, informazio agentzia batetik etorri den informazioa baldin bada eta bere horretan argitaratuz gero, ohikoena da *agentzia* edo informazio agentziaren izenarekin (*EFE*, esaterako) sinatzea. Berdina gertatzen da informazio orokor batzuekin, kazetari bakar bati ez zaizkionak esleitzen eta erredakzio osoaren izenpean argitaratzen dena, edo editorialekin, sinatu gabe doazela. Ikerketa honetan, editorialak erredakzioari esleituko zaizkio

4.6.2.2. Sinatuta

- Bai
- Ez

4.6.2.3. Argazkia eta testua

- Testua:
Atal honetan sailkatuko dira soilik testua daramaten kazetaritza piezak. Hau da, titulua, azpitulua (ez beharrez) eta *corpusa* daramaten piezak sartuko dira hemen.
- Testua eta argazkia:
Atal honetan, aldiz, testua (aurreko puntuan azaldu bezala) eta irudia (argazkia, marrazkia eta abar) bere baitan dituzten kazetaritza produkzioak joango dira. Infografiaren kasuan, egonez gero, hemen sailkatu beharko dira.
- Fotoalbistea:
Fotoalbisteari dagokionez, ikerketan atal honen barruan albiste edo iritzi genero bat sailkatzeko, irudia (argazkia edota marrazkia) eta titulua izan ditzake soilik. *Corpusa* baldin badu, sarrera motz bat izan arren, “Testua eta argazkia” atalean sailkatu beharko da.

4.6.2.4. Informazio mota

- Albistea:
Albistea informazio generoen oinarritzko kazetaritza unitatea da. Gertakizun baten narrazioa da, normalean garrantzitsuenetik interes orokor gutxiena duen kontaketa eginez. Titulua, azpitulua eta *corpusa* ditu bere baitan, besteak beste. Guztiz informatiboa den kazetaritza generoa da, hau da, ez du kazetariaren iritzirako lekurik bere baitan. Azken hau izango da ikerketa honetan ezaugarriarik erabilgarriena beste genero batzuegandik ezberdintzeko.
- Kronika:
Albistean gertatzen den bezala, gertaera baten narrazioa egiten da kronikan. Objektibotasuna bilatzen den arren, interpretaziorako lekua dago genero honetan,

albistean ez bezala. Kazetariak jakintzat jotzen ditu gertaeraren datu nagusiak eta kontakizunaren lekukotza zuzena eskaintzera fokuratzen da (Berria estilo liburua).

- **Erreportajea:**
Erreportajea informazio (edo interpretazio) genero bat da. Bertan kazetariak gaia era objektiboan eta sakon aztertzen du, eta gehienbat protagonisten aipuak estilo zuzenean daude idatzita. Erreportajeen jorratzen diren gertaerak ez dute zertan gaurkotasunarekin zuzenean loturik izan behar; halere, zerbait berria eskaini behar diote irakurleari; enfoke bat, esaterako. Kazetaria kontatzen diharduen gertaera eta egitatei buruzko epairik eta iritzirik eman gabe idazten du (Berria estilo liburua).
- **Zutabea:**
Kazetaren kolaboratzaileek idazten duten iritzi generoa da. Bertan jorratzen den gaia, normalean, gaurkotasunarekin estuki lotuta dago (Berria estilo liburua).
- **Editoriala:**
Iritzi generoetako testu mota honetan hedabidearen ildoaz azaldu ohi da (Berria estilo liburua). Genero honen ezaugarri nabariena sinatu gabe argitaratzen dela da.
- **Elkarrizketa:**
Erreportajeen kasuan gertatzen den moduan, normalean elkarrizketak informazio generoen barruan daude, kazetariak ez baititu elkarrizketatuaren hitzen gaineko komentariarik egiten, kasu horretan interpretazio elkarrizketa baten aurrean egongo ginateke. Elkarrizketa informatiboetan kazetariak elkarrizketatuaren hitzak bere horretan plazaratzen ditu gaurkotasuna eta interes orokorra duen gai baten inguruan (Berria estilo liburua).

- **Beste bat**

4.6.3. Zer (albistearen edukia)

4.6.3.1. *Eduki mota*

- **Ekonomia:**
Albistearen edukia ekonomiaren barnean sailkatuko da ekonomiarekin zuzenean loturik dauden gaiak jorratzen baditu kazetaritza lanak. Hau da, merkatuaren aldaerak, familien gaitasun ekonomikoa, ekintzek eragingo dituzten gastu ekonomikoak edota bakeari esker herrialdearen ekonomia gora edo behera egingo duela. Hauek normalean egunkarien ekonomia sailean joaten diren arren, ez du beharrez horrela izan behar sailkapena egiteko.
- **Politika:**
Edukia politikaren barnean atalkatzen den edo ez definitzea zaila da oso. Izan ere, beste edozein aukera (ekonomia, bakea, manifestazioak...) arrazoi edo ondorio politikoak izan ditzake bere atzean. Hori dela-eta, lan honetan politikaren barnean sailkatuko dira hurrengo gaiak jorratzen badira: nazioarteko harremanak beste herrialdeen gobernuekin, parlamentuko bozketak, presidentziarako edo parlamenturako hauteskundeak, gobernu batek aurrera eramango dituen neurrien zabalkundea (hau da, oraindik aurrera eraman ez direnak), eta oro har, alderdi eta lider politikoaren adierazpenak, batez ere aurreko gaien inguruan baldin badira.

- **Hezkuntza:**
Hezkuntzaren barnean atalkatuko dira hezkuntzari zuzenean loturiko gaiak jorratzen badira. Adibidez, albiste batean aurrerantzean Bake Akordio hauek nola lortu diren eskoletan irakastea beharrezkoa izan beharko zela adierazten badu talde politiko batek edo iritzi artikulua batean hezkuntza metodoa aldatu behar dela bi Irlandena parekoa izateko baieztatzen bada, atal honetan sartuko lirateke.
  - **Manifestazioak:**
Manifestazio bat, “bilera publikoa, normalean eremu irekian eta mugimenduan da. Bilera horretan, bertaratutakoek zerbait eskatzen dute edo zerbaitengatik protesta egiten dute”(RAE). Pieza bat manifestaziotzat hartuko da gai nagusiko gertaera definizio honen barruan sartuz gero.
  - **Bakea:**
Bakea, biolentziaren bukaera izango da lan honetan. Hortaz, bakean sartuko dira ekintza oro zuzenean biolentziarekin bukatzeko balio dutenak. Adibidez, talde terrorista baten ekintza armatuaren bukaera edo gizarteko talde baten segurtasuna bermatuko duten ekintzak. Ekintza hitza da garrantzitsuena definizio honetan, zeren proposamen politikoak, bakearekin zerikusia duten arren, politika dira.
  - **Terrorismoa:**
Ikerketa honen sailkapenerako terrorismotzat hartuko dira talde armatuak (IRA, ETA, UDA eta abar) eta haien ekintzak zuzenean jorratzen dituzten kazetaritza idatziak. Talde hauen ekintza armatuen bukaerak, halaber, bakea atalean joango dira.
  - **Beste bat**
- 4.6.4. Protagonistak
- 4.6.4.1. *Protagonista kolektibotasuna*
- **Norbanakoa**
Gertakizunaren protagonismoa pertsona bakar bati esleitzen zaionean eta ez talde oso bati protagonista norbanako bezala sailkatuko da. Adibidez, “Irlandako presidentearen arabera...” agertzen denean, “Irlandako Errepublikako Gobernuaren arabera...” baino.
  - **Kolektiboa**
Gertakizunaren protagonismoa erakunde oso bati esleitzen zaionean eta ez pertsona bakar bati sailkatuko da protagonista kolektibo bezala. Hau da, “Irlandako Errepublikako Gobernuaren arabera...” agertzen denean “Irlandako presidentearen arabera...” beharrez kolektibotasun baten aurrean egongo ginateke. Berdin gertatzen da erakunde edo mugimendu sozialekin, bati baino talde osoari esleitzen bazaio eginkizuna kolektibizazio izango da.
  - **Biak**
Albiste berdinean bi kasuak gertatzen direnean.

4.6.4.2. *Rola/funtzioa*

- **Politikoa:**
Bizitza politikoa eta norbait politikoa den edo ez definitzea zaila izan daitekeenez, ikerketa honetan politikotzat joko dira soilik, esfera politiko altuenean dihardutenak; hau da, erraz alderdi politiko batekin lotu ahal direnak. Adibidez, Sinn Feineko buruzagia, Unionisten alderdiko alkate bat, herrialde bateko presidentea eta abar. Gainera, alderdi politiko osoak kontuan hartuko dira baita ere sailkapen honetan. Hauek aurkitu ahalko dira, alderdi bezala adierazpenak egiten dituztenean, esaterako.
- **Apaiza:**
Irlanden arteko gatazkan erlijioak paper garrantzitsua jokatu zuenez, posible da informazio pieza batean baino gehiagotan apaizak edo eliz-gizonak agertzea protagonista bezala. Hauen sailkapena egiteko ez da haien erlijioa kontuan hartuko, bakarrik haien funtzio nagusia hori izatea eta ez politikan aritzea, Ian Pasleyrekin gertatzen dena: apaiza izan arren bere funtzio nagusia Bake Akordioen prozesuan Unionisten buru izatea baitzen.
- **Erakundeak:**
Gradu Amaierako Lan honetan protagonistak erakundeen atalean sailkatuko dira erakunde oso bati (UNESCO, NATO eta abar) edo bertako kargu bati protagonismoa esleitzen zaionean.
- **Herritarra:**
Herritarren atalar dagokionez, protagonistak herritartzat sailkatuko dira informazioari egiten dioten ekarpena soilik Irlandan, Britania Handian, Espainian edo Euskal Herrian bizitzea baldin bada. Hau da, egiten dituzten ekarpenak haien bizitokian bizitakoen inguruan oinarriturik badaude eta ez haien lanbide edo gizartean duten eraginagatik.
- **Aditua:**
Ikerketa lan honetan aditutzat joko dira, albistean, erreportajeetan edo elkarrizketan jorratzen den gaiaren inguruko ezagutza handia duen pertsona. Adibidez, Bake Akordioek izango duten ondorio ekonomikoen inguruko albiste batean, protagonista ekonomialari bat baldin bada, atal honen barruan sailkatuko litzateke.
- **Talde terrorista:**
Talde terroristatzat hartuko dira nazioartean horrela identifikatu ziren taldeak. Adibiderik argienak IRA eta UDA diren arren, aztertutako kazetaritza piezan espresuki terroristatzat hartzen diren taldeez hitz egiten bada sailkapen honen barruan egongo lirateke.
- **Beste bat**

4.6.4.3. *Adina*

- Haurra (-15)
- Gaztea (16-29)
- Heldua (30-69)

- Adinekoa (+70)

- Ezin:

Hainbat kasutan ezingo da jakin protagonistaren adina, protagonista pertsona talde bat denean batez ere.

4.6.4.4. *Sexua*

- Gizona
- Emakumea
- Beste
- Ezin:

Hainbat kasutan ezingo da jakin protagonistaren sexua, protagonista pertsona talde bat denean batez ere.

4.7. Budd-en garrantzi eskala egokitua

Hamaika metodologia daude egunkarien informazioa aztertzeko; batzuk mende osoak iraun dituztenak. Halere, hauek ez dira beti guztiz zehatzak partzialitatea aztertzerako momentuan. Hori dela-eta, Richard Buddek garrantzi eskala bat eratu zuen hau ikertze aldera. Bere ikerketak egin ostean tratamendu informatiboaren faktore nabarmentzaile modura hurrengoak agertu ziren: titularraren tamaina, albistearen kokapena orrialdean, albistea agertzen zeneko orrialdea, argazkien erabilera eta albistearen luzeera edo espazioa (Zabaleta, 1997).

4.7.1. *Titularra*

- 1-2 zutabe= 1pt
- +2 zutabe= 2 pt

4.7.2. *Kokapena orrialdean*

- Goialdea= 2pt
- Behealdea= 1pt

4.7.3. *Hartutako espazioa (zutabeen altueraren arabera)*

- 1/4: 1pt
- 2/4: 2pt
- 3/4: 3pt
- 4/4: 4pt

4.7.4. *Orrialdea*

- Portada= 3pt
- Bakoitia= 2pt
- Bikoitia= 1pt

4.7.5. *Orrialde kopurua*

1pt orrialde bakoitzeko

4.8. Framing edo enkoadreak edo interpretazio-markoak

4.8.1. *Bake-akordioen alde*

Irlanden arteko Bake Akordioen inguruan iritzi ezberdinak sortu ziren garaian. Hori dela-eta, ikerketan honetan aztertuko dira hedabideek pieza bakoitzean honen

inguruan zuten jarrera. Hau positiboa baldin bada, hau da, akordioen alde argi agertzen badira BAI-n sartuko lirateke, aurka egongo balira EZ-n. Jarrera ez bada ez positiboa ez negatiboa, hau da, bi aldeei garrantzia ematen bazaie pieza informatiboan eta ez bada baten aldeko hauturik egiten, NEUTROA dela esango da. Ez bada bake akordioen inguruko epairik ematen, ezta inoren iritzirik adierazten EZIN-en atalkatuko litzateke.

- Bai
- Ez
- Neutro
- Ezin

4.8.2. Bake-akordioaren aldeko jarrera baieztatzen duten hitz edo esaldi gakoak

- Honi dagokion zutabearen idatzi esaldi gakoak

4.8.3. Bizikidetasunaren alde

Irlanden arteko Bake Akordioek bi komunitateen (Kristau Katolikoak eta Protestanteak) arteko bizikidetasunaren aukera zabaldu zuen. Hau da, haien arteko harremanak eraikitzea, espazio komunak eratuz eta bizitza publikoa partekatuz. Kazetaritza piezak aukera honen alde edo kontra agertu daitezke. Beste kasu batzuetan kazetariak neutraltasuna mantenduko du edo, kasu batzuetan, ezingo da jakin zehazki ze jarrera duen bizikidetasunarekiko.

- Bai
- Ez
- Neutro
- Ezin

4.8.4. Bizikidetasunaren aldeko jarrera baieztatzen duten hitz edo esaldi gakoak idatzi

- Honi dagokion zutabearen idatzi esaldi gakoak.

4.8.5. Nori eman atribuzioa

Bake Akordio oro iritzi ezberdinak dituzten aldean arteko eztabaidaren ondorio dira. Aktore ezberdinek hartzen dutenez parte hitzarmenean, hedabideek (eta gizarteak orokorrean) horietako bati ematen dio protagonismo eta garrantzia handien, eztabaiden ondorioz lortuko den akordioaren eraikuntza haiei esleituz.

Ikerketa lan honetan, bake akordioen ardura momentu oro nori esleitzen zaion aztertuko da. Horretarako, gatazkan eta akordioen eztabaidan nagusi izan ziren aktoreak hartuko dira kontuan.

- Erresuma Batua
- Sinn Féin
- Unionistak
- Irlandar Errepublika
- Beste bat
- Ezin

4.8.6. Jarrera baieztatzen duten hitz edo esaldi gakoak idatzi

- Honi dagokion zutabearen idatzi esaldi gakoak.

4.8.7. Ondorio ekonomikoak

Ikerketan ondorio ekonomikoen inguruko informazioa kontuan hartuko dela esaten denean zera adierazi nahi da: kazetaritza piezan Bake Akordioek Irlandan (bakar batean edo bietan) ekonomian eraginik izango duen aipatzea. Ekonomia berdin mantenduko dela baieztatzen bada *EZ* atalean sailkatuko litzateke, eta ondorio ekonomikoen inguruan ez bada ezer agertzen *EZIN*-en.

- Bai
- Ez
- Ezin

4.8.8. Ondorio ekonomiko positibo/negatiboak

- Positibo
Ondorio ekonomikoak positiboak direla esango da Irlandan (bien edo bakar baten) ekonomiak gorakada izango duela espero bada.

- Negatibo
Ondorio ekonomikoak negatiboak direla esango da Irlandan (bien edo bakar baten) ekonomiak beherakada izango duela espero bada.

- Ezin

4.8.9. Ondorio ekonomikoak, positibo edota negatiboak, baieztatzen duten hitz edo esaldi gakoak idatzi

- Honi dagokion zutabean idatzi esaldi gakoak.

5. Analisiaren emaitzak

Gradu Amaireko Lan honetan, lau hedabide ezberdinen 402 kazetaritza pieza aztertu dira guztira: *ABC* 60, *Egin* 66, *The Guardian* 65 eta *Irish Independent* 211. Hauek, arestian azaldu bezala, 1998ko Ipar Irlandako Ostiral Santuko Akordioak gertatu ziren egunetan idatzi ziren, apirilaren 3tik 18ra, hain zuzen. Argitalpenen azterketa honek azaleratzen ditu hedabide hauek gaia nola jorratu zuten erpin ezberdinak kontuan hartuta.

5.1. Eduki mota

Taula 1: eduki mota

	Politika	Bakea	Terrorismoa	Manifestazioa	Ekonomia	Hezkuntza	Beste	Guztira
ABC	73,3%	11,7%	6,7%	3,3%	0,0%	0,0%	5,0%	100,0%
Egin	69,7%	12,1%	6,1%	1,5%	1,5%	0,0%	9,1%	100,0%
Irish Indep.	68,2%	11,8%	10,4%	0,9%	1,9%	0,5%	6,2%	100,0%
The Guardian	64,1%	10,9%	9,4%	3,1%	1,6%	1,6%	9,4%	100,0%
Guztira	68,6%	11,7%	9,0%	1,7%	1,5%	0,5%	7,0%	100,0%

Iturria: autoreak egina.

Edukiari dagokionez, ez dago ezberdintasun nabaririk lau hedabideen artean. Ereku geografikoa eta hedabideen publiko potentzialak ezberdinak diren arren, laurak dute politika gai nagusi bezala. Politikari zuzendutako edukien ehunekoa, kasu guztietan %65a baino altuagoa da. *ABC* da eduki politikoari espazio gehien eskaini ziona kazetaritza piezen %73arekin eta *The Guardian*, berriz, eduki politikoa gutxien jorratu zuena, argitalpenen %65arekin.

Bakeak, edukiaren gai nagusitzat hartuta, nolabaiteko papera jokatu du hedabideen edukietan, komunikabide denetan edukiaren %12aren inguruan kokatuz. Hala ere, kontuan izanda kazetaritza lanen testuingurua bake akordio batzuk direla, nabarmena da oso bakeak, eduki mota bezala ulertuta, izandako protagonismo gutxia. Politikak izandakoarekin konparatuz gero, batez ere.

Politikaz eta bakeaz gain, terrorismoak eta manifestazioek haien lekua izan zuten *ABC*-n, gutxi izan arren. Lanean aurkeztutako eduki motez gain (ikus *Metodologia*) beste esparru batzuk jorratu zituzten Madrilgo hedabidean: demografia eta gatazka. Gatazka bezala kodetu da apirilaren 13an argitaratutako pieza (Eranskina 1). Bertan, Euskal Herrian garaian bizi zen gatazka armatua eta Ipar Irlandan bizitakoa alderatzen dira, eta haien atzean dauden arrazoiak ezberdinak direla baieztatu.

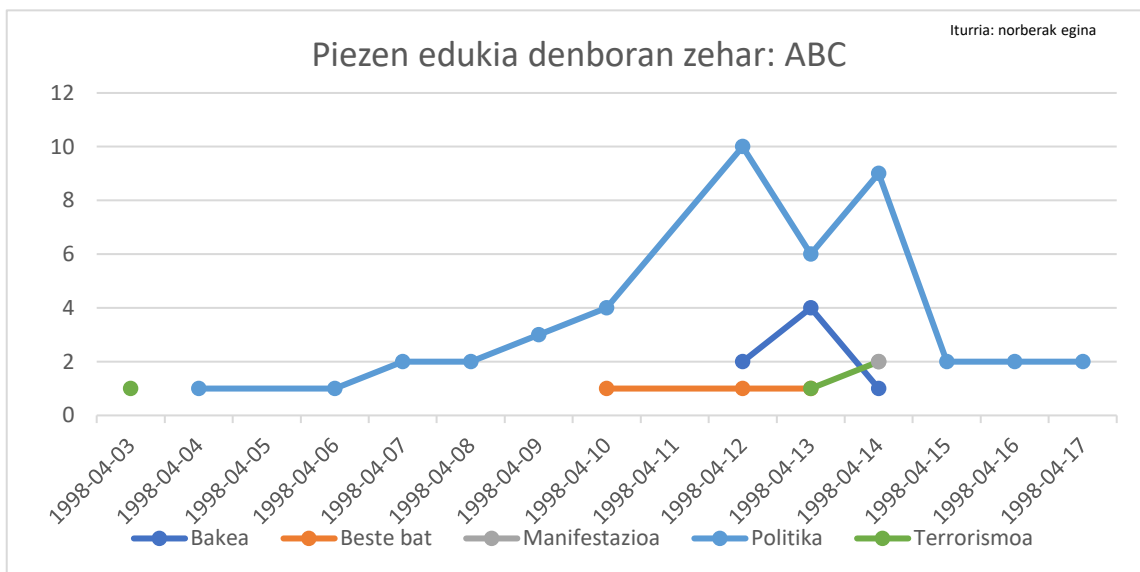
Eginen kasuan, politikaz eta bakeaz gain, bestelako edukiak dira nabarmen, lana eraterakoan kontuan hartu ez zirelako eta ia hamarretik bat direlako. Beste horietatik hiru laurden presoenginguruko kazetaritza lanak dira. *Eginen* izaera independentista eta ezkertiarra kontuan izanda, zentzuzkoa da presoenginguruko edukiak bere pisua izatea Ipar Irlandako Bake Akordioenginguruan. Aipatzekoa da baita ere, *ABC*k ez bezala, ekonomia jorratzen duela bere edukietan egunkari euskaldunak, ehunekoa oso baxua izan arren.

Gradu Amaierako Lan honetan ikertutako bi egunkari anglosaxoiei dagokienez, *The Guardian*ek zein *Irish Independent*ek antzeko pisua eman diete aztertutako eduki mota ezberdinei haien argitalpenetan. Ezberdintasunik aipagarrienak dira ekonomiarik eta manifestazioei emandako pisua. Erresuma Batuko egunkariak manifestazioei toki gehiago eskaini die, %3, *Irish Independent*ek baino, %1 soilik. Ekonomian, kontrara, Irlandako hedabideak leku handiagoa eskaini dio *The Guardian*ekin alderatuz gero.

*The Guardian*en bestelako edukiek haien lekua izan dute, presoak eta kazetaritza besteengandik gailenduz. Kazetaritzaren inguruko edukietan akordioa kazetariak eta hedabideak nola jorratzen duten eta zer atentzio eskaintzen dioten azaleratzen da batez ere. Nabarmentzekoa da, baita ere, krimena era orokorrean jorratu egiten dela, arreta terrorismoan soilik ez jarritz.

Manifestazioak bezala, hezkuntzak duen presentzia *Irish Independent* hedabidean murriztua da oso. Bestelako edukiek pisu handiagoa dute Dublingo hedabidean. Hala nola, 30 urte iraun zuen gatazka bera, presoak edota gizartea. Azken hauek bestelako edukien ia erdia dira (13 piezatik 6).

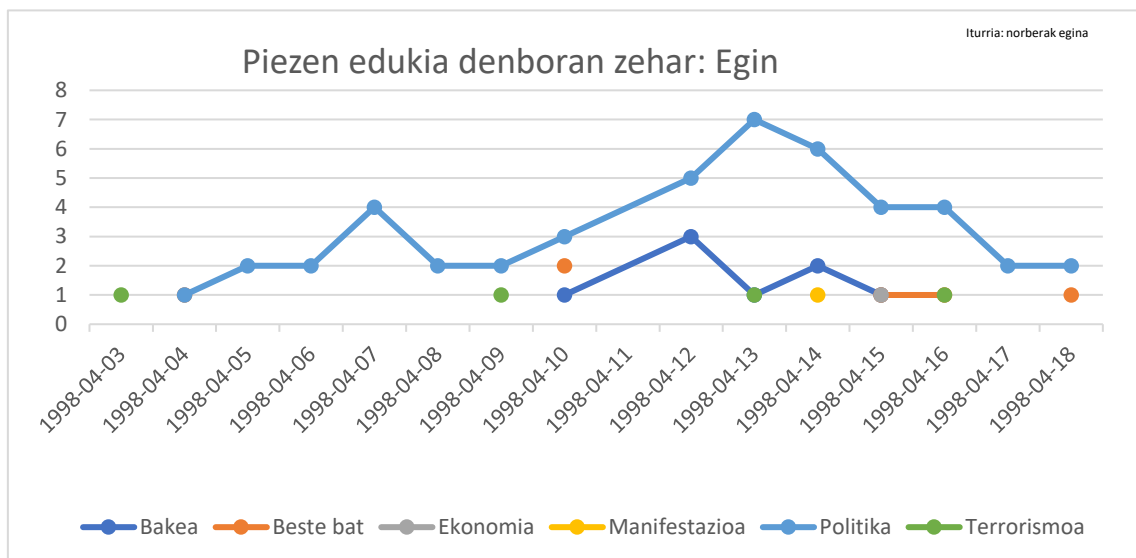
Grafikoa 1: piezen edukia denboran zehar ABC

Iturria: autoreak egina.

Politika izan zen bi asteetan zehar eduki nagusia egunero; apirilaren 3an izan ezik, non, terrorismoaren inguruko albiste bat argitaratu zen soilik. ABC egunkarian bakeak izandako tokia denboran zehar lotura zuzena du Ostiral Santuko Akordioaren hitzarmenarekin. Izan ere, apirilaren 11n egunkaria argitaratu ez zenez, hitzarmenaren osteko lehen argitalpena apirilaren 12an izan zen. Bakeak, eduki mota bezala, apirilaren 12an eta beste bi egunetan zehar mantendu zen egunkari madrildarraren orrialdeetan, baina horren ostean politikak hartu zuen berriz edukien osotasunaren lekukoa.

Grafikoa 2: piezen edukia denboran zehar Egin

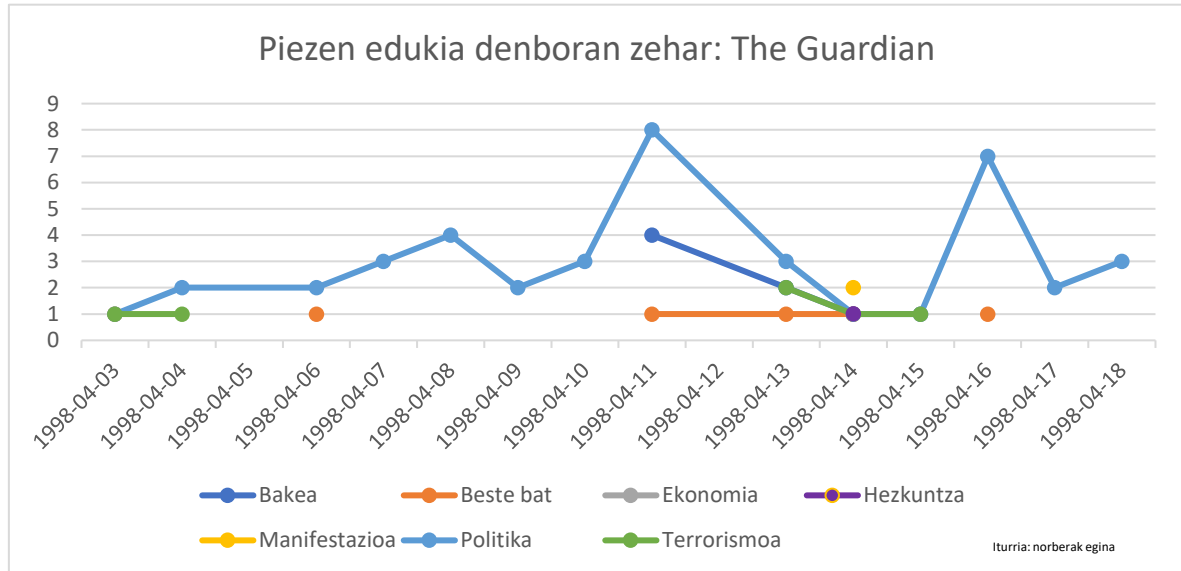
Iturria: autoreak egina.

Edukiek denboran duten iraunkortasunari dagokionez, beste hedabideetan gertatzen den modura, politika da denboran mantentzen den eduki nagusia era argi batean. Halere, Eginen kasuan, eta ABC-k ez bezala, bakearen inguruko edukiak denboran zehar gehiago

mantendu ziren, Ostiral Santuko Akordioak sinatu baino egun bat lehenago hasiz, apirilak 10, eta bost egunetan zehar edukia orrialdeetan mantenduz.

Aipatzekoa da baita ere, eta beste behin ABCrekin konparaketa eginez, terrorismoaren inguruko edukiak denboran sakabanatuago aurkitzen direla. Izan ere, ehunekoak oso antzekoak izan arren, Madrilgo egunkariaren kasuan denbora tarte zehatz batean pilatzen dira kazetaritza piezak, *Eginen* gertatzen ez dena.

Grafikoa 3: piezen edukia denboran zehar *The Guardian*

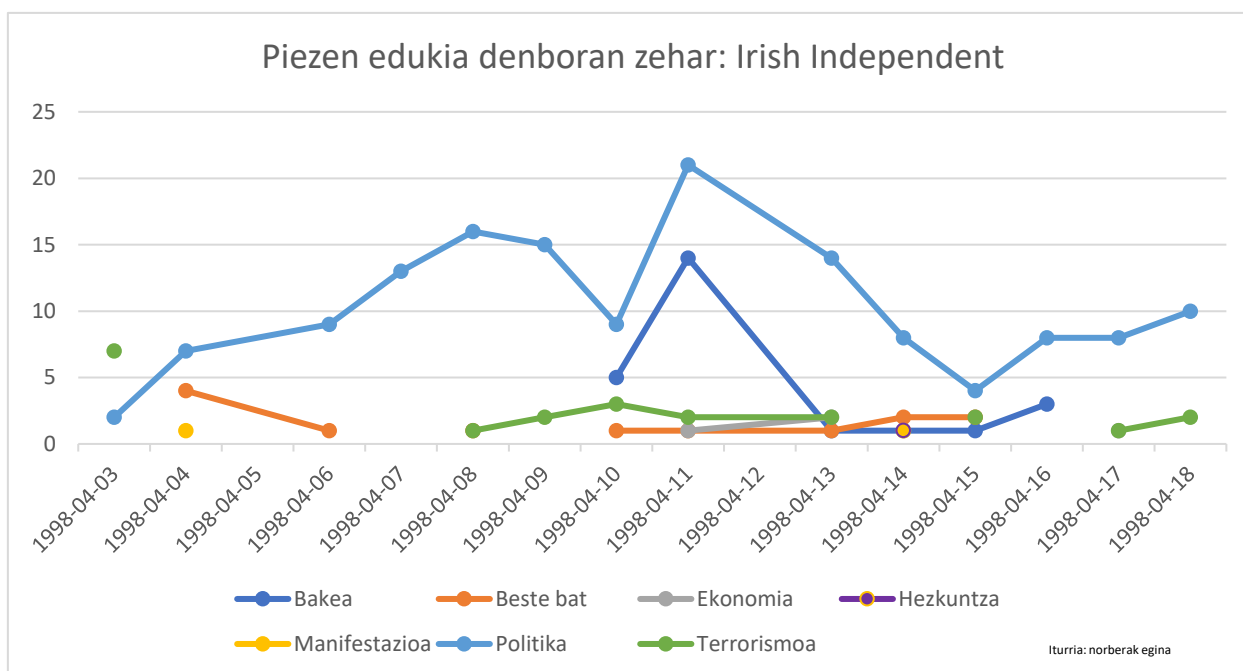

Iturria: autoreak egin.

Arestian aipatu bezala, lau egunkarietan politika da eduki nagusia hamabostaldian zehar. Halere, *The Guardian* da konstante hau apurtzen duen hedabide bakarra. Izan ere, apirilaren 14an manifestazioen inguruko edukiak dira nagusi, politikaren hegemoniari eten bat jarritz. Honen azalpena da *Apprentice Boys* izeneko erakunde protestante baten urteroko mobilizazioa da, eta 1998ko urtean eremu katolikoetatik ez igarotzeko erabakia. Gai hau hain garrantzitsua izan zen egunkari britaniarrarentzat non editorialera eraman zuen (Eranskina 2).

Grafikoa 4: piezen edukia denboran zehar Irish Independent

Iturria: autoreak egina.

Azkenik, *Irish Independent* komunikabidea izan zen hamabost egun hauetan zehar politikaz gain beste eduki motei jarraipen handiena eman ziena. Bakearekin lotura zuzena zuten edukiak akordioa sinatu baino egun bat lehenago eta apirilaren 16ra arte mantendu ziren egunkariaren orrialdeetan. Hortaz gain, terrorismoak nolabaiteko jarraipena du denboran zehar. Honen arrazoa, talde armatuak Irlandako Errepublikan erasoak antolatzen zituztelako da. Ingalaterran ekintzak zituzten, baina ezin dira konparatu Irlandako irlan eginikoekin.

5.2. Rola, genero eta adina

Analizatutako kazetaritza piezen protagonisten soslaia zuzenki loturik dago eduki motarekin. Hori dela-eta, lau hedabideetan protagonisten rol nagusia politikoarena izan da; bai norbanakoa politikaren munduko norbait zelako (Tony Blair, Bertie Ahern, Gerry Adams eta abar), bai kolektiboa politikoa zelako, Sinn Féin alderdia edo Eusko Jaurlaritza, esaterako. Bere edukietan protagonista politikoren bat gehien izan duen hedabidea ABC da, piezen %73.33rekin. Ondoren, *Irish Independent*, *Egin* eta *The Guardian* datoz, %70.62, %68.18 eta %64.62arekin, hurrenez hurren.

Taula 2: protagonisten rola

	Politikoa	Herritarra	Talde terrorista	Erakundea	Apaiza	Beste	Guztira
ABC	73,3%	11,7%	5,0%	5,0%	3,3%	1,7%	100,0%
Egin	68,2%	6,1%	12,1%	4,5%	3,0%	6,1%	100,0%
Irish Indep.	70,6%	6,6%	6,6%	3,8%	4,7%	7,6%	100,0%
The Guardian	64,1%	12,5%	4,7%	6,3%	4,7%	7,8%	100,0%
Guztira	69,5%	8,2%	7,0%	4,5%	4,2%	6,5%	100,0%

Iturria: autoreak egina.

Eduki motetan bezala, protagonisten rolaren ehunekotan ez dago alde handirik lau hedabideen artean. Hala ere, talde terroristen kasuan, *Egin* egunkariak besteak ia bikoiztu (*Irish Independent*) eta hirukoiztu (*ABC* eta *The Guardian*) egiten ditu; izan ere, talde terroristak bere edukien protagonisten bigarren taldea osatzen dute.

Beste hiru komunikabideen kasuan, bigarren taldea herritarrek osatzen dute. Halere, aldeak daude baita hemen ere. Rol honek *ABC*-n eta *The Guardian*en ia *Irish Independent*en duen pisua bikoiztu egiten du. Lehenengo biak ehuneko hamabitik gertu daude esparru honetan, eta Irlandako hedabidean, aldiz, ez da ehuneko zazpira heltzen. Aipatzekoa da poliziaren rolak *Irish Independent* komunikabidean duen pisua. Egunkari honetan hamar aldiz agertzen baita protagonista bezala.

Protagonista norbanakoa denean, gutxi gorabehera kasuen erdia lau hedabideetan, gehiengo gizon heldua (ikusi *Metodologia*) da. Hala adierazten dute datuek. *ABC*ren kasuan, protagonisten %51.67a gizonetzkoa da eta %1.67a emakumezkoa. Soberan dagoen ehuneko protagonista kolektiboa bat delako da, eta hortaz, orokorrean, ez du generorik. Antzerako datuak dituzte beste hedabideek: *Egin*en gizonak %40.91 dira eta emakumezkoak %1.52; *The Guardian*en gizon protagonistak %47.69 dira eta emakumeak %6.15; eta, azkenik, *Irish Independent* egunkariaren kasuan, gizonak %52.13 dira eta emakumeak %3.79.

Protagonisten adinari dagokionez, lau hedabideetan dira helduak nagusi. *Egin*en izan ezik, helduak protagonisten %34.85 direla, beste hiru hedabideetan %50etik hurbil dabilta datuak. *Egin* da gazteei ahots gehien eman zien hedabidea, bere edukien %6.06tan baitira protagonistak, eta *Irish Independent*ek, aldiz, protagonismo gutxien eskaini ziena, %0.47arekin. *ABC*-n eta *The Guardian*en datua ehuneko hirutik gertu dago.

Adinekoen kasuan, berriz, gazteekin gertatzen zenaren aurkakoa gertatzen da; zeren, *Irish Independent* da protagonismo gehien eskaintzen dien hedabidea, protagonismoen %4.74arekin, eta hedabide euskalduna espazio gutxien ematen diona, %1.52. Beste bi hedabideak, gazteen kasuan bezala, %3tik gertu mantentzen dute adinekoen protagonismoa. Azkenik, *Irish Independent*ek haurrei protagonismoa ematen dien hedabide bakarra da, %0.47arekin.

5.3. Akordioekiko jarrera

Irlanden Ostiral Santuko Akordioek iritzi ezberdinak eragin zituzten garaiko gizartean, jendea eta hedabideak hauen alde edo kontra jarriz. Gradu Amaierako lan honetan ikertutako lau hedabideak, ideologia ezberdinak dituzten arren, orokorrean alde agertu ziren. Alabaina, ezezko jarrerek eta jarrera neutroek haien lekua izan zuten 1998ko

apirilean idatzitako orrialdeetan. *Irish Independent* hedabidea da lauretatik bakarra aztertutako denbora osoan zehar baiezko, ezezko eta jarrera neutroa mantendu zuena egun guztietan Bake Akordioekiko.

Taula 3: Akordioekiko jarrera

	Bai	Ezin	Neutro	Ez	Guztira
ABC	83,3%	10,0%	5,0%	1,7%	100,0%
Egin	72,7%	9,1%	12,1%	6,1%	100,0%
Irish Independent	53,6%	21,8%	17,1%	7,6%	100,0%
The Guardian	62,5%	14,1%	17,2%	6,3%	100,0%
Guztira	62,6%	16,7%	14,5%	6,2%	100,0%

Iturria: autoreak egina.

ABC egunkariak akordioei babeserik eman zien guztiz. Izan ere, edukien %83.33a hauen alde agertzen da eta bi asteetan zehar mantendu egiten da aldeko jarrera hau. Babesaren momenturik gorena apirilaren 12 eta 14 bitartean da, baina kontuan izan beharra dago egun horien aurretik sinatu zela Ostiral Santuko Akordioa. Hortaz, baizko gehiago dago eduki gehiago dagoelako.

Baiezkoaren alde agertzeko, Espainiako egunkariak zenbait formula erabiltzen ditu bere testuetan zehar. Batzuetan zuzenean egiten du akordioaren alde haien beharra azpimarratuz: "obligadas a producir un acuerdo a más tardar el jueves para poner fin a una violencia que en los últimos 30 años ha causado más de 3.000 muertos" (Eranskina 3) edota "Según parecía ayer el unionismo, una vez más iba a frenar un acuerdo que llevase la paz al Ulster" (Eranskina 4). Beste kazetaritza pieza batzuetan akordioaren aldeko aktore nagusi baten lana goraiatzeko du kazetariak, adieraziz, nolabait, akordioak aurrera ateratzea garrantzi handiko zerbait dela; hauek lortzeko lan handia egin behar den arren. Hau apirilaren 9ko albiste batean aurkitu daiteke (Eranskina 5), non behin eta berriz Tony Blair-en lana goraiatzeko den: "Sinn Féin estima que sólo Tony Blair puede lograr un acuerdo" edota "maratónica ronda de conversaciones".

Bake Akordioaren aurkako pieza bakarra aurkitu daiteke *ABC*-n apirilaren 3tik 18ra. Bertan, akordioa onartuz gero Ipar Irlandako politika beste aktore baten pean egongo dela ulertzerik ematen da: "La campaña del No está centrada en la advertencia de que, si el acuerdo va adelante, Irlanda entrará a participar en el Gobierno del Ulster a través de las entidades Norte-Sur" (Eranskina 6).

Neutraltasunak, aldeko jarrerarekin konparatuta oso murriztua izan arren, bere lekua du baita *ABC*-ren orrialdeetan, eduki guztiaren %5. Jarrera hau nabaria da aldekoen eta kontrakoen iritziak plazaratzen dituztenean kazetariak eta bata edo bestearen alde jartzen ez denean (Eranskina 7). Gainera, hamar piezetatik batean ez da aurkitu akordioekiko jarrera zehatzik.

Egin-en kasuan, aldeko iritziak nagusiak izan arren %72.73 batekin, lau hedabideetan akordioaren aurkako pieza gehien argitaratu zituena da, *Irish Independent*-ekin batera, hauek guztiaren %7.58 izanik. Hala ere, aurkako jarrera hau ez zen plazaratu Ostiral Santuko Akordioak sinatu ziren egunean ez inguruko hiruzpalauetan. Akordioari ezezkoa adierazteko, iturri ezberdinen aipuak baliatzen ditu egunkari euskaldunak: "Gary McMichael, advirtió ayer de que no se podrá firmar ningún acuerdo de paz para el norte

si lleva implícito el <<caballo de Troya>> de la unificación con el sur de la isla" (Eranskina 8). Hitzak zuzenean kazetariarenak ez izan arren, kazetariaren lana da zer aipu erabili eta zer utzi informaziotik at. Hortaz, zilegi da aurkako jarreratzat hartzea aurreko albiste zatia.

Eginen edukien %12.12a akordioekiko neutro agertzen da. Pieza hauek hitzarmena sinatu zen egunaren inguruan ematen dira bereziki, gertaerarekiko nolabaiteko objektibotasuna egon bazegoela erakutsiz. Neutraltasun hau adierazteko, kazetariak albiste berdinean bi aldeei ematen die hitza bata bestearen gaineratik jarri gabe: "El primer ministro, Tony Blair, está <<realmente convencido>> de que se puede alcanzar un acuerdo a tiempo" eta "Sin embargo, los observadores se muestran pesimistas frente a la posibilidad de alcanzar el acuerdo tras el desmarque protagonizado por el UUP" (Eranskina 9).

Aldeko jarrera adierazteko asmoz, egunkari euskaldunak formula ezberdinak erabiltzen ditu. Haien artean aurka agertzen direnak barregarri uzten saiatzea edo prozesuari dion miresmena plazaratuz. "Adamsek, esate baterako, ustezko eraso ahalegina kritikatu zuen, lehergailu mugimendua <<estupidoa>> zela gaineratuz" (Eranskina 10) eta "Gatazka politiko gogorrari irtenbidea ikusten zaiolako poza sentitzen da Euskal Herrian, baita inbidia pixka bat ere" (Eranskina 11) adibideetan ikusi daitekeen bezala. Gainera, edukien %9.09ak ez du akordioen inguruko jarrerarik erakusten.

The Guardian egunkaria akordioen alde agertzen da %63.08an. Hau argi gelditzen da akordioen bozketen inguruan idazterakoan kazetariak erabiltzen dituen formulengatik: "Voters in the Irish Republic are overwhelmingly prepared to abandon the country's historic claim to Northern Ireland in favour of peace on the island" (Eranskina 12). Horrelako adierazpenak egiterakoan egunkari britaniarrak argi utzi nahi du herritarrak guztiz ados daudela akordioekin; eta, beraz, onena hauen alde egitea dela. Beste eduki batzuetan, "better future" (Eranskina 13) bezalako esamoldeak erabiltzen ditu akordioekin lortuko den gizarte definitzeko.

Akordioen aurkako jarrera %6.15 izan arren, jarrera neutroa nabarmena da edukien %16.92 beregain harturik. Denboran zehar sakabanatuta egon arren, neutraltasun dentsitate handiena Ostiral Santuko Akordioak sinatu eta egun gutxira biltzen da. "The deal triggered an emotional rollercoaster of reaction, from euphoria to trepidation and suspicion" (Eranskina 14) bezalako esaldiak erabiltzean aldeko eta kontrako jarrerarekin distantzia ezartzen du egunkariak, akordioa onuragarritzat edo kaltegarritzat baloratu gabe. Bestetik, edukien %13.85ak ez du aldeko, kontrako edo jarrera neutrorik.

Azkenik, *Irish Independent* egunkariak, eduki gehienetan, %53.55ean, alde agertu arren, arestian aipatu bezala analisiak hartzen duen denbora tarte osoan zehar kontrako eta jarrera neutralea mantentzen duten edukiak jasotzen ditu. Lau hedabideetan akordioekiko jarrerarik adierazten ez duten edukien ehunekorik altuena du *Irish Independent* egunkariak %21.8arekin.

Aurkako jarreran, Irlandako hedabidea da nagusi *Eginekin* batera %7.58aren edukiarekin. "The principles of peace and democracy have at last prevailed" (Eranskina 15) bezalako esaldiek aldeko iritzi argia adierazten duten arren, "<<If Trimble and his kind sell out Ulster, people will know there is nothing left to lose, there will be war>>" (Eranskina 16) aipuak aurkako jarrera adierazteko baliatzen ditu egunkariak.

Neutraltasunean mantentzen den edukia %17.06a da. Horretarako, "At the end of the day agreement in the talks was a matter for the participants at Stormont - they would determine the outcome" (Eranskina 17) eta "nobody could be quite sure how or if a breakthrough to the present impasse would emerge" (Eranskina 18) bezalako esaldiak erabiltzen ditu kazetariak.

5.4. Komunitateen arteko bizikidetasuna

Taula 4: bizikidetasunarekiko jarrera

	Ezin	Bai	Ez	Neutro	Guztira
ABC	35,0%	41,7%	15,0%	8,3%	100,0%
Egin	60,6%	27,3%	12,1%	0,0%	100,0%
Irish Independent	48,8%	32,7%	13,3%	5,2%	100,0%
The Guardian	28,1%	39,1%	21,9%	10,9%	100,0%
Guztira	45,4%	34,2%	14,7%	5,7%	100,0%

Iturria: autoreak egina.

Komunitateen arteko bizikidetasunaren aldeko iritziak kontrakoei eta neutraltasunari gailentzen zaizkien arren lau hedabideetan, nabarmentzekoa da gaiaren inguruko *framerik* ez duten edukien kopurua handia dela oso. Izan ere, *ABC*-ren edukien %35a, *Eginen* %60.61a, *The Guardianen* %29.23a eta *Irish Independenten* %48.82a ezin da atal honen barnean sailkatu.

ABC egunkaria era argian agertzen da bi komunitateen arteko bizikidetzaren alde, edukien %41.67arekin. Kazetaritza piezetan zehar esaldi jakin batzuk tartekatzen dira komunitateen arteko harreman onak eta etorkizun komun bat eratzeko aukerak adierazteko: "Coros de niños protestantes y católicos cantaban Till Tell My Ma, una vieja canción callejera de Belfast" (Eranskina 19). Edonola ere, *ABC*-ren orrialdeetan barrena bizikidetasunaren kontrako jarrerak topa daitezke, edukiaren %15a, hain zuzen. Neutraltasunak ere badu bere lekua Madrilgo egunkarian, guztiaren %8.33a beregan hartuta.

Egin kazetaren kasuan azpimarratzekoa da oso neutraltasun eza eta *framet*ik at geratzen den kazetaritza piezen kopurua, guztiaren %60.61a, arestian aipatu bezala. Bizikidetasunaren aldeko iritziak testuen %27.27 osatzen dute eta aurkakoeak %12.12a. "Sería el de una Irlanda unida, con espacio para todos los actores sociales y políticos" (Eranskina 20) edo "Irlanda bateratuan guztiok dugu tokia eta primeran legoke protestanteek ere gure proiektuekin bat egingo balute" (Eranskina 21) bezalakoak baliatzen dira, alde batetik, etorkizun onena bizikidetasunean oinarritutako nazioa dela; eta, bestetik, Ipar Irlandako biztanleek elkarbizitza honen alde daudela adierazteko. Kontrara, protestanteen eta katolikoen arteko harremana ezinezkoa dela jaso egiten du irakurleak, batez ere, komunitate arteko hilketen albisteetan (Eranskina 22).

The Guardianen jarrera bizikidetasunarekiko *ABC*-k duenarekin alderatu daiteke. Izan ere, ingelesez kasuan, aldeko jarrerak ia kontrakoak bikoizten ditu, %38.46 eta %21.54rekin, hurrenez hurren. Neutraltasunak bere lekua du baita Manchesterreko orrialdeetan, edukiaren %10.77a bertan sailkatu baitaiteke. "The document was believed to make propositions for [...] the equality agenda." (Eranskina 23) eta "The agreement corresponds to what is required - a model for the management of differences rather than their elimination." (Eranskina 24) argi uzten dute egunkariak komunitateen arteko bizikidetasunean eta berdintasunean sinesten duela; eta horretarako bidea Bake Akordioetan dagoela erroturik baieztatzen.

Irish Independenten "was intended as an optimistic note for the future, a time when both communities could mix their cultures and celebrate their differences" (Eranskina 25) bezalako bizikidetasunaren aldeko esaldiek kazetaritza piezen %32.7an aurkitu daitezke. Irlandako Errepublikan argitaratutako hedabideak bizikidetasunaren alde argi agertzen da, zeren, "without any direct contact between unionists and republicans" (Eranskina 26)

bezalakoak soilik edukiaren %13.27an aurkitu daitezke. Neutral mantentzen diren iritziak elkarbizitzaren inguruan are gutxiago dira, %5.21 batekin.

5.5. Akordioaren atribuzioa

Ostiral Santuko Bake Akordioetan hainbat aktorek hartu zuten parte. Egunkari bakoitzak horietako bati besteei baino garrantzi handiagoa esleitu zion akordioak lortzerako orduan. Kazetaritza piezaren arabera kazetariak aktore bakar bati, edo bati baino gehiagori, esleitu zion atribuzio hau. *Eginen* izan ezik, Erresuma Batuak jokatu zuen hedabideentzat akordioak aurrera eramateko arduraren rola.

Taula 5: akordioen atribuzioa

	Irish Indep.	The Guardian	Egin	ABC	Guztira
Denei	0,6%	2,0%	4,3%	5,2%	2,3%
Erresuma Batua	34,4%	47,1%	21,7%	27,6%	33,3%
Irlandako Errepublika	32,5%	11,8%	15,2%	12,1%	22,7%
Sinn Féin	6,5%	5,9%	26,1%	13,8%	10,7%
Unionistak	5,2%	13,7%	8,7%	17,2%	9,4%
Amerikako Estatu Batuak	14,9%	11,8%	15,2%	13,8%	14,2%
Europar Batasuna	0,0%	2,0%	2,2%	0,0%	0,6%
IRA	2,6%	0,0%	4,3%	5,2%	2,9%
Ian Paisley	0,6%	0,0%	0,0%	1,7%	0,6%
SDLP	1,9%	3,9%	0,0%	1,7%	1,9%
Eliza	0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%
Ipar Irlandako Emakumeen Koalizioa	0,0%	2,0%	0,0%	0,0%	0,3%
Herritarrak	0,0%	0,0%	2,2%	0,0%	0,3%
Jainkoa	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	0,3%
Guztira	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Iturria: autoreak egina.

ABC egunkarian %27an agertzen da Erresuma Batua akordioen arduradun gisa atribuzioa duten edukietan. Izan ere, kazetaritza piezen %31.67ak ez du atribuziorik erakusten bere testuetan. Erresuma Batua, Tony Blair buru dela, "Unos de los obstáculos mayores para un acuerdo de paz en el Ulster ha sido eliminado por el primer ministro Tony Blair" (Eranskina 27) bezalako esaldiekin batera agertzen da egunkariaren argitalpenetan. Unionistak dira bigarren atribuzioen %17arekin. Amerikako Estatu Batuek jokatutako papera, Espainiako egunkariarentzat gutxienez, nabarmena izan zen oso; akordioak aurrera eramatearen ardura %14an esleituz. Azken datu honen atzean dago George Mitchell, AEBtako senataria, akordioak bideratzeko bilkuren presidentea izatea.

Akordioen gidaritza, halere, aktore bati baino gehiagori esleitzen dio kazetariak eduki bakoitzean. Gidaritza konbinazioetan ohikoena *ABC*-ren kasuan Erresuma Batua eta Irlandako Errepublika bateratzea da, edukien %8.33an agertuz.

Arestian aipatu bezala, *Egin* da lau hedabideetatik Erresuma Batuari akordioen lorpena gutxien esleitzen diona, atribuzioen %22arekin. Aldiz, euskal egunkariak Sinn Féin alderdi nazionalistari ematen dio garrantzi gehien, %26arekin. Alderdiari akordioen atribuzioa esleitzeko hurrengo formulak erabiltzen ditu, besteak beste: "Errepublikarrek lanean gogoz jardun dute, etengabe, zalaparta handirik atera gabe, eta jarrera baikor horrek bere eragina izan du dagoeneko hiritarrengan" (Eranskina 28) edo "Sinn Féinekin hartu zuen konpromisoari zor zaio, hein handian, jarrera aldaketa" (Eranskina 11).

Akordioen gidaritzan atribuzio jakinik ez duen edukia, totalaren %43.94a da. Gehien errepikatzen den gidaritza konbinazioa Erresuma Batua eta Irlandako Errepublikaren artekoa da, kazetaritza piezen %4.55ean azalduz.

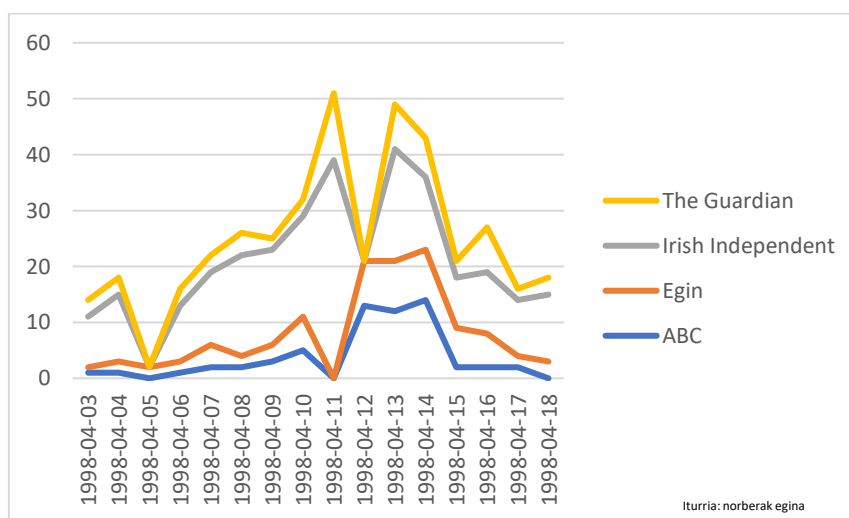
The Guardian egunkari britaniarrea era argi batean ematen zaio Erresuma Batuari Bake Akordioak ematearen esleipena. Izan ere, atribuzioen %47a Tony Blairren gobernuari daude bideratuta. "Tony Blair is on stand-by to fly to Belfast as the parties involved in the multiparty talks on the Northern Ireland's future indicated they wanted him on hand to settle the outstanding difficulties" (Eranskina 29) bezalakoak erabilita, *The Guardian*eko kazetariak bake prozesuan Gobernu Britaniararen beharra azpimarratzen dute.

Irlandako Errepublikari ematen zaion protagonismoa akordioekiko lotura zuzena du Erresuma Batuarekin batera edukien %7.69an agertzen baita. Hortaz gain, azpimarratzeko da, baita ere, Manchesterren argitaratzen den hedabideak Unionistei ematen dien garrantzia. Izan ere, bigarrena da atribuzioetan eta edukien %7.68tan talde honi bakarrik esleitzen zaizkio Bake Akordioen aurrerapenak.

*Irish Independent*en kasuan, Ostiral Santuko Bake Akordioen lorpena bi protagonista nagusiri esleitzen zaizkie: Erresuma Batuari, atribuzioen %34arekin, eta Irlandako Errepublikari, %32rekin. Hauen garrantzia Irlandako hedabidearentzat argi gelditzen da atribuzio konbinatuei erreparatzerakoan. Erresuma Batua eta Irlandako Errepublika, biak batera, akordioen gidaritzat duten edukiak guztiaren %15.64 dira. Ehunekoak altua da oso kontuan hartuta edukien %50.71k ez duela atribuziorik egiten.

"Against all the odds, Bertie Ahern and Tony Blair appeared last night to be edging the North's parties towards agreement" (Eranskina 30) eta "all the indications are that Tony Blair and himself (Bertie Ahern) will be required in person to push the parties the final few yards to the finish" (Eranskina 31) dira Erresuma Batuaren eta Irlandako Errepublikaren aldeko adibide argienak. Bertan, bi estatu hauen presidenteen buruzagitza akordioekiko azpimarratzen da.

Grafikoa 5: atribuzio kopurua denboran zehar

Iturria: autoreak egina.

Denboran akordioak sinatu ziren egunera heldu ahala, lau hedabideetan atribuzioen gorakada bat dago. Honek bi arrazoi ditu. Alde batetik, edukien kopurua handiagoa izan zen hitzarmenaren inguruko egunetan, eta horregatik atribuzioen kopurua igo egiten da.

Bestetik, akordioa aurkeztu bezain laster hedabideek dominak jarri zituzten haien ustetan akordioak erraztu zituztenei.

Hori dela medio, apirilaren 12an *ABC* egunkarian AEBren papera goraiatzeko duen hurrengo esaldia topa daiteke: "Pero la presión directa británica e irlandesa y la norteamericana por encima de ambas ha hecho entrar por el aro a los extremistas" (Eranskina 32). *Eginen* Sinn Féin alderdiari eginiko atribuzioak topa daitezke apirilaren 13ko portadan: "<<Sinn Féinek eta besteek egindako ahalegina>> azpimarratu zuen." (Eranskina 33). Adibide hauekin, eta arestian ikusitako guztiekin, adierazi nahi da nola hitzarmenaren inguruko egunetan era esplizituagoan jartzen diren dominak; era zuzenean baieztatzen baita zer alderi esker lortu den akordioa.

Akordio batera heltzearen euforia bukatzean, baina, eduki kopurua jaistearekin batera atribuzioen esleipena bortizki doa behera lau hedabideetan. *The Guardian* da hedabide bakarra non, ikerketaren azken egunetan, goranzko joera topa daitekeen.

5.6. Akordioen eragin ekonomikoak

Akordioek eragingo zituzten ondorio ekonomikoak hedabideek ez zizkieten arreta handirik jarri. *ABC*-k 60 albistetik 3tan soilik aipatzen ditu ondorio ekonomikoak, guztiak positiboak. Bertan, akordioak nazioarteko inbertsioak erakarriko dituela adierazten da: "este pacto se verá seguido de mayores ayudas e inversiones de Estados Unidos a Irlanda del Norte" (Eranskina 34). *Eginen* kasua oso antzekoa da, 66 piezatik bitan akordioak Ipar Irlandarentzat ondorio ekonomiko positiboak izango zituela aipatuz.

Hedabide anglosaxoietan ondorio ekonomikoen presentzia, murriztua izan arren, *ABC* eta *Eginena* baino altuagoa da. *The Guardianen* edukien %16.9ak ondorio ekonomikoak egongo direla baieztatzen du. %1.5ak, bestalde, akordioak ez duela ekonomian inpakturik izango dio. Baiezkoen artean, kazetaritza pieza baten arabera, ondorio hauek negatiboak izango dira, hurrengoa baieztatuz: "There will be a downsizing of Britain's financial support over time, so the region will have to pull together and look south as well as east if it is not to suffer peripheralisation" (Eranskina 24).

Irish Independent hedabideak, ondorio ekonomikoak jaso egiten dituen arren, soilik %5an baieztatzen du eragin ekonomikorik izango duenik. Hauetatik bakarra da negatiboa; beste guztiak, akordioak Irlandako (iparraldea zein hegoaldea) ekonomian ondorio positiboak izango dituela ulertarazten dute.

5.7. Eduki esanguratsuena

Budd-en eskala moldatua erabilita (ikus *Metodologia*) egunkari bakoitzaren kazetaritza piezarik esanguratsuena zein izan zen jakin ahal izan da, ezaugarri jakin batzuk kontuan izanda. *ABC*ren kasuan apirilaren 12ko azalean agertzen den albistea da (Eranskina 35). Bertan, Ostiral Santuko Akordioak lortu direla argitzen da; hortaz, zentzua du nabarmenena izatea. Albistean kazetaria akordioaren alde agertzen da "histórico" bezala definituz. Akordioaren lorpena, bestetik, ez dio aktore jakin bati esleitzen soilik, baizik eta denei.

Eginen kasuan, apirilaren 10ean topatzen da pieza hau (Eranskina 21). Kasu honetan, Sinn Féinen gazteriaren kideei egindako elkarrizketa bat da. Bertan, akordioen aldeko jarrera agertzen da, "Ahalegin guztia egin dugu horrek funtziona dezan eta orain da horretan jarraitzeko garairik inportanteena. Desiatzen gaude konponbide erreala ikusteko"; bizikidetasunaren aldekoa, "Irlanda bateratuan guztiok dugu tokia eta primeran legoke protestanteek ere gure proiektuekin bat egingo balute"; eta, IRAri esleitzen zaizkio akordioen aurrera pausuak, "Su-etena egiten ari den bakarra IRA da, ez dago beste aldaketarik".

The Guardian egunkarian, apirilaren 4an, Tony Blairren komunikazio arduradunaren inguruko erreportajea argitaratu zen (Eranskina 36). Honen luzera dela-eta, edukirik esanguratsuen dela esan daiteke Budd-en metodo moldatua erabilia. Negoziaketen inguruan Erresuma Batuari eta Sinn Féini egiten die erreferentzia testuak eta akordioen alde agertzen da, baikorra izateko argudioak daudela baieztatuz.

Irish Independent hedabidearen kasuan, hainbat edukik puntuazio berdina dutenez, portadan kokaturik dagoena erabiltzea erabaki da. Izan ere, egunkariak azalera eramaten dute haientzat garrantzitsuenak diren edukiak. Apirilaren 16ko albistean (Eranskina 37), kazetaria akordioen alde agertzen da, "a huge number of voters north and south support the peace deal" argudiatuz. Herritarren nahien eta iritzien inguruko albistea izanik, ez da akordioen lorpenarekiko atribuzio zehatzik agertzen.

6. Ondorioak

Datuek garbi adierazten dute *Egin*, *ABC*, *The Guardian* eta *Irish Independent* Ipar Irlandako bake akordioen alde agertu zirela apirilaren 3tik apirilaren 18ra. Lau hedabideetan argitaratutako piezen erdia baino gehiago hauen alde agertzen da eta ez da ehuneko hogeira heltzen aurka agertzen direnen kopurua. Hortaz, baieztatu daiteke, ideologia politikoa eta testuingurua ezberdina izan arren, komunikabideak Ostiral Santuko Akordioekin bat egin zutela.

Irakurketa orokor bat eginez, nabaria da oso politikak berebiziko garrantzia izan zuela lau hedabideetan Ostiral Santuko Akordioak jorratzerakoan; bai eduki aldetik, bai protagonisten aldetik. Lau hedabideetan politikak horrelako garrantzi handia izateak azalpen argia du. Izan ere, lau hedabideek politikoen arteko negoziaketetan, haien adierazpenetan eta akordioak bermatzeko erreferendumean jarri zuten fokoa batez ere; aldean arteko desadostasunetan eta liskarrei arreta berezia jarritz.

Honek eragin zuen protagonistak, norbanakoak direnean, gizon helduak izatea; zeren akordioetan parte hartu zuten aktore nabarmenenak talde honetan sartzen ziren. Tony Blair, Bertie Ahern, George Mitchell, David Trimble eta Bill Clinton dira protagonista hauen adibide batzuk. Halere, ikerketa hasi aurretik emakumeei protagonismo handien emango zion hedabidea *Egin* izango zela pentsatzen zen arren, analisia egin ostean baieztatu daiteke hau ez zela horrela izan. Izan ere, euskal hedabideak soilik edukien %1.52an ematen die protagonismoa emakumeei; ehuneko benetan baxua. *The Guardian* izan da lau hedabideetan emakumeei protagonismo gehien eman dien egunkaria %6.15arekin. Hau gertatzen da egunkari britaniarrak Erresuma Batuko politikariei ematen zuelako protagonismo gehien bere edukietan, eta Mo Mowlan Erresuma Batuko Ipar Irlandarako arduraduna zen. Hortaz, emakumeen presentzia politikari honen protagonismotik dator.

Bizikidetasunaren kasuan, akordioekin gertatzen den modura, lau hedabideak alde agertzen dira. 402 kazetaritza piezak kontuan izanik, %34.2a bizikidetasunaren alde agertzen da eta %14.7a kontra. Beraz, akordioen eta bizikidetasunaren aldeko datuak ikusita, baieztatu daiteke aukeratutako lau hedabideek Ipar Irlandan bizi zen biolentzia arbuiaztatzen dutela.

Akordioen esleipenari dagokionez, ez da alde nabaririk somatzen hedabideen artean. Erpin honi dagokionez azpimarratu daitekeen alderik nabarmena *Egin*en kasuan Sinn Féinek ehuneko hogeia baino esleipen handiagoa duela da, beste hiru egunkarietan baxu mantentzen den datua izanik. Honek hasiera batean proposatutako ideiarekin talka egiten du. Izan ere, bere izaera Katolikoa zela-eta, *ABC* Sinn Féini garrantzi handia emango ziola uste zen. *The Guardian* eta *Irish Independent*en kasuetan baino garrantzi nabarmenagoa duen arren, ezin da esan esleipenen %13arekin garrantzi handia duenik.

Batez ere Erresuma Batuari emandako pisuarekin alderatuz gero, esleipenetan bikoizten baitu alderdi nazionalista.

Terrorismoak, talde terroristak dituen gatazka izanik, bere lekua izan du kazetaritza piezetan. *Irish Independent* izan da eduki honi leku gehien eskaini diona, eta *The Guardian* bigarrena puntu bateko ezberdintasunarekin. Hortaz, esan daiteke hasierako hipotesia partzialki bete egiten dela. Honen azalpena da, talde terroristen ekintzak Erresuma Batuan eta Irlandako Errepublikan zirela; horregatik, Euskal Herrian eta Espainian argitaratutako egunkarietan pisu gutxiago zuten, eragin zuzena ez baitzuten herritarrengan.

Azkenik, nabaria da oso ekonomiak ez zuela paper garrantzitsurik jokatu Ipar Irlandako bake prozesuan. Analizatutako erpin guztiak kontuan hartuta esan daiteke politikak eta komunitateen arteko ezberdintasunak (eta hauek gainditzea, noski) izan zirela *agenda setting*ean eragin zutenak; bestelako gaiak alde batera utziz.

7. Bibliografia

- Ardèvol-Abreu, A. (2015): *Framing o teoría del encuadre en comunicación. Orígenes, desarrollo y panorama actual en España*. Revista Latina de Comunicación Social, 70, or. 423-450.
<http://www.revistalatinacs.org/070/paper/1053/23es.html> [Azken kontsulta eguna: 2021-12-14]
- Berriaren estilo liburua.
<https://www.berria.eus/estiloliburua/eliburua/informazioa%20eta%20interpretazioa#48> [Azken kontsulta eguna: 2022-02-15]
- Blokemore, E. (2022). *What were the Troubles that ravaged Northern Ireland?*. National Geographic. <https://www.nationalgeographic.com/history/article/the-troubles-of-northern-ireland-history> [Azken kontsulta eguna: 2022-05-09]
- Caminos Marcet, J. M.; Armentia Vizuete, J. I.; eta Marín Murillo, M. F. (2013). *Los diarios vascos frente al terrorismo (1990, 2000, 2008 y 2009). Análisis de los editoriales sobre los atentados mortales de ETA*. Revista Latina de Comunicación Social. 68, 1-26.
http://www.revistalatinacs.org/068/paper/967_Bilbao/RLCS_paper967en.pdf [Azken kontsulta eguna: 2022-02-16]
- Casanova, Julián (2020). *Una violencia indómita*. Crítica.
- Entman, R.M. (1993): *Framing: toward clarification of a fractured paradigm*. Journal of Communication, 43(3), or. 51-58.
<file:///C:/Users/mikel/Downloads/Dialnet-EncuadrosNoticiososLatentesBajoElParadigmaPositivi-4228809.pdf> [Azken kontsulta eguna: 2022-01-22]
- Fernandez, P.X. (2021): *Frantziako Tourra frantziar, espainiar eta euskal prentsan (1903); kazetaritza eta nazio-identitatea*. EHU/UPV. Leioa.
- Gov.uk . “The Belfast Agreement”. *Policy Paper*
<https://www.gov.uk/government/publications/the-belfast-agreement> [Azken kontsulta eguna: 2022-05-09]

- Juaristi Larrinaga, P. (2003): *Gizarte ikerketarako teknikak. Teoria eta adibideak*. EHU/UPV. Leioa.
<https://addi.ehu.es/bitstream/handle/10810/15493/USWEB035407.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [Azken kontsulta eguna: 2022-01-22]
- McGarry, F. (2002). Irish Newspapers and the Spanish Civil War. *Irish Historical Studies*, 33(129), 68–90. <http://www.jstor.org/stable/30006956> [Azken kontsulta eguna: 2022-02-15]
- McKittrick, D. eta McVea, D. (2012). Making sense of the troubles: a history of the Northern Ireland conflict. Penguin
- McLaughlin, D. et al (2018). “October 1968: The birth of the Northern Ireland Troubles?”. *BBC*. <https://www.bbc.com/news/uk-northern-ireland-foyle-west-45625222> [Azken kontsulta eguna: 2022-05-09]
- Mercado Sáez, M.T. eta Sánchez Castillo, S. (2013): *Encuadros noticiosos latentes bajo el paradigma positivista. Propuesta de análisis factorial exploratorio*. Investigar la Comunicación hoy. Revisión de políticas científicas y aportaciones metodológicas, or. 227-294. Universidad de Valladolid. Valladolid.
<file:///C:/Users/mikel/Downloads/Dialnet-EncuadrosNoticiososLatentesBajoElParadigmaPositivi-4228809.pdf> [Azken kontsulta eguna: 2022-01-22]
- Northern Ireland Assembly. “The Belfast Agreement/Good Friday Agreement 1998”
https://education.niassembly.gov.uk/post_16/snapshots_of_devolution/gfa#:~:text=The%20Belfast%20Agreement%20is%20also,Northern%20Ireland%20should%20be%20governed. [Azken kontsulta eguna: 2022-05-09]
- Pizarroso, A.(2010). *El periodismo en el primer tercio del siglo XX*. Arbor 186 (extra): 45-54.
<https://arbor.revistas.csic.es/index.php/arbor/article/view/1189/1194> [Azken kontsulta eguna: 2022/02/16]
- RAE
<https://dle.rae.es/manifestaci%C3%B3n> [Azken kontsulta eguna: 2022-02-15]
- Scheufele, D.(1999): *Framing as a Theory of Media Effects*. Journal of Communication, 49(1), or. 103-122
https://www.researchgate.net/publication/209409815_Framing_As_a_Theory_of_Media_Effects [Azken kontsulta eguna: 2022-01-22]
- Semetko, H. eta Valkenburg, P. (2000): *Framing European politics: a content analysis of press and television news*. Journal of Communication, 50(2), or.93-109.
- Tsang, A. (2018). *The Guardian, Britain’s Left-Wing News Power, Goes Tabloid*. The New York Times.
<https://www.nytimes.com/2018/01/15/business/media/guardian-tabloid-uk.html> [Azken Kontsulta eguna: 2022-02-15]
- Wimmer, R. eta Dominick, J. (2010) *Mass Media Research: An Introduction - 9th Edition*. Cengage Learning.

- Zabaleta, I. (1997). Komunikazioaren ikerkuntzarako metodologia : metodo empirikoak eta interpretatzaileak. Udako Euskal Unibertsitatea.

8. Eranskinak

DEL ULSTER A EUSKADI

LA tendencia humana a equiparar situaciones, junto a las ansias de quienes buscan arrimar el ascua a su sardina, hace que algunos pongan el acuerdo del Ulster como modelo para lo que puede hacerse en el País Vasco. Lo que sería no sólo un error, sino también una estufa. El problema de Irlanda del Norte es, ante todo, de justicia social. Una minoría católica viene siendo discriminada desde hace siglos por una mayoría protestante. Los católicos son allí ciudadanos de segunda en todos los aspectos, desde el social al económico. Mientras sólo alguien cegado por el ultranacionalismo puede decir que éste sea el caso de Euskadi, regido por un Gobierno vasco, con un Parlamento vasco, una Policía vasca y una Hacienda vasca. Los vascos son ciudadanos de primera en su país y si me apuran, en el resto de España, donde los encontramos al frente de Bancos, empresas, Universidades, Ministerios, medios de comunicación e incluso la selección nacional. Si los católicos norirlandeses tuviesen sólo la mitad de eso, sospecho que no hubiera habido la guerra que ha costado más de tres mil vidas. En realidad, si hay ciudadanos de segunda en Euskadi, no son los vascos. Son los «maketos». Quiero decir que, de entrada, los problemas norirlandés y vasco no sólo son distintos, sino opuestos.

La otra gran diferencia es que los católicos norirlandeses no buscan la independencia, sino la unión con Irlanda. Que sepamos, los nacionalistas vascos no buscan unirse a Francia ni a ninguna otra nación. Buscan la independencia. Y esto cambia radicalmente el asunto, pues el problema del Ulster es un contencioso entre dos Estados soberanos, el Reino Unido e Irlanda, mientras el problema de Euskadi es un contencioso entre los vascos que quieren independizarse y los que quieren seguir unidos a España. Lo que cambiaba totalmente el panorama. Como ayer les razonaba, lo del Ulster se ha solucionado en cuanto Londres y Dublin, apoyados por Washington, han dicho que tenía que solucionarse. Bastó que los mayores

hablaran para que los pequeños obedeciesen. Pueden todavía dar guerra, en el sentido literal de la palabra, pero al final tendrán que pasar por el aro, so pena de enfrentarse con quienes hasta ahora les han permitido mantenerse.

Este no es el caso vasco, no reducible a una disputa entre Estados. Madrid y París son personajes secundarios del drama, al que sólo pueden aportar ayuda policial para que los terroristas no impongan su criterio por la fuerza. Pero los protagonistas son los vascos nacionalistas, por un lado, y los no nacionalistas por el otro; los que buscan la independencia y los que prefieren seguir unidos a España. Ello ha creado una guerra civil latente, con los independentistas radicales echando mano de la violencia, los moderados aprovechándose y el resto sufriendo.

La prioridad de Gerry Adams en las conversaciones de Stormont no era lograr la independencia del Ulster, ni siquiera la unificación con la República de Irlanda, que puede esperar. Su objetivo fundamental era conseguir justicia para su pueblo, equiparación de derechos, igualdad de oportunidades, acabar, en fin, con el «apartheid» en que vienen viviendo. En este sentido, el problema norirlandés se parece bastante más al de la anterior Sudáfrica que al vasco. Pues en Euskadi no hay otra segregación que la de quienes niegan a los demás todos los derechos, empezando por el de la vida.

Para resumir: el problema de Irlanda del Norte es ante todo un problema de justicia social, que se ha resuelto poniendo las bases para eliminar la discriminación de la minoría oprimida. Mientras el problema vasco es el de un nacionalismo que intenta imponerse por la fuerza a los demás, y por tanto más difícil de resolver. En Euskadi no hay injusticias que eliminar, excepto en las febriles mentes de quienes las toman como excusa para su violencia. Plegarse a ellos sería tanto como pasar de una injusticia imaginaria a una injusticia real. Justo lo contrario de lo alcanzado en Stormont.

José María CARRASCAL

Eranskina 1

ter Viktor Chernomyrdin, having fallen out with him over preparations for the last of the great oil sell-offs — the Rosneft state company. But it was Mr Kiriyenko during his short tenure in the energy ministry who helped set the Rosneft terms. His future even if he passes the Duma test now looks that much less secure.

Ulster's real test It's not arms but belief in peace

NO NEWS is good news, says the old adage, and it seemed true enough in Northern Ireland yesterday. There was relief that those watching the Apprentice Boys' march along the Lower Ormeau Road had nothing to report. Two years ago a Unionist parade in a Catholic area touched off trouble, yesterday, it passed without incident. The Apprentice Boys took the guidance of the parades commission and turned back before they reached the danger zone.

It was a small gesture but a valuable one. Optimists will see it as a sign that last Friday's breakthrough has dramatically altered the mood in Northern Ireland. But it is too early for such thoughts. There will be 3,500 marches this year, mostly organised by groups without the flexibility of the Apprentice Boys. On July 12 the Orange Order plans to maintain its custom of marching along the mainly Catholic Garvaghy Road in Portadown, an event guaranteed to arouse apprehension. The chief constable of the RUC, Ronnie Flanagan, probably had this in mind yesterday when he warned that there was "still scope for potential disorder". Now it is up to the Orangemen to see if they can follow the lead set by the Apprentice Boys.

That same spirit should inform the de-

bate on decommissioning. Followers of the painfully slow peace process will be forgiven their sense of *deja vu* as, once again, the handover of paramilitary weapons becomes a major sticking point. The issue was revived this time by John Major in a weekend interview. The former prime minister deserves credit for his early role in the process, but this latest intervention was hardly helpful. Instead of boosting Northern Ireland's hopes, he stirred Unionist fears by conjuring the prospect of Sinn Fein taking its place in a new assembly while keeping an "armalite under the table". It's odd that Mr Major should have brought up such a sensitive question at so delicate a time. He of all people knows the obstructive power of the decommissioning issue.

So it now falls to the peacemakers to defuse the matter. The most persuasive argument may be the one put yesterday by John Hume. For him, decommissioning is not really the point: if the hardmen are playing games, they can hand in weapons on a Monday only to buy new ones in secret on a Tuesday. The important test is whether the ex-paramilitaries are truly committed to peace and democracy — and that will take time. Granting them that time — as well as a face-saving way to hand over arms without the appearance of surrender — is a risk. But, for the sake of peace, it's surely a risk worth taking.

Turgid termites Gnawing at our foundations

THE TERMITE is the Jekyll and Hyde of the insect world. On a good day it fulfills a vital function by eating decaying or dead wood and recycling it into useful nutrients. On a bad day it does exactly the same thing

Los unionistas y republicanos del Ulster creen posible un acuerdo

Londres. Álvaro Vargas Llosa

Las negociaciones de paz entran hoy en una dramática recta final, obligadas a producir un acuerdo a más tardar el jueves para poner fin a una violencia que en los últimos 30 años ha causado más de 3.000 muertos. Londres y Dublín han resuelto sus diferencias tras la concesión de Tony Blair en relación con las entidades Norte-Sur, pero unionistas y republicanos mantienen posiciones duramente enfrentadas sobre el Parlamento autónomo y las aspiraciones de Dublín con respecto al Ulster.

Todo parece indicar que las negociaciones se prolongarán hasta el último minuto, con cada una de las partes intentando arrancar un átomo más de concesión del resto de los participantes. No cabe duda de que, si hay un acuerdo, el plazo puesto por Londres y Dublín (9 de abril) habrá sido un elemento decisivo en un proceso que, sin la imposición de una fecha límite, se habría extendido hasta las calendas griegas.

Sin embargo, es pronto para juzgar si un acuerdo firmado bajo esa presión resultará a la larga suficiente para impedir el rebrote de la violencia de parte de los principales grupos. Se da por descontado que los disidentes tanto republicanos como lealistas seguirán con esporádicos actos de violencia durante un tiempo. No está garantizado del todo que las armas del IRA sean entregadas tras un acuerdo, pero se estima que la aceptación del mismo por Sinn Féin implica que más temprano que tarde esas armas serán entregadas.

Reunión en Dublín

El primer ministro irlandés, Bertie Ahern, recibió ayer en Dublín a las dirigencias de Sinn Féin, del Partido Social Demócrata Laborista (republicano moderado) y del lealista Partido Democrático del Ulster, tres de los ocho partidos que toman parte en las conversaciones. Tanto Dublín como Londres expresaron ayer que, en palabras de la ministra Mo Mowlam, «un acuerdo es perfectamente posible» antes del jueves. Los unionistas afirmaron, por boca de su jefe David Trimble, que no se irán de la mesa y que «sólo es cuestión de resolver los aspectos prácticos». Ahern y Tony Blair han resuelto sus diferencias, pues Blair ha aceptado que las entidades Norte-Sur (podrían ser hasta seis) tengan poderes ejecutivos de algún tipo.

Eranskina 3

Los unionistas prolongan la negociación de paz para el Ulster

Londres

Ni la buena disposición del primer ministro británico, Tony Blair y su homólogo irlandés, Bertie Ahern, ni los maratonianos esfuerzos de la ministra británica para Irlanda del Norte, Mo Mowlam, conseguían anoche que los unionistas, David Trimble, en concreto, firmasen el acuerdo de Stormont para la paz del Ulster.

Al cierre del límite fijado anoche las informaciones no eran demasiado halagüeñas, en el sentido de que no parecía que se llegase a un acuerdo inmediato.

Según informaciones de las delegaciones en Stormont, aunque las partes habían «acercado dramáticamente sus posturas», aún subsistían cuestiones de fondo que impedían la firma del acuerdo. Y estas «cuestiones de fondo» eran las entidades Norte-Sur previstas por el acuerdo, que los unionistas contemplan como el prelude de futuras demandas de reunificación. Según parecía ayer el unionismo, una vez más iba a frenar un acuerdo que llevase la paz al Ulster.

(Sección Internacional)

Eranskina 4

Irlanda rechaza el principio unionista de diluir el poder en las entidades Norte-Sur

Sinn Fein estima que sólo Tony Blair puede lograr un acuerdo

Londres. Álvaro Vargas Llosa

Con el telón de fondo de un nuevo asesinato sectario —esta vez de un protestante, a manos del republicano Ejército Irlandés de Liberación Nacional, opuesto a las negociaciones—, Tony Blair y su colega irlandés Bertie Ahern se involucra-

ron ayer personalmente durante casi todo el día en el proceso de paz de Stormont. Pero las diferencias sobre el poder de las entidades Norte-Sur y, en menor medida, el Parlamento autónomo aún dividen agriamente a unos y otros.

El problema es que hoy vence el plazo para negociar el acuerdo. Por eso el primer ministro británico, Tony Blair, llevó a cabo una maratónica ronda de conversaciones con los distintos grupos, incluyendo a unionistas y republicanos, tanto en la oficina de la ministra para Irlanda del Norte en Hillsborough Castle, en el condado de Down, y en Stormont, sede de las negociaciones. Asegurando que hará «todo lo humanamente posible» para un acuerdo, pero admitiendo que «subsisten cuestiones muy difíciles» y que quizá «no sea posible lograrlo», Blair intentó acercar las posiciones de los unionistas y de los republicanos moderados, quienes, junto con Dublín, insisten en que las entidades Norte-Sur que nazcan del acuerdo deberán tener poderes reales y estar compuestas por ministros tanto de Irlanda como del Ulster.

Agenda muy ocupada

Bertie Ahern se sumó a las conversaciones pese a que ayer mismo fue enterrada su madre. Empezó desayunando con Blair, luego se reunió con Sinn Fein y más tarde regresó a Dublín para el sepelio de su madre. Por la tarde volvió a Belfast. La intensidad que ayer transmitían estos esfuerzos contrastó con la posición expresada por el ministro de Exteriores de Irlanda, David Andrews, quien respondió de manera categórica a la pregunta de si estaría dispuesto a ceder en el asunto de las entidades Norte-Sur: «Este proceso es una negociación, pero la respuesta a esa pregunta es «no».

Inevitablemente, los nervios se apoderaron también de Sinn Fein que, temiendo que el rechazo unionista del documento presentado por George Mitchell arrancarà concesiones de Londres o Dublín, lanzó veladas amenazas. «Esta generación de dirigentes nacionalistas republicanos no será humillada por el Gobierno británico». Luego añadió que en el pasado Londres ha

El dirigente unionista del Ulster, David Trimble, que ha rechazado el acuerdo de paz para el Ulster un día antes del plazo para su conclusión, se cruza con el dirigente republicano, Gerry Adams, sin mediar palabra

vendido en muchas ocasiones a los nacionalistas irlandeses. Asegurando que no hará concesiones en los temas clave —la justicia, la Policía, los prisioneros, además de las instituciones bilaterales para vincular más a Irlanda con el Ulster—, Gerry Adams afirmó que «todo el peso de la responsabilidad está en Blair». Con ello quiso enviar un mensaje claro al primer ministro: o impone el acuerdo en los términos aceptables para Sinn Fein por encima de las cabezas de los unionistas, o el primer ministro cargará con la culpa del regreso del IRA a las armas.

Desestabilizador Dublín

Los unionistas continuaron durante el día de ayer acusando a Dublín de haber introducido elementos de último minuto que distorsionan totalmente lo que estaba ya acordado, especialmente en lo referido a las entidades Norte-Sur. El lenguaje que cruzaron los unionistas y el Gobierno de Irlanda fue *in crescendo* a lo largo del día. Parecía cada vez más utópico un acuerdo que concilie a esas dos posiciones en las próximas horas.

El plazo para lograr dicho acuerdo vence hoy jueves 9 de abril. Las negociaciones llevan

poco menos de dos años, aunque la incorporación de Sinn Fein, como se sabe, se produjo sólo en la segunda mitad del año pasado, una vez que el IRA decretó su segunda tregua. Dado que el IRA es el elemento clave de este proceso de paz, las negociaciones propiamente llevan menos de un año, pero siempre quedó claro que el plazo vencerá hoy.

La segunda vía

En reiteradas ocasiones el Gobierno británico y el Gobierno irlandés afirmaron que de no producirse ese acuerdo ellos someterían su propio plan de paz a consideración de los votantes. Ayer todavía quedaba la esperanza, en Belfast, de que los unionistas estén sólo tratando de ganar puntos de ventaja y a último minuto —como asegura que ocurrirá el radical Ian Paisley, que ataca sin tregua a David Trimble, jefe del Partido Unionista del Ulster, por «traidor»— hagan las concesiones necesarias y se logre el acuerdo.

En el ánimo de Londres ha estado, ya desde la etapa de los conservadores, la voluntad de hacer concesiones importantes a los republicanos, sin llegar a alterar la soberanía británica sobre el Ulster.

La influyente Orden de Orange rechaza el acuerdo de paz mientras Paisley lanza la campaña del «No»

Londres. Álvaro Vargas Llosa

La muy influyente logia protestante Orden de Orange, que controla cerca de un tercio de la militancia del Partido Unionista del Ulster de David Trimble, rechazó ayer el acuerdo de paz.

Por otra parte, según una encuesta que hoy publican «The Guardian» y «The Iris Times», en el Ulster, el 73 por ciento de la población está a favor de los acuerdos de paz, y el 14 por ciento en contra, mientras que en Irlanda, el 61 por ciento de la población está a favor de los acuerdos de paz.

En una reunión de la muy protestante Shankhill Road, en Belfast, en la que participaron 130 miembros de la logia, se decidió, casi por unanimidad, rechazar el acuerdo, algo que en el complejo mundo político del Ulster, donde ideología y religión se entrecruzan, tiene alta significación. El Gran Maestro Robert Saulters atribuyó a ciertos aspectos que no han sido aclarados en el documento la decisión de no apoyar el plan, y mencionó específicamente la liberación de presos, la entrega de las armas y la reforma de la Policía del Ulster como puntos de conflicto.

La logia es la más influyente del Ulster, protagonista de movilizaciones callejeras y enfrentamientos con católicos. Se cal-

cula que entre la cuarta y la tercera parte de los votos que necesita Trimble para lograr el apoyo de los miembros de su partido al acuerdo de paz (ya obtuvo el apoyo de la Ejecutiva) pertenecen a la Orden de Orange. Trimble suele marchar con la logia.

A este traspié, se suma el Partido Unionista Democrático, creado en 1972 por Paisley, que controla no más del 13 por ciento de la votación en el Ulster, pero cuya figura emblemática es de cuidado, pues inspira un fervor entre sus partidarios capaz de contagiar a esa zona dubitativa del electorado unionista que los del Sí y los del No harán todo lo posible por conquistar.

Paisley, que colocó anuncios en la Prensa y anunció movilizaciones en las calles, dijo ayer que «ésta es una campaña por la supervivencia de la Unión» y describió el acuerdo como «lo más traicionero» que se haya suscrito hasta ahora en la región. «El acuerdo —argumentó— que han pergeñado David Trimble, Gerry Adams y el resto de los participantes es peor que el

Acuerdo Anglo-Irlandés, más traicionero que el Documento-Marco y plantea más peligros que el Acuerdo de Sunningdale».

Los primeros dos casos se refieren a los acuerdos entre Londres y Dublin que en cierta forma inspiraron el proceso de negociaciones y el último al acuerdo de 1973 que los detractores lograron traer abajo en 1974.

La campaña del «No» está centrada en la advertencia de que, si el acuerdo va adelante, Irlanda entrará a participar en el Gobierno del Ulster a través de las entidades Norte-Sur y el Reino Unido, al derogar la ley de Irlanda de 1922 y reemplazarla por el principio del consentimiento, abrirá la puerta a la reunificación de la isla. Paisley no está solo.

Acompañan al «No» el pequeño Partido Unionista del Reino Unido, que tiene 1,6 por ciento de la votación, y, lo que es mucho más significativo, un sector amplio del partido de Trimble.

Eranskina 6

La paz para el Ulster, contra reloj

Londres.

El dirigente unionista, David Trimble, se negó ayer, a suscribir el acuerdo de paz para el Ulster acordado en las conversaciones de Stormont, cuando tan solo falta un día para que se cumpla el plazo fijado inicialmente para la consecución del acuerdo.

El nudo gordiano que impide la firma del documento por parte de los unionistas del Ulster es el Poder que habrían de tener las entidades Norte-Sur, y en menor medida el Parlamento autónomo, que establece el documento de Stormont. En este sentido, mientras los republicanos estiman que las citadas entida-

des deberían tener un poder ejecutivo real, los unionistas estiman que ese poder real a la larga se constituiría en el embrión de una futura Irlanda unificada, con lo que se oponen a que esas entidades tengan un poder poco menos que utópico.

Durante la jornada tanto el primer ministro británico, Tony Blair, como el irlandés, Bertie Ahern, trataron de que hubiera una aproximación entre ambas posturas, lo que no parecía que fuera a ocurrir.

Mientras, el Sinn Fein comienza a perder los nervios y ayer ya pronunció una serie de veladas amenazas de no aprobarse el documento.

(Sección Internacional)

Eranskina 7

Los unionistas persisten en su cerrazón

LONDRES

El líder del Partido Democrático del Ulster (UDP, unionista), Gary McMichael, advirtió ayer de que no se podrá firmar ningún acuerdo de paz para el norte si lleva implícito el «caballo de Troya» de la unificación con el sur de la isla.

En declaraciones a un programa de la BBC, McMichael manifestó que desea que mejoren las relaciones entre el norte de Irlanda y la República de Irlanda, pero subrayó que de

ningún modo acatará cualquier aspecto del acuerdo susceptible de ser una llave que abra la vía a la unificación de la isla. El dirigente del UDP sugirió que su posición es absolutamente compartida por el resto de las formaciones unionistas.

En relación al objetivo republicano de la reunificación de la isla, McMichael manifestó que el Gobierno de Dublín debe entender que los unionistas no pueden ir más lejos de lo que ya han planteado en las negociaciones.

El presidente de las negociaciones de paz, el ex-senador norteamericano George Mitchell, insiste en mantener el próximo 9 de abril como fecha tope para alcanzar un acuerdo.

Ahora, las declaraciones de Gary McMichael no hacen sino confirmar que es la cerrazón unionista el principal problema para la consecución de un acuerdo que garantice una paz duradera y estable a los Seis Condados.

Eranskina 8

Stormont agota las últimas horas

■ Blair y Ahern se mostraron convencidos de que el acuerdo está «casi a punto». ■ El primer ministro irlandés tenía previsto reunirse con David Trimble. ■ Mowlam apeló a un último esfuerzo.

La sesión de la mesa negociadora de ayer fue muy intensa, según los comentarios optimistas realizados por los primeros ministros británico e irlandés. Tony Blair y Bertie Ahern. La jornada dio bastante de sí y confirmó que las diferencias permanecen sobre la mesa, pero son menores, «de lenguaje y detalle». El plazo para alcanzar un acuerdo sobre el futuro del norte de Irlanda finalizará a las 24:00 horas de hoy. Los gobiernos británico e irlandés creen que se llegará a un acuerdo antes de la medianoche.

BELFAST
El portavoz oficial del primer ministro británico manifestó que, tras las intensas sesiones de negociación llevadas a cabo ayer, las diferencias entre las partes son prácticamente «de lenguaje y detalle».

El primer ministro, Tony Blair, está «realmente convencido» de que se puede alcanzar un acuerdo a tiempo y «quiere estar allí cuando se produzca» antes de la medianoche de hoy, indicó el portavoz.

Por su parte, el líder del Partido Unionista del Ulster (UUP), David Trimble, quien ha protagonizado esta nueva crisis del proceso de paz al negarse a aceptar el borrador de trabajo presentado por el presidente del foro negociador, George Mitchell, manifestó que todavía hay «considerables dificultades», pero insistió en que existe el deseo de hacer progresos.

«Esperamos que todavía sea posible conseguir algo. Si hay alguna oportunidad de lograr progresos valiosos, el Partido Unionista del Ulster no la desperdiciará», afirmó Trimble.

«Hemos hecho un notable esfuerzo en todo el proceso (de negociación), y continuaremos haciéndolo», indicó el líder unionista, quien señaló que si el acuerdo «se puede hacer de forma que sea aceptable para el pueblo de Irlanda del Norte, entonces se hará».

Importantes progresos

Anteriormente, la ministra británica para Irlanda del Norte, Mo Mowlam, afirmó que se están haciendo progresos en todos los frentes de cara a la obtención de un acuerdo de paz.

El primer ministro irlandés, Bertie Ahern, afirmó que «todo el mundo está preparado para hacer un pequeño esfuerzo» en el proceso negociador para el norte de Irlanda con el fin de que hoy

pueda estar listo un acuerdo de paz.

Ahern manifestó, a su llegada a Belfast, que «he venido aquí para escuchar».

El jefe del Gobierno irlandés señaló que el borrador de trabajo presentado a las partes por el presidente del foro negociador, el ex senador norteamericano George Mitchell, y que fue rechazado por el Partido Unionista del Ulster (UUP), «es ciertamente la base del acuerdo».

«Estamos aquí para escuchar. Espero que consideremos que podemos tener cambios y una nueva sociedad, en la que las cosas sean diferentes a como eran antes», dijo Ahern.

Esperanzas

«Naturalmente, eso requiere un pequeño esfuerzo por parte de todos y creo que estamos preparados para hacerlo», afirmó.

«Espero que en las negociaciones que se llevarán a cabo esta noche (por la de ayer) podamos alcanzar progresos», indicó el jefe del Gobierno irlandés, quien señaló que esperaba reunirse con su colega británico, Tony Blair, con el que estuvo conversando

por teléfono durante unos minutos, y con quien mantendrá por la mañana un desayuno de trabajo.

Asimismo, se espera que Ahern se reúna con el UUP, David Trimble, con otros dirigentes u

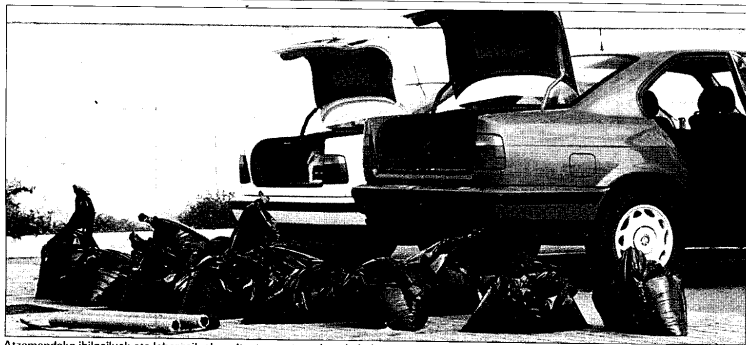
Sin embargo, los observadores muestran pesimismo sobre la posibilidad de alcanzar un acuerdo tras el desmarque anunciado por el UUP, nada más conocer el borrador, propuesto por el jefe del foro negociador George Mitchell, sin que le haya dado tiempo para analizarlo junto. En este sentido, los analistas cercanos al actual negociador, la actitud que dirige Trimble, tachó de «teatral».

Bertie Ahern y Tony Blair, en el castillo de Hillsborough (Belfast).

comu-
mocrá-
ry Mc-
y es el
ciación
Ulster
comu-
se deje
que el
alto el
princi-
nadas y
uesta al
ximizar
truir el

Eranskina 9

Atzemandako ibilgailuak eta lehergailuak, poltsatan sartuta, Laoghairako portuan.

300 kilo lehergailu Ingalaterrako bidean

■ Bost pertsona atxilotu ditu Irlandako Errepublikako Poliziak. ■ Blair eta Ahern bi egunez jarraian bildu dira. ■ Unionistak bake prozesua blokeatzen ari dira.

Irlandako Errepublikako Poliziak 300 kilo lehergailu atzeman zituen atzo auto batean Dublindik gertu da- goen Dun Laoghairako portuan. Lehergailuak zerama- tzan ibilgailuan eta beste batean zeuden pertsona guz- tiak atxilotu zituen Poliziak, bost guztira. Autook Gale- seko Holyheadeko portura zihoa untzian sartzeko zain zeuden. Lehergailu garraioaren atzean INLA edo CAC egon daitezkeela uste du Poliziak, eta helburua Ingalaterran atentaturen bat egitea izan zitekeela.

DUBLIN

Atzemandako lehergailuak po- tentzia gutxiak ziren, Irland- ako Errepublikako Poliziak adierazi zuzenez.

Esan bezala, bost pertsona dira atxilotuta daudenak, hiru gizon eta bi emakume. Antza denez, bi pertsona gutxienez in- gelesak dira, 30 urte ingurukoak.

Lehergailuak zeramatzan ibil- gailuan gidaria bakarrik zihoa. Autoak, biak, BMW markakoak ziren, Irlandako Errepublikan matrikulatutakoak.

Poliziaren iritzi, lehergailu garraioa INLA edo CAC era- kunde armatu errepublikarren kontua da. Honek harrizta utzi ditu Dublin eta Londresko agin- tariak, antzeko zerbait egiteko ahalmen armatu eta logistikoa (Irlandako uhartetik ateratzeko adina behin behin) zutenik ez zutelako uste. Esan bezala, ordea, hauek guztiak Poliziak esandakoak dira.

Inoren inplikazioa frogatu gabe badago ere, alderdi politi- koek berehala erreakzionatu zuten atzo. Sinn Feineko Gerry

Adamsek, esate baterako, us- tezko eraso ahalegina kritikatu zuen, lehergailu mugimendua «stupidoa» zela gaineratuz.

Dublingo lehen ministroordea den Mary Harneyk, berriz, bake prozesuaren aurka dauden era- kundeentzat irtenbiderik ez da- goela esan zuen.

Eziz *Grand National* zaldi las- terketa ospetsua jokatuko da Li- verpoolen, eta atzoko lehergailu garraioak honekin zerikusirik izan ezazkeela iradoki zuen Poli- ziak. Espekulazioa hutsa, hala ere, laz IRAk lehergailu bat jarri zuela abisatu zuen, eta antola- tzaileek zaldi lasterketa suspen- ditzea erabaki zuten.

Bake prozesua, makal

Bake prozesu irlandarra makaldu egin da, dezente, azken ordu- duetan. Astebete barru bukatu nahi ditu negoziatioak Gobernu britainiarrak, baina horretarako

asko bizkortu beharko du pro- zesua.

Errepublikarrak eta unionistak oso urruti daude oraindik, eta atzerapena ezinbestekotzat jo dute alderdi batzuek. Dublinek iparraldeko Sei Konderrietan izango duen inplikazioa da, une honetan, negoziazioen korapiloa. Kontu honetan «oraindik hitz egiteko asko» dagoela aitortu zuten herenegun gauean Tony Blair lehen ministro britainiarrak eta Bertie Ahern gobernu buru ir- landarrak. Bi buruzagiok atzo bildu ziren berriro Londresen, bake prozesuari azkeneko bul- tza emateko asmoz.

Oztoporik handiena, hasieran bezalaxe, unionistak dira. Du- blinen eskuhartze edo inplika- ziorik ez dute nahi, baina puntu honetan Ahernen Gobernuak ere gogor hitz egin du (errepublikar- rekin batera, jakina), eta Irland- ako iparraldea eta hegoaldea lo- tuko dituen erakundeentzat ahalmen exekutiboak exijitu ditu.

editoriala

Azkenaurreko bultzada

Stormonteko «maratoi negoziatzaileak» bukatzeko ordu epe jakina du: 72 ordu partehartzaileei atzo eman zitzaizkien sintesi dokumentuaz ezabaidatzeko. Esperantza, pragmatismo politikoz eta zintzilik dauden inkognita batzuez kargaturik dagoen prozesuari emango zaion «azkenurrengo bultzada» da. Ekialde Hurbil eta Bosniako bake prozesu gaur zati-katuetan ez bezala, prozesu hau tajuz bide-ratu da, alde guztiek eta herriarrek parte zuzena hartuz. Azken balantzea egiterakoan oso kontuan izan behar da datu hau.

Oztoporik handienak gaur unionisten erreparoa dira. Blairri dagokio horiei presio egitea, hauek onar dezaten hitzarmenaren zirraborra, zeinak, epe erdira edo lu-zera, ezinbestez etorkizuna markatuko duen: Irlandaren batasuna. Dena dela, negoziatze-rakoan jarrera unionista aldatu egin da.

Londresk eta Dublinek eskaintzen zituzten garrantzi fidagarriekin batera, hasiera beretik aldatuta politikoa eta soziala lor-tzeko posibilitateak eskaintzen zituen proze-suarekin Sin Feinek hartu zuen konpromi-soari zor zaio, hein handian, jarrera alda-keta. Bide beretik, hil hauek Sinn Feinek harreman estuak izan ditu baseekin, eta ho-rrek sendotu egin ditu errepublikarren plan-teamenduak. Jakina, mahaira baino lehen ere ongi landurik zituzten planteamenduak.

Datorren ostegunean Stormonten hitzar-tuko dena ez da azken puntua, abiapuntu berri bat baizik, ahula, edukiz bete behar dena. Gainera arazo batzuk konpondu be-har dira, preso politikoan askatasuna ad-i-bidez. Ondoko etapa horretan emango zaio prozesuari azkeneko bultzada, baita emango ere parteharatzile guztiek, gobernuak barne, arriskatzea eta mugitzea erabaki, kontra-riogeanako begirunea eta malgutatsuna era-kusi eta zentzu politiko handiz jokatu dute-lako. Gatazka politiko gogorrari irtenbidea ikusten zaiolako poza sentitzen da Euskal Herrian, baita inbidia pixka bat ere.

Eranskina 11

Voters forgo territorial claim

THE REPUBLIC/ Big majority backs deal but don't know will worry Aherm

VOTERS in the Irish Republic are overwhelmingly prepared to abandon the country's historic claim to Northern Ireland in favour of peace on the island, according to today's poll, reveals RFEI.

Sixty one per cent say they will vote in favour of the settlement in the referendum to be held north and south of the border on May 22. In addition to the new cross-border bodies and Northern Ireland assembly worked out in the Stormont talks, people in the Republic will be asked for their permission to amend articles two and three of their constitution claiming a territorial right to Northern Ireland, long a source of indignation and anger among Ulster Unionists.

But there is a warning in the poll for Bertie Aherm, the Irish prime minister. His party, Fianna Fail, is the traditional party of republicanism in the South and its headquarters there are misgivings about formal acceptance of Partition.

While the vote is overwhelmingly in favour of the settlement, the high number of don't knows - 33 per cent - is enough to alarm one poll tician. Half the don't knowers are Fianna Fail supporters.

Analysis of those against the deal does not provide comfort for Mr Aherm, who is running a fragile coalition government and does not need a party result. Of those who say they are opposed to the deal, half are Fianna Fail.

A large proportion of the don't knowers are working class and, surprisingly,

IRISH REPUBLIC

A lasting peace?

In light of the agreement reached, how strongly (or not) do you rate the chance for a lasting peace?

Strong chance	57%
Maybe/maybe not	25%
Poor chance	17%
No opinion	1%

Constitutional claim

What is your view of the constitutional claim by the Republic of Ireland to Northern Ireland in the light of a possible peace agreement?

No opinion	12%
Justify the claim	20%
Justify but not in perpetuity	51%
Major obstacle to peace	16%

Source: RFEI

women. Women, both north and south of the border, have traditionally been perceived as the peace-makers, a cartoon by the men of yesterday. But most of the figures show that while a majority of 54 per cent favour change, 14 per cent are opposed and 25 per cent don't know.

Overall, however, the poll findings show a remarkable change in attitudes in the Republic. It was only as recently as November last that a poll first showed a majority in favour of changing the constitution.

In a telling insight into attitudes in the Republic, a substantial number of those plan-

ning to vote for a settlement still believe that the Republic has a legitimate claim on Northern Ireland, but they regard peace as the overriding priority and are prepared to lay aside the territorial claim. Fifty one per cent hold the pollsters they believed the claim was notifiable but could be given up.

Almost three in every five of those polled consider the deal has a reasonable to strong chance of bringing lasting peace.

The RFEI did interviewed a random sample of 1,000 adults face to face in their homes between April 11 and 11, 1990.

Eranskina 12

Orange Order says No

But the people say Yes

ALL BUT the most naively optimistic knew the Good Friday pact would run into trouble sooner or later. The rejectionists would start rejecting as they have in every other peace process around the world. Those who have built careers on conflict, growing comfortable with the certainties of division and warfare, always try to crush the first inklings of a better future. They are used to the past. They know their way around it. Peace threatens them, and they don't like it. So there should be dismay, but no real surprise, at yesterday's vote by the Grand Orange Lodge, the governing body of the Orange Order, to reject, for the time being, the Northern Ireland accord sealed so dramatically last week. The Order is a re-embodiment of hardcore Unionism, a place where intransigence is a matter of principle. Its 130 members looked at the details of the deal, debated it for five and a half hours, before concluding that it could not "recommend it to the people of Ulster".

This is bleak news for David Trimble, the Ulster Unionist leader, who is already under pressure from anti-agreement rebels within his own parliamentary ranks. The Orange Order will be sending 100 delegates to the critical meeting of the party's ruling council, which gathers at the weekend. That body is 800-strong, but now there is a block around which the rejectionists can organise. Just to make sure, the arch-rejectionist Rev Ian Paisley went on the rampage yesterday, as he has done since the moment the Good Friday deal was done, preaching

his message of doom, death and impossibility. He has instantly established himself as the *de facto* leader of the No campaign for the May 22 referendum, and he wasted no time yesterday in accusing every Unionist who backs it of treachery. His latest contribution was to press Tony Blair to reveal what plans London has if the voters of Northern Ireland follow Mr Paisley's lead and bellow a collective No next month.

At the other end of the divide, there's quiet, but similarly unsettling dissent. Sinn Féin let it be known if an annual conference this weekend will deliver a final verdict on the Good Friday accord. That will have to wait till a *synthèse*, to be convened before the month. The reason for this delay may be perfectly innocent — but suspects that the master tactician, top of Sinn Féin have concluded they don't yet have the votes to win an element of the agreement. They have themselves some time. Tuesday's release of nine IRA prisoners from loose jail in the Republic, ordered by the Irish government, is susceptible to a far reading. It suggests Dublin came under republican pressure to prove that the deal is no sell-out, but will bear real fruit.

Nevertheless, the optimists should dance yet. There is comfort in it that the Orange Order balked at a deal but relatively minor aspects of the prisoner releases, proposed reform of the RUC, plans for decommissioning of weapons — rather than the change at the heart of it: the sharing of power with the Republic.

But the greatest boost comes in the we report today. The Guardian Irish poll, itself an encouraging example of Ireland cooperation, reveals overwhelming support for the accord, pointing the

major Yes landslide at next month's referendum. The voters surveyed are not naive — only a slim majority is convinced that the chances for a lasting peace are strong — but they are prepared to give peace a chance, in overwhelming numbers, north and south. Not for the first time, the people of Northern Ireland are setting a lead. Now it is for the leaders to follow.

E

lived his Pol Pot as the pits and is a bro-side. We to yesterday when to 20 prison-ol Pot on ly. Such ved. But ily not Pot's top y and expelled franchise on them on Thai-ed reas-hey con-dia? The ar. Cam- it by the alliance ak-knew ed covert ing down ing up a

Eranskina 13

A world away from Trouble at the golf club

Rory Carroll sees how the other half thinks, far from the violence

THE sun broke through at the wrong moment, blinding Graham Campbell just as he was ready to chip onto the green. "Damn," he muttered, lowering his pitching wedge and rubbing his eyes. Now he would have to prepare the shot all over again.

Others at the Royal Belfast Golf Club were having similar problems. Calm and sunny one moment, bus-

tery and showery the next, dousing their clothes and cashmere sweaters. Very unsettling.

But it was the weekend and banter on the greens remained good natured. Talk was of new Saabs, Sunday dinner and Darren Clarke taking on Tiger Woods at the US Masters.

Hardly the stuff of revolt. No shouts of sell-out, no placards accusing David Trimble of betraying the

Union, but then that's not their style. This is Northern Ireland's so-called Gold Coast, the leafy wonderland north of Belfast where rich Protestants (and some Catholics) reside, unassailed by decades of sectarian violence.

They have done well out of the Union, some even out of the Troubles. Civil servants, judges, doctors, barristers and business people earn London salaries where the cost of living is among the lowest in the UK.

The deal triggered an emotional rollercoaster of reaction, from euphoria to

trepidation and suspicion, but few predicted indifference, boredom even.

For decades the Gold Coast was saturated with news about a war that rarely touched them. Many inhabitants are bemused at television's breathless reporting of red-eyed politicians emerging from Stormont, clutching a piece of paper. The 30-page agreement, to be posted to every home in Northern Ireland, is likely to remain unread by many.

But how they react to the agreement is crucial. Despite deriding the Demo-

cratic Unionist Party leader Ian Paisley as a vulgar redneck, many could vote No in May's referendum, figuring a deal could grease the slope to a united Ireland and offer little in exchange: they have no sons in prison, no army house searches, no fear of gunmen spraying their pub.

"You'll make us out to be white South Africans, afraid of losing privileges when the blacks get a look in," said one Cypriot-tanned golf club member, who asked not to be named. "If the referendum was

today it would get through 60-80, no problem. But in six weeks it could be different. People will have time to stop and wonder do they really want to go through with a heroic gesture."

Five miles away at Bangor Golf Club, more Argyle than cashmere but definitely Gold Coast, bar conversation turns cynical.

"Once the politicians take their seats [in the new assembly] they'll rake it in. Another 24 grand, easy. Add it all up and Blair wouldn't be getting as much." No one challenges the claims or the tone.

Eranskina 14

Well done, Ireland — and that means all of us

THE Northern Ireland Peace Talks reached their historic conclusion at Stormont last night with scenes of unprecedented agreement and consensus.

The principles of peace and democracy have at last prevailed, and the long agony of violence, maiming and death, which has troubled these islands for 30 years, has been set firmly in the past. That is our hope. That is the aspiration of those who lead us.

May that unhappy past remain

where it has now been consigned: may the peace that is promised be a permanent and irreversible one; and may the people of this island, North and South, of whatever political persuasion, join in ensuring this is so.

It is our achievement, the achievement of those we have elected. And our democratic future is firmly, and we hope exclusively, in their hands.

The challenge of creating peace, of building a new set of opportunities, of forging a new hope for the future, of constructing new and lasting political struc-

Comment

tures, and of preserving life instead of seeing it destroyed, became a practical reality with the signing of the all-party agreement. It has been a long and complex struggle. It has involved directly three administrations in the Republic, with three different leaders — Albert Reynolds, John Bruton, Bertie Ahern — all of whom have contributed hugely, most all Bertie Ahern, in achieving the final breakthroughs leading to agreement.

It has been directed and led by two British Prime Ministers, again with remarkable and unprecedented dynamism from Tony Blair, and unique input by the United States President and by Senator George Mitchell.

Countless others have responded to huge demands for commitment and for political and psychological change. The thinking and attitudes of two fundamentally opposed leaders in Northern Ireland, Gerry Adams and David Trimble, have come together, not in harmony and friendship, at least in pragmatic realism and a genuine recognition that without change, great risk, and courage amounting to daring, a way out of the impasse would

not be found. This is a moving and historic occasion in the history of this country, quite unprecedented in what it set out to achieve, enormously ambitious in what it has in prospect for the future.

The deal is set down, signed and recorded for posterity, and it presents us all with a focus for hope and for prayer.

At this Easter Time, an historic moment in the year for many Irish men and women anyway, the opportunity to change the future and set firmly behind us the past has been reached at the climax of a tense and event-filled period of days which seemed so often to hold us all to ransom.

Eranskina 15

By KIM SENGUPTA
in Portadown

Loyalist heartland keyed up as sell-out feared

THERE will be no peace in the North without Portadown. This fiercely proud heartland of loyalism has to be convinced that the agreement being hammered out at Stormont has something to offer them, and is not just a sell-out of Protestant interests camouflaged in rhetoric.

Portadown has come to symbolise what is seen as loyalist intransigent and sectarianism.

This is the hometown of Billy Wright, murdered leader of the Loyalist Volunteer Force who do not recognise the Mitchell negotiations.

Drumcree is just two miles away and preparations are already under way for the annual Orange Parade on the Garvaghy Road, with all its potential for confrontation and conflict.

But many of this town's Protestants, who make up 75pc of the population, maintain that it is they who are discriminated against and are the real victims of the Troubles.

The loyalist housing estates of Portadown mourn the martyrdom of Wright. Slogans on the walls over neatly painted kerbstones in red, blue and white declare 'Not talking but walking - Drumcree', 'LVF, the true defenders', and the old battle cry of 'No Surrender'.

MURDER SPREE

At the Edgartown housing estate, where Wright used to drink at the Golden Hind, a man wearing gold chains and sporting an arsenal of latosos said: "If [David] Trimble and his kind sell out Ulster, people will know there is nothing left to lose, there will be war."

The man added: "There is plenty of everything around from talking to people, guns, plastics, no problem."

The LVF was born out of the mid-Ulster unit of the Ulster Volunteer Force when the parent body expelled it after a bitter dispute over a pre-Drumcree

march. Following Wright's killing it went on a murder spree of republicans and Catholics.

"We support them," said Margaret, a housewife. "They're the only ones who are prepared to look after us."

SKIRMISHES

Billy Wright's grandfather was elected an alderman in Portadown. He stood as an Independent. Billy grew up with Catholics, and even in his days as a paramilitary commander claimed that he was not sectarian.

What would happen if a Catholic walked in here? After knowing smiles one said: "He wouldn't be walking out of here." What about after a peace settlement? "He wouldn't be walking out of here."

Gangs of Protestant and Catholic youths have been involved in skirmishes in the city's High Street mall.

Allan Wilson (36), a Protestant self-employed businessman, said: "I doubt if the peace deal is going to work, it seems to me that one side is getting everything and the other nothing. The Protestant people are losing out."

The Catholic minority in the city are guardedly optimistic about the future. A woman from a Catholic estate said: "Both sides have got to make compromises. It is silly to say that all Catholics support Sinn Féin or the IRA. But we certainly do not like to see all the troubles that come with the Orange marches."

"That's the trouble with this country, there are too many memories and not enough looking forward."

© Independent News Service

Eranskina 16

Talks deadline looms

Why I had to delay my first deal draft: Mitchell

By DOMINIC CUNNINGHAM and JOHN DEVINE

NORTH peace talks chairman George Mitchell late last night explained the reasons behind his failure to produce the first draft of a settlement document.

Despite several days of discussions and meetings with the parties he had been unable to finalise the document he had hoped to present to the parties for consultation last night, he said.

And he had a 15-minute meeting with the various party leaders at Castle Buildings late last night.

The politicians had agreed it was better not to produce anything less than a fully comprehensive document, added Mr Mitchell. Work on most of this document had been completed and he and his officials would be working over the weekend to have a full package ready within the next few days.

"We will continue our work over the weekend and all day Sunday," said the former US senator. "We believe we are near the end of the process and hope and fully intend to meet the schedule set forth."

Mr Mitchell said if he took a little more time to get this full package prepared that, paradoxically, would save time over the next few days in the run-up to Thursday's deadline.

He was disappointed but gratified he and the other joint chairmen were able to get a great deal of work done on the document. He believed the work he and his officials intended doing over the next few days would culminate in a fair, balanced and comprehensive agreement.

Tenacious Bertie Ahern and Premier Tony Blair had made an invaluable contribution, he added.

The scenario for the next few days would involve the drafting of a document that would be given to all who would review and consider the contents being it to him for the final draft.

LDF leader Gary McKinnell said he was in favour of the document since this was a process in which would depend on a package it would be with chairmen to present a standard of one item package.

"We are hoping the complete paper will be sooner rather than later because we are agreed are running out of time," added Mr McKinnell could not say when the document would be in. It was unhelpful that this deadline for producing paper had been breached but his party was not allow a sectional paper to be presented.

Mr McKinnell refused to blame differences Irish and British governments for the delay.

At the end of the day agreement in the matter for the participants at Stormont - determine the outcome.

© The Tenacious Bertie Ahern being greeted by Queen Elizabeth II as he arrived for dinner at Buckingham Palace with other British politicians, including John Major, yesterday in London.

Regulate contact key to talks progress

By BERNARD PHIBBS

London Editor

BERTIE Ahern and Tony Blair have enjoyed a frost-free start to the peace talks since they arrived for the greater in Anglo-Irish political negotiations.

On Wednesday it was for a relatively a forward dinner at 11 Downing Street where there were discussions for Mr Blair about the British Premier has been the best of friends the EU and how to a safe and the world's important leaders.

Incidentally, it was Mr Blair who in 1998 for this year as both Irish officials told it by with the joint in Agreement that the it resulted the need for a face contact.

This time the two have made their ready available. On day evening Mr Blair planned to discuss the draft with Mr Ahern could not escape but conducted by his present most powerful Irish and European heads of Government.

The two met at 11 Downing Street early on Monday, in a rare occasion here at Buckingham Palace.

They were in the day's first official meeting since the start of the peace process.

Mr Blair's was the chief chairman, it was agreed.

Eranskina 17

Man faces felony

No definite answers as foreign TV crews converge on North

By DON MACINTYRE

"WHAT my station will want to know is what divides the two sides," a Danish TV journalist explained to a British colleague, vainly hoping for an answer.

If he was referring to 400 years of frequently bloodstained history there just wasn't the time to do justice to the question. If he meant what exactly was going on behind the grim exterior of the castle buildings at Stormont, there were no definite answers to that either.

A ragged village of Portlabbins, makeshift canvas television "studios", a marquee with trestle tables for laptops and all too occasional cups of coffee and lukewarm sausage rolls signified what journalistic veterans of the Troubles said was the largest and most concentrated international media presence ever seen in the North.

SATELLITE

A dozen or so satellite dishes beamed out repeated open air impromptu press conferences given by party delegations to the waiting world.

As evening fell, David Ervine, the leader of the loyalist para-military-linked PUP emerged to report that many of the vexed questions surrounding planned north-south bodies had been resolved.

He said discussion was now centred on the way a Northern Ireland assembly and proposed Cabinet-style executive would work. "It's not as tough as it could be but it's difficult enough."

MINICOURS

As the temperature started to plummet after a freak snowfall, there were rumours of a televised signing ceremony sometime in the early hours of Good Friday morning.

There was spin, and counter-spin, from all the parties but very little hard wording from the detailed documents under discussion in the notoriously uncongenial offices within.

Everybody knew that Tony Blair and Bertie Ahern were inching the parties towards the kind of historic breakthrough which the 1970s Sunningdale Agreement had tried, and in the end, failed. But nobody could be quite sure how or if a breakthrough to the present impasse would emerge. © Independent News Service

Eranskina 18

Trimble aplaza el acuerdo de paz en el Ulster con una contrapropuesta a última hora

Los unionistas fijaban para el Parlamento autónomo un período de seis meses

Londres. Álvaro Vargas Llosa

El Partido Unionista del Ulster impidió anoche un acuerdo dentro del límite del plazo acordado, al responder a la propuesta ya aceptada por Londres, Dublín, Sinn Féin y los nacionalistas moderados con una contrapropuesta que de-

bilitaba las entidades Norte-Sur y fijaba para el Parlamento autónomo un período de existencia de apenas 6 meses. Aunque no se descarta que en las próximas horas, o días, se finalice un acuerdo, el fracaso de anoche defraudó a todos.

Pero sobre todo defraudó hondamente a los seis condados que llevan treinta años de guerra civil con un saldo de tres mil muertos. Anoche, el millón seiscientos mil habitantes del Ulster esperaban con la respiración contenida las noticias de Stormont, en un día no menos significativo que el de la partición de Irlanda en 1921. Coros de niños protestantes y católicos cantaban *Bill Tell My Ma*, una vieja canción callejera de Belfast, y *Carry On*, una composición reciente a propósito de la paz, junto a una *Mo Mowlam* que seguía intentando desesperadamente acabar con los últimos vestigios de intransigencia que se interponían en el camino. De Kentucky, en los Estados Unidos, llegaban mensajes de aliento del presidente Clinton, quien advertía que las negociaciones se extenderían más allá de la medianoche, es decir más allá del plazo. Del interior de Castle Buildings, en Stormont, salían a cada rato las delegaciones emitiendo señales contradictorias, parte, sin duda, de la compleja red de tácticas psicológicas que juegan en todo esto un decisivo papel. En los márgenes, desde la clandestinidad, el IRA, y los disidentes republicanos y lealistas estaban a la expectativa. A medida que avanzaba la hora se caldeaban los ánimos, y un grupo de cien lealistas, anticipando concesiones de su parte, agredió a David Trimble cuando se dirigió a la sede de su partido para consultar con la dirección su posición negociadora.

No a las entidades Norte-Sur

Los unionistas de David Trimble, apoyados por los lealistas del Partido Unionista Progresista y el Partido Demócrata del Ulster, se opusieron a la fórmula ideada por Londres y Dublín con aprobación de los republicanos y nacionalistas para establecer unas entidades Norte-Sur con presencia de ministros de ambas Irlandas, no sujetas al futuro Parlamento autónomo del Ulster y creadas por las legislaturas de Westminster y Dublín. Trimble

El primer ministro británico, Tony Blair y su homólogo irlandés, Bertie Ahern, comparecen ante la prensa en el Palacio de Stormont durante uno de los pocos descansos de la maratónica sesión negociadora de ayer

ya ha aceptado la existencia de entidades Norte-Sur para ocuparse de temas bilaterales como la pesca, el turismo o el transporte, pero se niega a que esos órganos dependan directamente de Londres y Dublín, es decir del Parlamento de Westminster y del Dail irlandés, en lugar de depender del Parlamento autónomo que los unionistas, al ser mayoritarios, esperan dominar.

Para contrarrestar la propuesta inaceptable para él, Trimble propuso que las entidades Norte-Sur fueran creadas por el Parlamento autónomo, y que este Parlamento tuviera un plazo de 6 meses para crear dichos órganos de un modo aceptable para todos. Después de esos seis meses en caso de no lograr crear unas entidades aceptables para todos, el Parlamento sería disuelto y las entidades serían creadas, como era la propuesta original, por Westminster y el Dail. Esta proposición resultó inaceptable para Sinn Féin y los nacionalistas del SDLP, y en cierta medida también para Dublín.

A pesar de todo lo que se ha dicho, también subsistían anoche problemas con respecto al carril 1, referido al Gobierno autónomo. Trimble seguía opuesto a un Ejecutivo fuerte en el que unionistas y republicanos y nacionalistas se repartían el poder. Los unionistas aceptan la idea de un Parlamento, pero prefieren que los poderes estén repartidos en comisiones parlamenta-

rias con responsabilidades parecidas a las de un concejo municipal.

Además de la presión de medio mundo, Trimble debió desafiar su propia conciencia de que la demografía no avanza en beneficio del unionismo sino de la comunidad católica y de que, si esta oportunidad fracasaba, la siguiente generación unionista a lo mejor tendrá que negociar frente a una comunidad católica mayoritaria. En la actualidad, los católicos superan el 40 por ciento de la población y algunas estadísticas hablan de 45 por ciento. El ritmo de crecimiento ha sido consistente desde el censo de 1971, que arrojó para los católicos una cifra de apenas 33 por ciento.

Un siglo de negociaciones

En todas las ocasiones importantes en las que se ha negociado alguna salida pacífica a los problemas de Irlanda, el unionismo ha estado enfrente. En 1912, 1941, 1973 y 1986, los unionistas boicotearon opciones que, sin ser ideales ni resolver todos los conflictos, ofrecían una reforma del *status* que para dejar atrás la violencia. Si anoche fracasaba el intento, Trimble debía correr con una grave responsabilidad histórica. En el campo republicano, Gerry Adams, que se jugaba su puesto y acaso la vida, al igual que Michael Collins hace setenta años, dio señales de gran preocupación.

La alegría y la esperanza

La gran alegría que cabe sentir y compartir por el acuerdo alcanzado el pasado Viernes Santo en el castillo de Stormont, cuyos términos concretos aún se desconocen, no puede ni debe borrar el larguísimo y duro camino, jalonado de sufrimientos, que ha conducido hasta allí. Ni tampoco debe ocultar que la esperanza que se abre es aún incipiente, incierta; que quedan muchos problemas reales y concretos por resolver con equidad; que los tiempos que vienen son los que pondrán a prueba de verdad el nivel del compromiso de cada parte con un proceso de paz y justicia cuyo escenario final, por la lógica de la Historia, sería el de una Irlanda unida, con espacio para todos los sectores sociales y políticos. El tiempo lo irá diciendo.

Ya dice algunas cosas, como que se va aprendiendo. Se diría que las bases sobre las que puede asentarse el futuro de Irlanda (Norte y Sur), son más sólidas que las que se pusieron para el hoy maltrecho proceso de Oriente Medio, y más asentadas que las aún frágiles estructuras de paz para la ex Yugoslavia. Quizás lo más significativo es que esta primera parte del proceso anglo-irlandés se ha desarrollado sobre el mismo terreno del conflicto, permitiendo a las partes tener contacto diario y estrecho con sus bases y con la sociedad, que han funcionado a la vez como acicate, guardián y termómetro de cada fuerza negociadora.

La gestación del proceso desde los propios implicados también es un rasgo interesante; aunque haya encontrado el respaldo pleno de EEUU y un cierto paraguas de la UE, la estructura interna se ha ido construyendo en Irlanda del Norte, en Londres y Dublín, con aportaciones de otras experiencias, con la audacia de experimentar fórmulas novedosas y, sobre todo, con la implicación de sectores sociales directamente afectados en los múltiples frentes negociadores y de contactos.

Pero lo fundamental es la voluntad. La voluntad política de querer afrontar dialogadamente una situación que generó respuestas de mucha violencia y sufrimiento. Esa voluntad ha sido compartida por los gobiernos y los partidos, con más reticencias en el campo unionista que en ningún otro. Ceder cotas de poder para equilibrar la balanza de la justicia no resulta fácil a quien lo ha detentado tanto tiempo.

Esa voluntad fue la que permitió que Londres nunca rompiera su «hilo rojo» con el IRA; la que impulsó los contactos entre el SDLP y el Sinn Féin, auténtico embrión de posteriores desarrollos; la que sobrevivió a las tensiones generadas por la lucha armada; la que fue capaz de crear las condiciones y garantías necesarias para que se declarase la tregua de 1994 y se recuperase en 1997. Junto a esa voluntad, todas las partes han hecho gala también de pragmatismo político y flexibilidad, sin plantear exigencias previas exhibidas como tótems.

Quién, mirando a Euskal Herria, no quiera aprender del proceso irlandés es porque, sencillamente, prefiere negar la evidencia; prefiere ahogar la esperanza.

Sinn

«Ez dugu

Fein

inondik b

Jarrai gazte erakundeak eta Sinn Féin alderdi irlandarreko gazte esparruak 96an egitu zuten elkartrukearen aldeko akordioaren ondorioz etorri dira irlandarrak egunotan Oiarzunen ospatzen ari diren Gazte Topagunera.

Duela sei hilabete sortu zen SFYek 300-400 gazte antolatuta dagoeneko Irlanda osoan, hots, Iparraldeko Sei Konderrietan ez ezik, hegoaldean. Bistaldiaren helburua Euskal Gazte Mugimendua eta, oro har, Euskal Herria ezagutzeko da. Eta horretarako bi egunetako ikastaroa egin dute etorri aurretik zeinean hemengo historia, oihuru, kultura eta borrokaren berri eman zaien.

Zor da Sinn Féin Youth eta zertara dator Euskal Herria?

Sinn Féin alderdi errepublikarreko gazte saila gara. Gure hisitarien helburua hogeitau urteko historia duen gazte mugimendua gertutik

Jarrai gazte erakundeak Oiarzunen burutuko duen Gazte Topagunea aitzakiatzat harturik, Sinn Féin alderdi irlandarreko 17 gazte Euskal Herrian ditugu egunotan. Duela sei hilabete sortu zen Sinn Féin Youth alderdi errepublikarreko gazte sailaren zuzendaritza politikoaren ordezkariak dira eta bidaiaren helburu nagusia euskal herriko gazte mugimenduaren lana gertutik ikusi eta bertatik ikastea da.

Toetuan: Igor EGUREN Argazkilaria: Andoni CANELLADA

ezagutu eta beragandik ikastea da. Esperientzia honetatik ateratakoa Irlandara eramango dugu, dagokigun heinean, praktikan jartzeko.

Zerk bultzatu du SFYen sorrera?

Mugimendu errepublikarreko gazteek zenbait gabezia ikusten gertu ten gazte esparruarekiko eta gaiotz hitz egiteko erakunde propioa behar zela ikusi genuen. Horretarako Sinn Féin aukeratzeko da kasualitate. Orain SFYko militanteak garenok ez gaude ados Irlandako bi estatuetan den egoerarekin eta konponbidea lortzeko

egiten diren analisetatik mugimendu errepublikararena da balio duen bakarra. Horrez gain, gure taldean bada terrorismo britainiarrak pairatu duenik ere. Horrek guztiak bultzatu gaitu SFY sortzera. Hitz hartu dugu.

Egin al duzue lan beste talderen baten?

Batez ere auzoko taldeetan ibili gara. Haurrekin eta gazteekin lan egiten duen Gazte Klubetan.

Nola dago erabua SFY?

Berez, SFeko gazte esparrua da, baina militanteok bizi propioa duen erakunde bezala ikusten du-

gu. Mugimendu errepublikarrek bidaltzen dizkigun irizpideak jorratez gain, gure lana egiten saiatzen gara, erakunde propio bezala. Eraketari dagokionez, Gazte Batzorde Nazionala daukagu, zeinean lurralde bakoitzeko bi ordezkari hitz egin eta lauen onspena lortu ondoren, helburu batzuk zehazten dituzte. Zuzendaritzak, oinarrien onspena jasotakoan, plangintza bat bidartzen du. Badaude estrategia batzuk leku batzuetan funtzionatzen dutenak, beste batzuk,

ordea, ez. Adibide, prestatzen diren zenit ezin dira herri txiki aldeantzi. Lurralde tonomia propioa du tzak egiteko.

Zain da zuen lanaren oinarri 32 konderriko errepua eta horregatik gaudu bateratu baten alde dugu eta orain arte ez ordezkatzan duen izan.

Gazte protestante batak b. erakundeak?

Askok horrela usteko ladan erlijioak ez e inportantziarik. Ei saiatu zen banake mantentzen, baina Erlijioaren kontua bakarrik ez zuten di, banketa artifizial bi dutelako, «banatu duzuz» erregela hiti. bestelakoa da, irland tainiarena, baina g

La denuncia de la dispersión de los presos republicanos está presente en las calles de Belfast. ARCHIVO

Distintos también tras los muros

■ El futuro de los prisioneros, punto indispensable del acuerdo. ■ Su situación varía en función de la organización. ■ Maze, caso especial.

Los prisioneros políticos republicanos y lealistas constituyen uno de los ejes centrales del proceso de paz irlandés. Ningún acuerdo será viable ni tendrá futuro sin ellos, y todas las partes son conscientes de ello. Su influencia es incuestionable, aunque obviamente deba distinguirse entre los presos lealistas y los republicanos, e incluso entre ellos dependiendo de la organización armada a la que se vinculen.

DONOSTIA

En esta cuestión, la reunión que la ministra británica para Irlanda del Norte, Mo Mowlam, mantuvo en la prisión de Maze con los presos lealistas constituyó todo un hito. No hay precedentes de un encuentro de estas características. Fue sin duda una de las decisiones más novedosas o audaces del actual Gobierno británico. Mowlam entró en la cárcel de Long Kesh (Maze) con el objetivo de que los presos lealistas continuaran apoyando el alto el fuego.

Y es que, tras los muros de la prisión, los presos continúan totalmente implicados con sus respectivas organizaciones y su peso es, como no podría ser de otra forma, muy importante.

La muerte en 1981, tras una huelga de hambre de 66 días, del republicano Bobby Sands, supuso el reconocimiento de facto

del estatus de preso político, por mucho que Margaret Thatcher se negara a concederle (a él y al resto de los prisioneros republicanos en huelga de hambre) ese estatus. Poco a poco, comenzaba a ser aplicado lo que se definió como un «régimen especial» para los presos.

«Régimen especial»

En la prisión de Maze hay hoy 242 presos lealistas y 236 presos republicanos (de ellos 220 del IRA). Entre los lealistas figuran miembros de los grupos paramilitares UVF-UDA, que respetan el alto el fuego, con ciertas «excepciones», y miembros del LVF, que en ningún momento han declarado una tregua y han protagonizado numerosos atentados sectarios en los últimos meses. Entre los prisioneros republicanos figuran, principal-

mente, militantes del Ejército Republicano Irlandés (IRA), que mantiene su alto el fuego más estricto, además de activistas del INLA, que han mantenido sus operaciones armadas.

Long Kesh es la mayor prisión de Europa para condenados por «actos de terrorismo».

Los presos son divididos en función de su pertenencia política. En cada ala, decorada con símbolos e insignias, cada organización armada se organiza y organiza según su criterio.

Tras la muerte en esta prisión en diciembre del dirigente lealista Billy Wright, líder del grupo paramilitar LVF, opuesto al actual proceso de paz, el debate sobre Maze saltó a las primeras páginas de todos los diarios.

Al parecer, Mo Mowlam presentará a mediados de abril el informe sobre la situación en esta cárcel. Nada apunta, sin embargo, a que las autoridades británicas decidirán un cambio en el estatus de los presos.

El acuerdo de paz deberá resolver de forma definitiva la cuestión de los presos políticos y su progresiva puesta en libertad. Sin ellos, como ya se ha apuntado, no habrá acuerdo.

New blow to Ulster talks

Draft settlement misses deadline

John Mulle
Ireland Correspondent

THE Northern Ireland peace talks were last night hit by a fresh blow after George Mitchell, chief of the main party negotiators, announced that he would not complete his draft settlement for government to the talks participants.

Mr Mitchell, a former US senator, admitted he was disappointed missing the week deadline. He said the draft settlement would not be ready for a final agreement by next Tuesday.

Mr Mitchell said it would be hard to control a coalition of both British and Irish politicians. He said that the draft settlement would be a five-page document, not a 100-page one as some of the press and other high level politicians have said. He said that the draft settlement would be a five-page document, not a 100-page one as some of the press and other high level politicians have said.

He said that the draft settlement would be a five-page document, not a 100-page one as some of the press and other high level politicians have said. He said that the draft settlement would be a five-page document, not a 100-page one as some of the press and other high level politicians have said.

Eranskina 23

If peace comes to Northern Ireland this week, don't go overboard at once

Muted miracle

Brendan O'Leary

IF THE miracle of a settlement happens in Ireland, celebrations should be restrained: not just in memory of the dead and wounded of the long war, and not just because some will try to destroy the British-Irish agreement through further violence. Restraint will be required because there will be stress points in the new political architecture that will need painstaking management by the two governments and the Northern Irish parties. Sustaining and implementing the miracle will be at least as difficult as making it.

Let us remind ourselves what is being, postponed for subsequent resolution. First, there are the paramilitaries, their weapons and their prisoners, and then there are those who have joined the paramilitaries.

The rapid release on licence of the imprisoned paramilitaries who have sustained the cease-fire, is an essential precondition of a sustained peace. The disbanding of the mainstream paramilitaries' organisations is essential in the medium term, but it cannot be expected before there is rapid movement on the release of prisoners. A voluntary and controlled disbanding is also necessary to limit the resources and personnel that might otherwise accrue to the ultras who oppose the settlement — the UVF, the INLA and the Continuity IRA.

The withdrawal of the British Army to its barracks and its return to Great Britain will have been accomplished quickly even though there will be accompanying risks. But the security sticking point will be the RUC rather than the Army. Policing issues are expected to be

handled to an international commission. Unless this commission recommends means to ensure that Catholics and Protestants are proportionally represented in local policing services, and unless a British government delivers unequivocally on its recommendations, then Northern Ireland will never be at peace. Northern Nationalists have bitter experiences of commissions attached to treaties — the Anglo-Irish Treaty of 1921 was accompanied by promises of a boundary commission. The principles contained

in the prospective agreement are welcome, let me give praise where it is due. The new British-Irish agreement, for that is what it will be, will be built around the identities, ideas and interests of both ethno-national communities. It links Northern Ireland to both Great Britain and the Republic of Ireland — through the council of the isles and the north-south body. Both will be able to grow in importance, subject to local consent. The agreement corresponds to what is required — a model for the management of differences rather than their elimination.

Nevertheless there will be difficulties. There will be a downsizing of Britain's financial support over time, so the region will have to pull together and look south as well as east if it is not to suffer peripheralisation. Unionists will have some

difficulties living with Sinn Féin should its members choose to take their assembly seats. The executive will be vulnerable to the withdrawal of support in the assembly — if many parties join Ian Paisley's DUP in refusing the settlement. The executive and the assembly may deadlock on the development of the north-south council. As nationalist support in the assembly grows through demographic

change, hard-line unionists will become a minority in the assembly — and that will require them to learn a new politics. Much responsibility will accrue to the Alliance Party and the Northern Ireland women's coalition in bridging a shrinking majority and a rising minority. The establishment and management of the north-south ministerial council will have to be meaningful to bind most

republicans to the settlement, and both jurisdictions will have to live with the likelihood that Sinn Féin will become the fastest growing party in both locations, with concomitant ambitions at least to federalise Ireland.

The Secretary of State for Northern Ireland, or her successor, will still have a plentiful in-tray in promoting equality and protecting human rights, and Irish governments present and future will have to prepare for the possibility of a federal Ireland in which there will be a very significant British minority.

So if a miracle happens let us celebrate, but let us remember that implementation is often more important than design.

Brendan O'Leary is professor of political science at the LSE. He is co-author of Explaining Northern Ireland (Blackwell)

Eranskina 24

Belfast sends out the clowns for President Mary

A CYNIC yesterday could have been forgiven for seeing a subtler, albeit unintentional, message in the piece of street theatre which greeted President McAleese at the start of her visit to Belfast. A group of young clowns appeared before her, their carnival outfits a colourful blend of the tricolour and the Union Jack.

The gesture from the North Belfast Children's Theatre Group was intended as an optimistic note for the future, a time when both communities could mix their cultures and celebrate their differences.

But in calling themselves "The Clowns of Reconciliation", the young actors had perhaps delivered an unintentional satirical comment on what some observers may view as the impossibility of trying to reconcile the differences that so clearly exist

between the more extreme shades of nationalism and unionism in Northern Ireland.

It is not so long ago since David Trimble, speaking off-the-cuff at Drumree, and asked about the chances of compromise quipped: "Compromise? That's the kind of word that can get you hung, drawn and quartered around here."

Compromise and reconciliation, both are what almost all commentators agree is needed to break the deadlock.

And it was this message of compromise and reconciliation — and, indeed, optimism — that was at the forefront of President McAleese's message to the various community groups she met yesterday.

On her second visit to the city since her appointment, she steered clear of political commentary in its purest sense, but none-

By EUGENE MOLONEY in Belfast

theless acknowledged "the epoch making" events of the current week.

All the groups she visited during a tightly-packed schedule were involved either in an economic or a spiritual sense in the work of reconciliation.

Time and again she likened what was happening in the north to the events of Easter, from the hope of Palm Sunday to the dismay and cruelty of the crucifixion, to the glory and hope of the resurrection.

At the Flax Trust in Ardoyne, close to where she was brought up and to the peace line with the Shankill Road, she opened a cross-community home for the elderly.

And again, referring to Easter, she said: "It's been a bit of a roller coaster of a week for all of us in Ireland and I hope it

triumphs in the same way as Easter week."

Later in the day, after meeting Methodist students and school children from the Catholic secondary schools of St Louis's and St Aquinas, and after being told of the Ulster Unionists' reaction to the Mitchell document, she still retained her optimism for the days ahead.

She told reporters that the country, and the north in particular, was emerging from a form of crucifixion, and the journey was not an easy one. Referring to the peace process she said: "None of us expects that those who are engaged in the process, particularly just having seen a document so soon as they did last night, that everyone would be jumping up and down with delight today. I think that was always an unlikely scenario, wasn't it?"

She added: "We have to keep faith with

our politicians and encourage and sustain them to the end of this process I think most of us know is somewhere in sight."

Asked was she still optimistic about the talks process, she added: "I am indeed. I don't believe anything that has happened today is out of the ordinary, given that we are in a very extraordinary week."

In the afternoon at St Michael's Grammar school in Lurgan, she quoted John Henry Newman: "To live is to change and to be perfect is to have changed often."

And later in the evening at St Mark's High School in Warrenpoint, not far from her home in Rosstrevor, she reminded students that "the ability to change is essential to your continued success". The President may have been thinking of the clowns of reconciliation and the politicians involved in the peace process.

Eranskina 25

Deal in their grasp

Hectic talks open door to lasting settlement

By GENE McKENNA, EUGENE MOLONEY and DOMINIC CUNNINGHAM

THE British and Irish governments were early this morning on the brink of clinching a historic agreement on the future of the North.

The settlement emerging after a hectic round of intense negotiations provides for North-South bodies that are legislatively based, with decisions taken on an all-island basis.

UUP leader David Trimble was given the full backing of his party's executive at a private meeting in Belfast last night.

But there were initial indications that Sinn Fein was unhappy with some aspects of the deal and might find it difficult to sign up.

BONES OF AGREEMENT

The North-South bodies are expected to be up and running at the same time as a Northern Assembly. Elections for the assembly would be expected to take place in June but it would not sit formally until the autumn.

A senior British official emphasised last night that both an assembly and the North/South arrangements would have to be established as part of the overall package.

"If you have an assembly you are also going to have North/South arrangements," he said.

It is understood that if the assembly at any stage tried to undermine the cross-border structures, the two governments would have powers to operate sanctions.

Late last night, as the delegates put flesh on the bones of the agreement, a senior source within Castle Buildings said the prospect of an agreement was now around 90 per cent.

The source said: "Strand 2 is more or less sewn up." The basis for the final deal had emerged initially at a breakfast meeting between Taoiseach Bertie Ahern and British prime minister Tony Blair.

Civil servants from the two governments had worked throughout the day in preparing a set of amendments to the initial Mitchell document which had been rejected out of hand by the UUP on Tuesday.

An intensive round of meetings involving the two premiers and Mr Trimble led to hopes rising throughout the day that the deal might be on.

● Still we're nearly there... Secretary of State Mo Mowlam was 'snapping away' about negotiations at Castle Buildings, yesterday, on the final day of the peace talks, down to his class.

● The path to peace: Reports, analysis: Pages 12 - 15

But other parties were then expressing individual problems with aspects of the new deal and until late last night some of them were still talking about "serious difficulties" standing in the way of a settlement.

However, the unionists' earlier vocal opposition to the Mitchell paper switched to what the SDLP believed was acceptance of the principle of power sharing.

As the deal edged closer

to reality, it emerged that it was Sinn Fein who had the most difficulty with the document believing that it was balanced too much in favour of the unionist viewpoint.

Sinn Fein leader Gerry Adams has repeatedly stressed during the past few days that while the party was engaged in discussions about an Assembly it was opposed to the body and

had placed a constitutional ban on it.

At several press conferences yesterday Sinn Fein repeatedly accused the Ulster Unionists of trying to change the whole substance of the Mitchell paper.

"An agreement is possible, but until the mindset is changed there will not be the proper engagement to bring that about," Mr Adams said.

The deal will be endorsed by legislation in the Dail and at Westminster in the new British/Irish Act.

Initially a "shadow" assembly will be formed after elections probably in June but it will not take up its responsibilities formally until such time as the North/South structures are in place.

MYSTERY SOLVED

major development in used to analyse blood II previous blood tests detect food specific

en, housedust, dog, true food allergy antibodies.

IK: is a toxic state and as IgG antibody. York st to untangle the ng this whole area eveloped the

one s per ce NE EY teenage ne heart- Keating ch for 4 die-aged ars. sup- Patsley; outside at head- Olegail to picket when he them in had gath- 50 fans of l, whose Eneas staying in otel, just elotional e DUP, the vocal were no meaning- abescent, as one of receiving in the Press

DEC DEC

- To chan
- Enter Fi
- Change
- Repeat I
- Home fr

It's about reputation

about

Eranskina 26

Londres acepta que la entidad Norte-Sur para vincular a Irlanda y el Ulster tenga poderes ejecutivos

Londres. Álvaro Vargas Llosa

Uno de los obstáculos mayores para un acuerdo de paz en el Ulster ha sido eliminado por el primer ministro Tony Blair, al aceptar, contra la opinión unionista, la exigencia de Dublín para que la entidad Norte-Sur que vinculará a Irlanda y el Ulster tenga poderes ejecutivos. A cambio, el IRA convertirá su tregua en renuncia definitiva a la violencia.

Todo indica que, incluso si los unionistas rechazan el acuerdo, ésta es la propuesta que irá a referéndum en mayo. En los últimos días, el jefe de Sinn Féin, Gerry Adams, había insistido varias veces en que sólo Tony Blair podía salvar el proceso de paz, si empezaba a tomar decisiones por encima de las cabezas de los unionistas. Bastó que el primer ministro irlandés, Bertie Ahern, advirtiera que Dublín no aceptaría ningún acuerdo que no diera poderes reales a la entidad Norte-Sur que forma parte esencial de la negociación. Blair entró en pánico, pensó que un año de esfuerzos denodados podían destruirse en vísperas de que venza el plazo para lograr un acuerdo -9 de abril- y decidió tomar decisiones por encima de los unionistas.

La aceptación del principio de que la entidad Norte-Sur tenga poderes ejecutivos es crucial. Para el IRA y Sinn Féin -respaldados en esto por Dublín-, la disposición a aceptar un acuerdo que no desemboque en la reunificación de la isla está condicionada a que la comunidad nacionalista del Ulster sienta que ha logrado un avance importante en su aspiración. Ese avance real sólo puede traducirse en

un lazo directo con Dublín. Los unionistas creen que dicha entidad es el embrión de una unificación: Dublín responde que es la única forma de que el IRA deje las armas de manera definitiva sin llegar a una reunificación total.

Otro punto de conflicto es el Parlamento o Asamblea autonómica que nacerá de estos acuerdos en caso de que ellos sean ratificados en el referéndum que tendrá lugar en Irlanda y el Ulster en mayo. Los unionistas quieren que en el Parlamento haya un sistema de comisiones compuestas de manera proporcional al peso demográfico de las dos comunidades, sin un Ejecutivo. Los republicanos quieren que el sistema sea el de un Gobierno autónomo, es decir con un Ejecutivo nacido del Parlamento. De lo contrario, la autonomía se parecería demasiado a la que ya existió hasta 1972, brutalmente controlada por el unionismo. Londres y Dublín acordaron ayer un sistema mixto. Anoche, el presidente de las negociaciones, el norteamericano George Mitchell, postergó la entrega a las partes de un documento de 30 páginas con la propuesta final elaborada por Londres y Dublín.

Eranskina 27

Stormontetik kanpo dago joko

Maite UBIRIA

SEI Konderrietako alderdiek erloju kontrako lehiari ekin diote. Datorren ostegunerako oinarrizko hitzarmena hartzea da lasterketa honen helburu nagusia, batez ere Dublin eta Londresko agintarientzat. Hauek ezarri zuten epea eta hauei komeni zaie gehienbat markatutako egunean hitzarmen batekin agertzea iritzi publikoaren aurrean.

Hala ere, guztiek ez dute berdin sentitzen Stormonten egun ematen den «abiadura handiko sindromea». Irailaz geroztik, unionisten helburu nagusia elkarrizketak geldiaraztea izan da. Azken sei hilabeteotan, Sinn Féinekin zuzen eta zintzo hitz egiteari uko egin diote. Hala ere, denboraldi honetan errepublikarrek lanean gogoz jardun dute, etengabe, zalaparta handirik atera gabe, eta jarrera

baikor horrek bere eragina izan du dagoeneko hiritarrengan.

Stormontetik zer berri iritsiko zaigu apirilaren 9an? Seguraski, denok dugu buruan galdera hori. Hala eta guztiz ere, etorkizunari begira Stormonteko harresiez bestaldean gertatzen diren ekimenak gazteluan ematen diren ika-mikak baino azkoz adierazgarriagoak izan daitezke.

Irlandako gizartea gatazka gainditzeko bidean jarri da. Horra hor komunitateen arteko berdintasuna indarrean jartzeko ekimena eta arlo sozial, ekonomiko zein kulturean sortu diren lan taldeak. Bakea eta justiziaren aldeko presioa kalean areagotzen den heinean, Stormonten entzungor egin duenak bere kalkuluak egin beharko ditu joko-kanpo ez geratzeko. Trantsizioaz ari dira Stormonten, baina Irlandaren etorkizuna gaztelutik kanpo erabakiko da.

Eranskina 28

Blair stands by as Ulster deadline approaches

Johnathan
Ireland Correspondent

TONY Blair is expected to be fast as the parties involved in the multi-party talks on Northern Ireland's future indicated they wanted him on hand to settle the outstanding difficulties.

George Mitchell, talk chairman, was last night still waiting for the completed joint paper from the British and Irish governments. He is unable to deliver his draft settlement until he receives it, but hopes to be in a position to do so today.

Mr Mitchell has demanded that the parties agree a deal by Thursday. He is understood to have been unhappy with Mr Blair and Bertie Ahern, Irish prime minister, when they asked him during a conference call to withhold his 20-page document just as he was about to release it to the parties three days ago. Mr Blair first wanted to consult with David Trimble, Ulster Unionist leader.

There is speculation that the Ulster Unionists and Sinn Féin are negotiating, although only through the prime ministers. That reinforces the view that Sinn Féin might yet acquiesce in a deal whose wording would have to be fudged, allowing each side to sell it to their respective communities.

Dowling Street said yesterday that Mr Blair was ready to take part in the final push of the parties and it would be an advantage. Most of them are believed to want him at Castle Buildings, and Wednesday looks the best bet for his involvement at Stormont.

As negotiations enter what is scheduled to be their last week, there was feverish activity at Castle Buildings and in Dublin. It was the first time during 21 months of the talks that parties had attended Stormont on a Sunday. One delegate said: "More work has been done in the past week than in the previous 18 months."

Gary McMichael, leader of the Ulster Democratic Party, said after meeting Mr Ahern in Dublin that the talks were

still wide. A deal had to be stable and durable, he said.

Mr Ahern, who also met the SDLP and Sinn Féin, said many issues were outstanding. He was determined to find a solution.

Gerry Adams, Sinn Féin president, was furious he was stopped at an army checkpoint on his way to the meeting and alleged harassment.

Lord Alderdice, Alliance Party leader, at Stormont said: "Not only are most of the outlines agreed, most of the detail is too. We are going to get there. It's looking good."

Mr Trimble managed to sound both upbeat and dismissive. He predicted negotiations would go to the wire. He told BBC's *On the Record*: "I think the difficulties can be overcome if people are sensible in their approach to them. Unfortunately we have a lot of posturing with people taking up impossible positions. But if we can actually work on the difficulties, I don't think it will be that difficult."

The sticking point remains cross-border authorities. Unionists are primarily concerned with ensuring that they have no executive powers.

But they might concede that these should be exercised in a consultative manner rather than deriving their authority from the proposed northern assembly.

Mr Mitchell is likely to propose a north-south ministerial council, drawing its representatives from the assembly and the Dail with up to 14 implementation bodies.

There is expected to be no mention of executive powers, but nationalists will be able to claim that they have those functions, with an overall dynamic to grow.

Mr Mitchell is also ready to recommend that independent commissioners be set up to deal with Sinn Féin's wish list on policing and the issue of paramilitary prisoners.

Unionists will be granted a similar body to review decommissioning of terrorist weapons.

George Mitchell profile, **Q&A page 8**

Eranskina 29

Hopes lift as leaders edge to new deal

By GENE McKENNA and JOHN DEVINE
AGAINST all the odds, Bertie Ahern and Tony Blair appeared last night to be edging the North's parties towards agreement.

● Tony Blair, push for peace

After a relentless round of meetings it seemed they might have persuaded the Ulster Unionists to drop their objections to a north-south body with substantial powers that would not be under the total control of a new Belfast assembly.

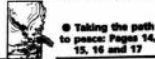
While last minute hitches were not ruled out, there was growing optimism the talks could end in success, possibly even by their deadline of midnight tonight.

Hopes were raised by three-way talks between the Taoiseach, the British Prime Minister and Ulster Unionist leader David Trimble.

After the unprecedented 30-minute session at Stormont, unionist sources said they were entering the "closing stages". The meeting was described as "constructive and honest".

"We still know very soon whether there is a deal or not," one source said.

Hopes of a breakthrough were also raised by Mr Blair's official spokesman, who said the substance of an agreement was "just about there". Some problems remained but

● Taking the path to peace: Pages 14, 15, 16 and 17

he expected a final draft agreement to be ready this morning.

"And IUP deputy leader John Taylor declared himself very pleased that after a week's impasse we have started real negotiations."

Progressive Unionist chief negotiator David Ervine said: "I think we are on our way and have a decent chance of agreement."

The trilateral meeting injected a new momentum into the talks just 24 hours before the deadline expires. The two prime ministers were concentrating their efforts on trying to isolate areas of difference, mainly on the powers of north-south bodies, the make up of a northern assembly, and policing, with the help of talks chairman, Senator George Mitchell.

After a hectic day of top level contacts, between the prime ministers, ministers and senior officials of both governments, a series of amendments to the Mitchell draft were emerging.

Both Mr Ahern and Mr Blair were said to be "extremely committed and very determined" to achieve a successful outcome. The two men remained at Stormont well into the night to oversee developments and to gauge the reaction of the talks parties.

Official caution about not reading too much into the latest encounter between Mr Blair, Mr Ahern and Mr Trimble was borne out by a virtually simultaneous briefing by an Ulster Unionist spokesman who said "unless there is some movement from the Irish Government, progress is unlikely".

But earlier, as he arrived at Castle Buildings Mr Ahern signalled that he believed the Mitchell draft provided a basis for agreement. "Yes".

AL OFFER

Month Account

is April 30, 1998.

PA.

Investment is £20,000.

Market interest rate - VAR 6.14%.

Dividends Account option.

Eranskina 30

A real chance to build a more hopeful future

THE REPEATED postponements of the deadline for the production of a position paper by the Joint Chairman of the talks need not necessarily be a signal for despair.

Rather it is an indication of the complexity of the issues under consideration, the earnestness with which they are being debated, and the problems which parties have in moving from entrenched positions and in assessing how any such movement would be received by their various constituencies.

The fact that people find it difficult to reach agreement is not a reflection of their willingness or otherwise to do so, but of the difficulty of finding a conceptual framework which can accommodate diametrically opposed views of constitutional and administrative arrangements.

There is the added difficulty of finding the language to express new concepts in terms which are not loaded with historic associations, which are sufficiently flexible to bear a range of nuance in interpretation, and yet clear enough to convey to the general public what is being recommended for approval.

What has become clear over the past few days in the context of the parties in the talks is the task of finding a solution. They are, in the end, to be able to do so, but it will not have been for want of trying. Neither, in those circumstances, would there be much point in postponement, in trying to pin blame on one group or another for being too demanding on the one hand or too unyielding on the other.

It's your choice... a new poster campaign across the North spells out the opportunity for peace

Maurice Hayes

the dark whistling as they pass the graveyard of their hopes. The momentum of parties edging closer to agreement is a sign of an absence of hysteria, of a sense of purpose and of mutual respect for those concerned.

It is true that the media concentration has been on the big headlines — the governments and the main parties. Ulster Unionist, SDLP and Sinn Féin. But the efforts of the other small parties to call the wheels, to keep conversations going which might otherwise have flagged, to ask the short questions, should not be discounted.

Attitudes continue to have an important catalytic role to play and the various parties in their different ways have responded to a sense of realism and a direct reflection of contemporary views. Inevitably enough, the optimism of one side can easily be the cause of pessimism on the other as speculation about outcome swings from side to side and the media oscillates from pessimism to doom.

It is enough for one group to appear satisfied for another to smelt the time for discussion if a result is likely, the parties do seem to be edging towards hope and away from the zero sum game of "winners and losers".

before midnight on Thursday if an agreement seemed achievable within a reasonable period of extra time. But nobody is talking to those terms yet, and the expectation is now of an agreement rather than a failure to agree.

The main pressure of time taken up in discussion and time left for agreement will require the chair to produce less of a discussion document and more of a draft agreement. The likelihood now is of a document which will define the areas of common agreement and which will suggest the chair's "best buy" option for those still in contention.

The most difficult areas are still likely to be the powers, functions and structure of any assembly and of the north-south body or bodies. On the first, it is clear that SDLP appear to be in favour of a more meaningful body than the Executive. On the second the great fear of Unionists is of a body which would be an All-Ireland government in embryo. Both create problems of agreement, but there are signs that accommodation could be reached. There will be an assembly, perhaps without a cabinet but with a committee of chairmen which could be a cabinet in all but name. There would be proportionality, a top-up system of election to protect smaller parties, and weighted majorities to prevent abuse.

Equally, if there is to be agreement, there will be north-south bodies, but there are more likely to be in the form of ministerial councils than to be first-ministerial.

In whatever form George Mitchell presents these options, the secret is set for a very rigorous period of intensive negotiation. The parties will be aware of the possibility of a hostile reception in their own parties. But they do share the wish of the general public for an outcome which will provide the basis for peaceful co-existence, a chance to build together a new and more hopeful future.

Eranskina 31

ACUERDO HISTÓRICO

LA firma de los acuerdos de paz para Irlanda, el pasado Viernes Santo, es la culminación de un largo proceso negociador que ha de ser recibido con esperanza por la comunidad internacional. Pero es, también, sólo un primer paso hacia una conjunción de esfuerzos que debe soslayar la frustración de intentos anteriores —como el de 1973 en Sunningdale, cuando se creó un Ejecutivo compartido por unionistas y nacionalistas que fue desmantelado por los disidentes—, tras vencer en unas elecciones—, evitar las crispaciones que se produjeron en 1985, tras los acuerdos entre Thatcher y el primer ministro irlandés Fitzgerald que otorgaba a Dublín el derecho a supervisar los asuntos de la provincia, y superar los errores del acuerdo marco de 1995 rechazado por los unionistas.

Al expresar la satisfacción por el acuerdo alcanzado y advertir el duro camino que queda por andar quizá sea útil recordar a quienes inten-

ten aprovechar la celebración del Aberri Eguna para llevar agua a su molino, que lo que finalmente se firmó en Belfast es sólo el esbozo de unas estructuras de Gobierno que, en el caso de materializarse, llevarán a una Asamblea Nacional, un Consejo entre el Norte y el Sur de Irlanda con poderes ejecutivos y a modificaciones en la Constitución irlandesa que reconozcan que la reunificación sólo puede producirse si la mayoría de la población norirlandesa así lo desea.

No hay que remontarse al año 1155, en el que medió una tula pontificia de Adriano IV, el monarca inglés Enrique II se proclamó soberano de Irlanda, ni siquiera a 1690, cuando los partidarios del rey de Inglaterra Guillermo de Orange vencieron a los católicos irlandeses y se apoderaron de sus tierras, tras la batalla de Boyne, para comprobar que la Historia de Irlanda del Norte no tiene el mínimo paralelismo con la del País Vasco. El conflicto entre protestantes y católicos irlandeses se remonta a la colonización por granjeros escoceses en 1609. Hasta 1905 no se fundó el Sinn Féin, rama política en la que después se apoyaría el IRA. Desde la partición de 1921, seis condados del Norte (Ulster), de mayoría protestante, siguen formando parte de la Corona de Inglaterra mientras 26 condados que forman el Sur, de mayoría católica, se convirtieron en el Estado Libre de Irlanda que en 1937 pasó a denominarse República del Eire.

Más de 3.000 muertos en treinta años ha sido el trágico balance de unos enfrentamientos cuya raíz está más en un movimiento de derechos cívicos, animado por la fuerte minoría católica del Ulster —que intenta evitar las discriminaciones en su contra—, que en una lucha de orígenes étnicos, culturales o segregacionistas por mucho que el IRA, al tomar las armas años después de aquel movimiento, quisiera justificar el terrorismo en actos contra «el ejército británico de ocupación».

Por si la historia no fuera suficiente para marcar las diferencias, bastaría comprobar que el nivel de autogobierno que disfrutaban los euskaldunes desde la aprobación de la Constitución y el Estatuto de Guernika está a años luz con respecto al que puede nacer del acuerdo felizmente suscrito anteaayer en Belfast.

ipaniola, S. A.

Eranskina 32

IRAK «arreta handiz» aztertuko du akordioa

IRAK «arreta handiz» aztertuko du joan zen ostiralean Stormonten sinatutako bake akordioa, atzo iragarri zuenez. Bazkoko Errebolta- ren urteurrenean, erakunde armatuak agiri berezia zabaldu zuen non «Sinn Feinek eta besteek egindako ahalegina» azpimarratu zuen. Bestalde, Gerry Adamsek Sei Konderrietako ordezkari politikoei eta Londresko eta Dublingo gobernuak sinaturiko akordioa Irlandaren batasuna lortzeko pauso bat dela adierazi zuen.

2-3 ORRIALDEAK

Eranskina 33

Gerry Adamsek Carrickmore herriko biztanleen txaloak jaso zituen.

AP -PAUL McERLANE

Acuerdo de paz para el Ulster

Satisfacción en Estados Unidos por un acuerdo impulsado directamente por la Casa Blanca

El pacto justifica la criticada apertura de Clinton hacia Gerry Adams

Washington. Pedro Rodriguez

En un maratón nocturno de llamadas telefónicas transatlánticas, el presidente Clinton ha invertido personalmente todo sus recursos diplomáticos para hacer posible este acuerdo que aspira a poner fin al conflicto del Ulster y sus más de tres mil muertos. En los momentos más críticos de las negociaciones, Clinton ha logrado persuadir a las partes involucradas para «terminar un invierno de violencia y empezar una primavera de paz».

Un cansado pero satisfecho presidente de los Estados Unidos daba la bienvenida en la Casa Blanca a este acuerdo sobre el futuro en paz de Irlanda del Norte, advirtiendo que todavía existen dificultades, pero afirmando también que las partes involucradas «han escrito ya un nuevo capítulo de la rica historia de su isla». Este pacto, de alguna forma reivindicada la polémica decisión adoptada en 1994 por la Administración Clinton de otorgar una visa especial y cultivar abiertamente a Gerry Adams, representante del ala política del IRA. Una apertura que ha transformado al líder del Sinn Féin de presunto terrorista a estadista en funciones.

Sin distinciones partidistas, el acuerdo alcanzado tras 22 meses de mediación norteamericana está siendo respaldado tanto por demócratas como republicanos, aunque estos últimos evitan destacar la intervención de Clinton. Pero en honor a la verdad, la participación del presidente norteamericano parece haber sido especialmente decisiva a la hora de persuadir dudas de última hora entre nacionalistas católicos y protestantes unionistas.

Según ha declarado el senador Edward Kennedy, figura clave en la posición de Estados Unidos con respecto al problema de Irlanda, «es mi esperanza y mi oración que este pacto histórico logre el amplio consenso esencial para que se convierta en el sólido cimiento de una nueva y duradera era de paz». Para el presidente del Comité Nacional Republicano, Jim Nicholson, «aunque mucha gente se ha puesto de acuerdo para lograr este pacto, el mayor reto de un futuro en paz todavía está por delante».

Durante trece horas, el presidente de Estados Unidos ha estado trabajando los teléfonos para hinar en lo posible las últimas y más difíciles diferencias en las últimas treinta horas de maratón negociador de Belfast. En total, el líder norteamericano ha mantenido más de una docena de conversaciones telefónicas con todas las partes involucradas y el

mediador norteamericano, el ex senador George Mitchell. Mitchell ha llegado a imponerse en las dos comunidades del Ulster como presidente de las conversaciones de paz enarbolando el lema «no hay más alternativa que el diálogo democrático». Muy alabado por Bill Clinton, Mitchell fue encargado por los patrocinadores de las negociaciones, Reino Unido e Irlanda, de encontrar una fórmula de compromiso sobre desarme de los paramilitares, algo que se ha manifestado como la verdadera llave para solucionar el conflicto.

Aunque sin realizar promesas concretas, la Casa Blanca ha dejado entender que el cumplimiento de este pacto se verá seguido de mayores ayudas e inversiones de Estados Unidos a Irlanda del Norte.

Actitud de compromiso

Clinton ha querido destacar especialmente la actitud de compromiso adoptada por los líderes católicos y protestantes del Ulster. Según el presidente, «para algunos de estos líderes, sus vidas políticas están en juego; otros puede que hayan puesto en juego todavía mucho más». En su opinión, este avance en Irlanda del Norte debe servir como referencia positiva para el estancado proceso de paz en el Medio Oriente: «la lección es que nunca hay que pararse».

Adrian O'Neill, portavoz de la embajada de Irlanda en Washington, ha destacado que es una «muy apta metáfora que este acuerdo se haya logrado precisamente en Viernes Santo, un día de renovación, redención y perdón».

Pero a pesar de todos los buenos augurios, en los próximos meses todas las partes tendrán que materializar el compromiso de cohesión mostrado hasta el momento. Según ha advertido el propio presidente Clinton, «a partir de ahora empezarán aquellos que desean minar este gran logro, no sólo con palabras sino quizá también con violencia».

El histórico acuerdo para el Ulster, primer paso de un largo y duro camino hacia la paz

El compromiso deberá ser ratificado en referéndum en las dos Irlandas el 22 de mayo

Cunde el temor ante posibles acciones violentas o de boicot de facciones disidentes

Los unionistas respaldan a su líder, David Trimble, y el pacto suscrito en Stormont

Londres. Alvaro Vargas Llosa

El día después del histórico acuerdo de paz para el Ulster, pasada la euforia, todas las partes tienen muy presente que lo que está por delante será más duro que lo que ha quedado atrás. Existe un peligro real de que ocurra esta vez lo mismo que con los acuerdos de Sunningdale en 1974, que los disidentes del

unionismo echaron abajo. El primer obstáculo decisivo es el de las consultas a las que someterán los negociadores el acuerdo de Stormont. Estas consultas tendrán lugar durante este mes de abril, pues el referéndum está convocado para el 22 de mayo tanto en la República de Irlanda como en Irlanda del Norte.

Las claves del acuerdo

Respaldos popular. El acuerdo será sometido a sendos referendos en la República de Irlanda y en Irlanda del Norte el 22 de mayo.

Soberanía. Irlanda del Norte continuará siendo parte del Reino Unido a no ser que mayorías tanto del Ulster como en la República de Irlanda opten por la unificación de la isla irlandesa. A los votantes de la República de Irlanda se les pedirá una reforma constitucional por medio de la cual desistirán de su antigua reclamación territorial sobre la totalidad de la isla.

Autogobierno. Una Asamblea de 108 escaños se elegirá cada cinco años en Irlanda del Norte por el sistema de representación proporcional. Se establecerá asimismo un Ga-

binete de 12 miembros. Habrá un consejo ministerial Norte-Sur que realizará consultas y tomará predicciones de beneficio mutuo. Se entiende que la Asamblea y el Consejo son interdependientes.

Desarme. Las partes firmantes se comprometen a finalizar toda su influencia para lograr un desarme dentro de dos años, empezando a más tardar en junio.

Presos. Los Gobiernos agilizarán la liberación de presos por crímenes vinculados con su militancia en organizaciones paramilitares que mantienen una tregua inequívoca. Dependiendo de la severidad de sus crímenes tendrán derecho a una excarcelación dentro de dos años a partir del comienzo del plan.

cias importantes, entre otras cosas porque muchos miembros de grupos disidentes del IRA están en Sinn Féin, en especial una facción de Los 32 Condados Soberanos, furiosamente contraria a las negociaciones. Adams se juega la vida política y acaso la otra. Si es derrotado—lo que parece improbable—, deberá poner el cargo a disposición del partido.

Los demás grupos tendrán menos problemas, especialmente el de John Hume, que tiene garantizada la aprobación de sus huestes. Los lealistas, que han apoyado a Trimble, también ratificarán el acuerdo. Ellos deberán hacer frente al embate del grupo paramilitar lealista que ha boicoteado el proceso: la Fuerza Voluntaria Lealista. Una vez superados estos obstáculos, los partidos entrarán en campaña, apoyados por Londres y Dublín y probablemente el presidente Clinton, para obtener el 22 de mayo, en ambas Irlandas, la aprobación mayoritaria de la población.

Una vez referendado el acuerdo, Westminster y el Dáil irlandés deberán hacer las modificaciones constitucionales y legislativas indispensables para acoplarse a la nueva situación. Inmediatamente después, arrancará la campaña electoral para la nueva Asamblea autónoma, en la que los partidos tienen garantizada una presencia gracias al sistema de representación proporcional. Todos tendrán ministros en el Ejecutivo, también de forma proporcional, y si Sinn Féin participa—lo que hasta ahora es improbable—tendrá por lo menos un ministro.

(Sección Internacional)

Ayer mismo, sin embargo, se salvó uno de los múltiples obstáculos que aguardan en el camino, el líder del Partido Unionista (UUP), David Trimble, obtuvo el apoyo de la Ejecutiva de su formación para el acuerdo. A pesar de las protestas y el alto riesgo de escisión del UUP, dos tercios de los 110 miembros del Comité Ejecutivo votaron en favor del compromiso de paz.

Algunos unionistas habían señalado que se opondrían categóricamente al acuerdo. Uno de ellos, Jeffrey Donaldson, uno de los principales consejeros de Trimble, abandonó el viernes Stormont tras negarse a ratificar el texto. A su vez, el diputado del UUP William Ross criticó duramente el acuerdo, al señalar que reunía todos los atributos de una rendición total a las exigencias del Ejército Republicano Irlandés (IRA), brazo armado del Sinn Féin de Gerry Adams.

Superado este primer obstáculo, Trimble y sus lugartenientes se concentran ya para superar el segundo: el referéndum mayo, donde deberá hacer frente al embate del radical Ian Paisley y los disidentes de su propio partido. Es intentarán hacer naufragar el acuerdo en la consulta popular, como en 1974 John Taylor, hombre de Trimble, insistió en que el acuerdo reaffirmaba la independencia de Irlanda del Norte dentro de la Unión, obligando a Dublín a renunciar a su aspiración sobre el Norte y reemplazando definitivamente el Acuerdo Angloirlandés de 1985 por un acuerdo que otorga a Dublín ingerencia en los asuntos del Ulster. Si el bando contrario, Si-

Fein afronta problemas similares. Dentro de dos semanas tendrá lugar la convención del partido («Ard Fheise»), donde Gerry Adams y Martin McGuinness consultarán a los demás dirigentes antes de suscribir el documento que ya han aprobado. Aquí habrá resisten-

cia. El grupo paramilitar lealista que ha boicoteado el proceso: la Fuerza Voluntaria Lealista. Una vez superados estos obstáculos, los partidos entrarán en campaña, apoyados por Londres y Dublín y probablemente el presidente Clinton, para obtener el 22 de mayo, en ambas Irlandas, la aprobación mayoritaria de la población.

no

de los que norte s del s, fa s del a los ntos

muy Re- hana s de ntre erte má-

ed)

Alastair Campbell learned about journalism at the sharp end — graduating from soft porn in his salad days to become a powerful, and partisan, political editor. It has stood him in good stead. As Tony Blair's Chief Press Secretary, yes he's His Master's Voice, but it's a lot more complicated than that

The enforcer

By **Kevin Toolis** Picture by **David Modell**

It is 11.30 in Whitehall on a Thursday morning, and a line of ministerial cars chatters Downing Street. The British Cabinet is meeting. Along the pavements, and in through the heavy, anti-suicide-bomber gates, straggle the elite division of Her Majesty's press corps, the Parliamentary Lobby. A busy boy and the discreetly nooked-up English lobbyist on the gate, they wander over to a side door of Number 10 and descend into the press briefing room. Tomorrow's news is about to be announced.

The 40-odd assembled journalists, the vast majority of them men, sit down, take out their notebooks, chew their fingernails, chat, wait. And then he arrives, the third, fourth, fifth — no one outside Blair's inner, inner circle is exactly sure — most powerful man in Britain, Alastair Campbell.

Head down, as if cutting into the wind, Campbell strides in purposefully, sits down in the comfy chair at the front and racks off a stream of topics discussed at the Cabinet meeting that has just ended on the floor above: Ireland, Iraq and the latest moves on reform of the House of Lords. Around his neck are looped the three plastic security passes that grant him access to the highest echelons of power in British politics — though given he's almost every waking hour presence just feet from Tony Blair, it's hard to believe he needs these tokens.

There is no introduction, no greeting: the lobby meets nine times a week, mornings and afternoons, for the same semi-regular ritual. The pace is brisk, factual, on a first-name basis. In the wake of the latest round in the Government-BBC row, Campbell banter with the BBC's political correspondent, John Sergeant, and slyly praises a Radio 4 feature. "Well done, it was very good, excellent." He compliments the *Guardian* for a graphic on Ireland, raising ripples of laughter — given his own and Tony Blair's regular attacks on the *Guardian*.

A few moments later, seemingly irritated, he berates ITN's correspondent Tom Bradbury for falling behind in his knowledge of the Prime Minister's mind — a compulsory

hourly requirement for the Westminster curriculum. "The Prime Minister's attitude is no different from his attitude on Monday, when the same question was asked," Campbell replies, reproves, reprimands like a tenacious schoolmaster lambasting the cynicism and inertia of his charges. "We are making real progress in Ireland, there are real grounds for optimism," he declares to his sceptical audience. Questions about the Lords reform follow, and Campbell inter-jects emphases, again, this time into a political street fighter/sovereign coach, laying into the Tories, accusing their leadership of "playing games"; he tries to co-opt the assembled backs, urging them to "flush the Tories out of their position". You believe him when he says he does not like the Tories.

As Campbell speaks, the journalists scribble furiously. Every nuance means something. In a very real sense, Campbell, more than any other Prime Minister's Press Secretary, is the daily voice both of the Government and of Tony Blair — a living, breathing, accessible doppelgänger.

Twenty minutes later, Campbell wraps it up. At 1pm, the lobby will assemble again for more of the same in its alternative sense, a briefing room in the House of Commons. And Campbell will again be fielding questions and lashing Tony Blair's enemies, Tory and Labour.

The Parliamentary Lobby, their notebooks full of shorthand notes, head for the suicide-bomber gates and the phones to pass on the latest Government news to their offices, confident that at least one of the Cabinet's discussion topics will mean a front-page byline. No question, Campbell's quotes, true or false, express exactly the Labour leader's position on everything. There is no separation between them: Campbell is His Master's Voice. Alastair Campbell's official title is Chief Press Secretary to the Prime Minister. In reality, he's chief aide, right-hand man, a player and the most powerful unelected politician at the very heart of the British Government.

Blair never moves from Downing Street without Campbell. He never appears on ►

Poll boost for peace pact despite Orange vote

What the people say

Do you support the peace deal?

	YES	No	UNDECIDED
The North	73pc	14pc	13pc
Republic	61pc	26pc	13pc

The Doctor's dose of ill-temper . . .

© TheC reporter Thelma O'Connell: confrontative with an angry Ian Paisley at the DUP conference

... for experience ... with the service we ... is direct over the ... years."

... ..

... ..

By CHRIS GLENNON and EUGENE MOLONEY
A HUGE number of voters north and south support the peace deal, a new opinion poll reveals.

More than seven-in-ten (73pc) in the North back the pact with 14pc not in favour. In the south proportionately fewer (61pc) support it, with more against (26pc).

The extent of the Northern figures are such that, even allowing for widespread nationalist support, they reflect substantial electoral backing as well.

The lower level of support in the Republic comes as a surprise, but with all the main political parties backing the "Yes" campaign and doubling down on the fact voters remained silent on the issue of Article 2 and 3 of the Constitution, the margin in favour is likely to increase.

The findings contrast as the Orange Order doubt a voters know the agreement, saying they "could not recommend" it to the people.

The election phase further pressure on UUP leader David Trimble who already faces the wrath of many party members over proposals for reform of the RUC and the release of several prisoners.

The poll also reveals a majority (69pc) in the North believe there is a strong chance of lasting peace. But there is a high level of scepticism a significant minority (21pc) is not sure and 17pc are committed.

With campaigning only just beginning, the figures are certain to change.

However, on the basis of these findings, it does appear the vast majority north and south have made up their minds, since the "Don't Knows" came to just 13pc in the

North and 19pc in the Republic.

It could take a campaigning miracle to reverse those findings, which suggest that people right across the North favour the peace flowing from the IRA ceasefire.

Some 1,000 voters in the South and 500 in the North were polled by MORI for the poll commissioned by the Irish Times and the Guardian.

In the North, backing for the deal is especially strong amongst SDLP, Sinn Féin and UUP party supporters and amongst Catholics and those living in the west of the province.

Some Paisley supporters back the deal by 61pc to 3pc. But supporters of Mr Paisley's DUP oppose the deal by 76pc to 20pc.

© Paths to peace on Pages 10 and 11.

... ..

Yesterday's earlier decision by the Orange Order not to reject the deal means it avoided a very public split.

Just Patten of the business group of Orange left the Order meeting saying he was disappointed that it did not recommend a "no" vote.

He said the meeting was "completely against" the deal and yet they refused to come out with a "no" vote.

In a formal statement, the Order indicated it needed clarification on a number of issues: the future of the RUC, decommissioning of paramilitary arms and the release of prisoners.

Meanwhile, the Deal remains on Tuesday to immediately begin processing referendum legislation.

WHETHER
com
go
WE'RE!
FOR BO
At
ne
Great South
Dublin.
Call us!
01 - 84
Great South